iman ı islam

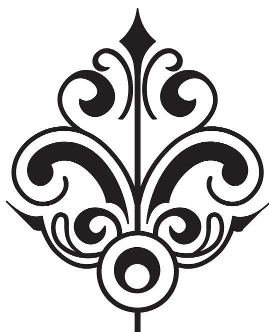
MEVLANA HALID-I BAGDADI

IMAN I ISLAM

ANOTIRANI PRIJEVOD KNJIGE I'TIKADNAMA

MEVLANA HALID-I BAGDADI

Koju je napisao veliki evlijullah, riznica Allahovih dželle-šanuhu blagodati, uzvišen čovjek u svakom pogledu, posjednik nedokučivog znanja, svjetlo pravoga puta, istine, i vjere

Preveo na turski jezik i uredio
HUSEJN HILMI IŠIK

IMAN I ISLAM

ANOTIRANI PRIJEVOD KNJIGE I’TIKADNAMA

MEVLANA HALID-I BAGDADI

Koju je napisao veliki evlijullah, riznica Allahovih dželle-šanuhu blagodati, uzvišen čovjek u svakom pogledu, posjednik nedokučivog znanja, svjetlo pravoga puta, istine, i vjere

Preveo na turski jezik i uredio
HUSEJN HILMI IŠIK

Printing

Çınar Matbaacılık

Yüzyıl Mah. Matbaacılar Cad. Atahan No: 34 Kat: 5

Bağcılar - İSTANBUL - TURKEY

Sertifika No : 45103

Tel: (0212) 628 96 00

www.hakikatbooks.com

TARTALOM

BILJEŠKA

Autor ove knjige **I'tikadnama**, mevlana Halid Bagdadi Osmani kaddesallahu teala sirrehul 'aziz-je rođen 1192/1778. godine u gradu Šehrezuru koji se nalazi sjeverno od Bagdada. On je 1242/1826. godine u Damasku preselio na ahiret. On se zove Osmani zato što je on potomak trećeg kalife Osmana Zinnurejna radijallahu teala anh. Dok je podučavao svoga mlađeg brata mevlanu Mahmuda Sahiba čuveni hadis koji se zove **Hadis-i Džibril**, drugi hadisi šerif u zbirci hadisa pod naslovom **Hadis-i erba'in**, koju je napisao veliki alim hazreti imam Nevevi, mevlana Mahmud Sahib je zamolio svoga starijega brata da napiše komentar na taj hadisi šerif. Mevlana Halid je, da bi zadovoljio svijetlo bratovo srce, prihvatio ovaj zahtijev i objasnio ovaj hadisi šerif na perzijskom jeziku u knjizi kojoj je dao ime **I'tikadnama**. Njen prijevod na turski jezik -**Herkese Lazim Olan Iman**- je preveden 1969. godine na engleski jezik pod naslovom **Belief and Islam**, na francuski jezik pod naslovom **Foi et Islam**, i na njemački jezik pod naslovom **Glaube und Islam**, a kasnije na još nekoliko drugih jezika kao što su tamil, yoruba, havsa, malajski i danski. Da Allah dželle-šanuhu blagoslovi nedužnu i nevinu mladež i da im da da pročitaju ovu knjigu i ispravno nauče vjerovanje (i'tikad) koji nam je prenijela ehli sunnet ulema!

Bilješka izdavača:

Dajemo dopuštenje svima onima koji žele da u originalu i bez promjene pretiskaju ovu knjigu ili da je prevedu na neki drugi jezik. Mi činimo dovu i molimo Allaha dželle-šanuhu da ih blagoslovi za ovaj korisni rad i mi im se jako puno zahvaljujemo. Dopuštenje se daje pod uvjetom da je papir na kojem tiskaju ovu knjigu dobre kvalitete i da su dizajn i okvir teksta ispravni, uredni, i bez grešaka.

Bilješka: Misionari nastoje promovirati kršćanstvo; Židovi rade na širenju izmišljenih riječi židovskih rabina; Hakîkat Kitâbevi (knjižara) u Istanbulu bori se za popularizaciju Islama; a slobodni zidari pokušavaju uništiti religije. Čovjek s mudrošću, znanjem i savješću razumjet će i donijeti pravi od ovih izbora i pomoći ga širiti kako bi spasio cijelo čovječanstvo. Ne postoji bolji način i vrjednija stvar za služenje čovječanstvu od toga.

“**Subhân-Allâhi wa bi-hamdihi subhân-Allâhil-’adhîm**.” Ova (molitva, nazvana) Kalima-i-tenzih, kada se izgovara stotinu puta ujutro i isto toliko puta navečer, dovest će do oproštenja grijeha i zaštititi osobu od ponovnog pada. Ova se molitva također citira u tristo sedmom (307) i tristo osmom pismu (prvi svezak) knjige pod nazivom “ Maktûbât**”** (koju je napisao veliki Valî i učenjak Imam Imâm Rabbânî ‘quddisa sirruh’), kao i u svojoj Turskoj verziji.

Yâ Rahmân, yâ Rahîm, ya ’afuwwu yâ Kerîm.

Misija **Hakîkat Kitâbevi** (blagoslovljena knjižara u Fâtihu, Istanbul) je podučavati našu vjeru, Islam i učiniti našu blagoslovljenu zemlju privlačnom u očima ljudi širom svijeta. Neka Allah dželle-šanuhu bude zadovoljan ljudima koji nam pomažu! Âmîn.

Dragi čitatelju, essalâmu ’alaikum wa rahmatullah.

Sve tekstove u ovoj knjizi posudili smo iz knjiga koje su napisali islamski učenjaci. Ovim posuđenicama nismo dodali ništa svoje. Prihvatili smo ovaj koristan posao s dvostrukom svrhom služenja čovječanstvu i dobivanja priznanja od ljudi koji rade za dobrobit ljudi i štite njihova prava. Kad s dužnom pažnjom i promišljanjem pročitate djela ovih velikih i svjetski poznatih učenjaka, steći ćete korisno materijalno i nematerijalno znanje, inshâ-Allâhu ta’âlâ. Izražavamo vam naš salâm i ljubav. Neka vas Allah dželle-šanuhu blagoslovi dobrim zdravljem i plodnom dugovječnošću! Âmîn.

Wa sall-Allâhu ’alâ Sayyidinâ Muhammadin wa ’alâ Âl-i- Muhammad wa bârik ’alâ Sayyidinâ Muhammadin wa ’alâ Âl-i- Muhammad. Allâhumma Rabbanâ âtinâ fi-d-dunyâ hasanatan wa fi-l-âkhirat-i-hasanatan wa qinâ ’adhâb-an-nâr bi-rahmatika yâ- Erham-er-Râhimîn! Âmîn.

Hakîkat Kitâbevi

PREDGOVOR

Knjigu započinjem sa Bismilom Allah dželle-šanuhu je najbolje utočište Njegovim ni'metima nema kraja On je milostivi Rabb koji voli pokajanje!

Allah dželle-šanuhu sažaljeva sav narod na zemaljskoj kugli. On stvara korisne stvari i svakome ih šalje. On pokazuje put vječite sreće. On daje uputu kome On hoće između onih koji su - zavedeni svojim nefsom (ljudske strasti), lošim društvom, lošim knjigama, i propagandom - napustili pravi put i koji slijede kufr (nevjerstvo) i jeres (krivovjerstvo, stranputicu). On ih spašava od vječne propasti. On ove Svoje ni'mete (usluge, blagodati) ne daje onim, koji su azgin (obijesni) i zalim (tiranin, zulumćar). On ih ostavlja u kufru koji su oni odabrali, i koji vole. On će na onom svijetu oprostiti onome tkome hoće, od onih mu'mina (pravovjernih) koji su zaslužili Džehennem, i daće im Džennet. Samo On daje život svakom živom biću i stvara svako živo biće. On daje svim bićima život i štiti ih od strave i užasa. Povjeravajući se časnom i uzvišenom imenu takvoga Allaha dželle-šanuhu ja započinjem sa pisanjem ove knjige.

Neka je Allahu dželle-šanuhu svaka hvala i svaka zahvala. Neka je salat i selam na Njegovog Poslanika Muhammeda alejhisselam. Neka su sve hajr (lijepe i dobre) dove na njegov čisti ehli bejt i na svakog od njegovih adil (pravednih) i sadik (iskrenih) ashaba.

O islamskom vjerovanju, naredbama, i zabranama je napisano na tisuće dragocjenih knjiga od kojih su se mnoge - prevođenjem na strane jezike - raširile po cijelom svijetu. U drugu ruku, zli i kratkovidni ljudi neprestano napadaju korisne, lijepe, i lagane propise Islama, i nastoje da ih ukaljaju i promijene, i da na taj način zavedu muslimane.

Vidimo, sa zadovoljstvom, da u skoro svakoj državi alimi islama nastoje da raširе i odbrane pravi put. Međutim, još uvijek smo svjedoci neskladnih predavanja i članaka za koje autori, koji nisu ni pročitali ni shvatili knjige alima ehli sunneta, tvrde da su - pogrešno razumijevši - iz Kur'ani kerima i hadisi šerifa. Ovakvi članci i govori pokazuju da su njihovi autori neznalice. Oni niti su učinkoviti niti imaju utjecaja kada naiđu na čvrst iman braće muslimana.

Osobu koja tvrdi da je musliman, i koju vidimo da u džema'atu obavlja namaz, moramo smatrati muslimanom. Ako se kasnije, u riječima te osobe, u njenom pisanju ili ponašanju, vidi nešto što se ne slaže sa imanom koji su

nam prenijeli alimi ehli sunneta, takvoj osobi ćemo reći da je to što radi, kufr (nevjerstvo) ili delalet (krivovjerstvo, jeres). Takvoj osobi ćemo reći da sa tim odmah prestane i da učini tevbe (da se pokaje). Ako ta osoba, pogrešno razmišljajući, kaže da sa tim neće prestati i da se neće pokajati, shvatićemo da je licemjer, murted ili kafir. Takva osoba je kafir, bez obzira što klanja, ide na hadždž, čini dobra djela i svakakve ibadete. Takva osoba neće biti musliman, to jeste neće izbjeći ovu propast i kufr sve dok ne odustane od uzročnika kufra i dok se ne pokaje (učini tevbu[1]). Svaki musliman treba da se zaštiti da ne bi postao kafir na taj način što će naučiti dobro sve ono što izaziva kufr. Svaki musliman mora da dobro zna šta izaziva kufr, da se kloni kafira, i lažova koji se predstavljaju kao muslimani.

Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je rekao u jednom svom hadisi šerifu da će se Kur'ani kerim i hadisi šerif krivo i lažno tumačiti, i da će se tako pojaviti sedamdeset i dvije krivovjerne grupe. Ovaj hadisi šerif se nalazi u zbirkama hadisa pod nazivom ***Buharija*** *i* ***Muslim*** *(sahihejn) a njegovo objašnjenje se nalazi u knjigama čija su naslovi* ***Berika*** *i* ***Hadika****. Ne bismo smjeli dopustiti da nas zavaraju knjige i konferencije (predavanja) pristalica ovih krivovjernih grupa koji su nam predstavljeni kao "veliki alimi islama" i "profesori vjere". Mi moramo stalno biti na oprezu, da ne bismo zapali u zamke koje su ovi kradljivci vjere i imana postavili. Pored ovih džahila (vjerski neukih) muslimana, također i komunisti, franmasoni, kršćanski misionari, protagonisti engleskih interesa, vehabije i jevrejski cionisti se trude da zavedu muslimansku mladež i da unište iman i islam putem izmišljenih i lažnih članaka, filmova, kazališnih komada kao i radio i televizijskih programa. Oni u ove svoje napore troše basnoslovne sume novaca. Alimi islama rahime- humullahu teala su im svima dali neophodne odgovore i pokazali šta je Allahova dželle-šanuhu vjera, huzur (rahatluk, mir) i put sreće i spasa.*

Mi smo od ovih odgovora izabrali knjigu velikog alima Islama, mevlane (počasna titula za glasovite islamske učenjake) Halida Bagdadija Osmanija kuddise sirruh, koja se zove ***i'tikadname****. Ovu knjigu je merhum (umrli) hadži Fejzullah efendija iz mjesta Kemah, Erzindžan, preveo na turski jezik i dao joj naslov* ***Feraid-ul-fevaid****. Ova knjiga je 1312. godine po hidžri izdata u Egiptu. Ovaj turski prijevod je pojednostavljen u knjizi pod*

1 Učiniti tevbu (pokajanje) znači izraziti kajanje za počinjene grijehe, moliti Allaha dželle-šanuhu za oprost, govoreći, na primjer, sljedeću molitvu: "Estaghfirullah al-'adhim al-ledhi, la ilaha illa Anta Huwal hayy-al-qayyum wa atubu ilaih," i obećati Mu da nećete više griješiti.

naslovon ***Herkese Lazim Olan Iman (Iman koji je svakom potreban)****. Mi smo stavili naša objašnjenja u četvrtaste zagrade [ ]. Neka je Allahu dželle-šanuhu, koji nam je dodijelio i omogučio tiskanje ove knjige, beskrajni šukr i hamd (hvala i zahvala). Izvornik ove knjige, koji je na persijskom jeziku, se čuva u Sveučilišnoj knjižnici u Istanbulu (Ibnul Emin Mahmud Kemal beg pod imenom* ***i'tikadname*** *i pod brojem F. 2639.*

Autor knjige ***Dur-ul-muhtar*** *rahime-hullahu teala piše na kraju poglavlja o nikahu (ženidbi) kafira, "Ako muslimanka sa nikahom [udajni ugovor koji Islam propisuje]* [2] *ne zna osnove Islama kada postane punoljetna njen nikah (zaruke) ne važi. [Ona postaje murted (kafir, izlazi iz Islama).] Njoj moramo reći Allahove dželle-šanuhu sifate (atribute), koje ona mora ponoviti, i reći, "Ja ih vjerujem". Objašnjavajući ovo, Ibni Abidin rahime-hullahu teala kaže, "Kada je djevojka malodobna ona pripada vjeri njenih roditelja. Ona je muslimanka. Ako ona ne zna Islam kada postane punoljetna (tj. kada dođe u puberitet) ona postaje kafi r. Ona nije muslimanka - čak i ako izgovori* ***Kelime-i tevhid****, to jeste* ***La ilahe illallah, Muhammedun resulullah*** *- sve dok ne nauči i vjeruje šest imanskih temelja, i vjeruje da mora živjeti po Islamu. (Kelime-i tevhid = 'La ilahe illallah, Muhammedun resulullah'. Da bi netko postao musliman mora izgovoriti kelime-i tevhid i vjerovati njeno značenje, tj. 'Allah dželle-šanuhu je sve sam stvorio. Samo je On hakiki ma'bud odnosno, samo se Njemu moramo moliti. Ljudsko stvorenje koje se zove Muhammed alejhisselam je Njegov Poslanik, koji je objavio čovječanstvu Allahovu dželle-šanuhu riječ.') Ona mora da vjeruje u šest osnovnih temelja vjerovanja (imana), to jeste,* ***Amentu billahi...*** *i da kaže, "Ja vjerujem i prihvaćam Allahova dželle-šanuhu naređenja i zabrane". Ovo Ibni Abidinovo objašnjenje nam govori i pokazuje da kafir postaje musliman čim izgovori Kelime-i tevhid i vjeruje njegovo značenje. Međutim, kao i svaki drugi musliman i on ili ona mora da nauči sljedeće riječi napamet i da nauči njihovo značenje:* ***"Amentu billahi ve Melaiketihi ve Kutubihi ve Rusulihi vel Jevmil-ahiri ve bil Kaderi hajrihi ve šerrihi minallahi teala vel-ba'su ba'delmevti hakkun, ešhedu en lailahe illallah ve ešhedu enne Muhammeden abduhu ve resuluhu."****Isto tako i dječak, musliman, postaje kafir ako ne zna ovih šest osnovnih načela, i ako, kada dođe u puberitet, ne izjavi da u njih vjeruje. Ova knjiga sadrži detaljnu informaciju o ovih šest osnovnih temelja koje moramo vjerovati. Svaki musliman treba da dobro prouči ovu knjigu i da je, što je moguće više,*

2 Pogledati poglavlje 12, peta knjiga, Endess Bliss

preporuči svojoj djeci i svim svojim prijateljima i poznanicima. Ako dijete muslimana koje je mentalno zdravo ne nauči ovih šest temelja vjerovanja (šartova, uvjeta) i šerijatsko znanje, i ako ga kada sazrije (dođe u doba puberteta) ne potvrdi, on ili ona postaje murted (otpadnik, kafir). Nakon što su potvrdili iman, za njih postaje farz da pitaju i da nauče ***šerijatsko znanje*** *to jeste, farzove, harame, abdest, gusul, i da znaju kako se ispravno klanja namaz kao i da odmah pokriju svoje dijelove tijela koji su avret (koji se moraju pokriti). Također je i farz onima koje su pitali da ih podučе ili da im daju (pokažu) prave vjerske knjige. Ako oni ne nađu nekog (tko će ih podučiti) ili knjige, za njih postaje farz da ih traže. Ako to ne učine oni postaju kafiri. Neznanje u međuvremenu nije izgovor. Tko ne izvršava farzove i tko čini harame će biti u džehennemskom azabu (patnji). U ovoj knjizi je ovih šest temelja vjerovanja opširno opisano. Svaki musliman treba da pažljivo pročita ovu knjigu i da podstakne svoju djecu i prijatelje da je također pročitaju.*

U ovoj knjizi su značenja ajeti kerima data kao ***meal****, to jeste, “značenja koja su nam prenijeli alimi tefsira.” Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je jedini bio u stanju da razumije značenje ajeti kerima. On je ova značenja prenio svojim ashabima. Alimi tefsira (nauke koja se bavi tumačenjem Kur’ani kerima) su razdvojili prave hadisi šerife od onih koje su izmislili munafici, mulhidi, zindici, i takozvani vjerski ljudi - nemezheblije koji su se prodali engleskim kafirima i koji su pravili takozvane tefsire Kur’ani kerima. Ajeti kerimima za koje nisu mogli naći odgovarajuće hadisi šerife su dali značenja, slijedeći, pravila i načela ilm-i tefsira. Ono što shvate vjerski džahili (neuki ljudi) koji govore arapski jezik, a koji nemaju pojma o ilm-i tefsir, nije* ***tefsir Kur’ana****. Iz ovog razloga hadisi šerif kaže,* ***“Onaj tko tumači Kur’ani kerim po svom shvaćanju postaje kafir.”*** *Pojmovnik arapskih i drugih ne hrvatskih termina stranih hrvatskom čitatelju je pridodan.*

Molimo Allaha dželle-šanuhu da nas On sve održi na pravom putu koji su nam pokazali alimi ehli sunneta! Molimo Ga da nas On zaštiti da ne povjerujemo u krive, lukave, i podmukle laži Islamskih džahila, munafika, i onih koji ne slijede ni jedan od četiri mezheba i koji se kriju iza imena “veliki alim islama”! Amin.

Kršćanski misionari nastoje promovirati kršćanstvo, Židovi pokušavaju širiti Talmud, Hakikat Kitabevi daje sve od sebe da popularizira Islam, a masoni se bore za uništavanje religija. Mudra, obrazovana i razborita

osoba upotrijebit će svoju logiku i odabrati pravu opciju. Podržavajući proglašenje ispravnog, oni će poslužiti kao sredstvo za postizanje sreće čovječanstva na ovom svijetu i u budućem životu.

Muslimani sadašnjeg svijeta podijeljeni su u tri glavne skupine. Prva skupina su pravi muslimani koji su krenuli stopama Sahaba. Zovu se ***Ahl al-Sunnat****, ili* ***Muslimani*** *Suniti, ili* ***Firka-i-Najia****, što znači skupina koja je pobjegla iz pakla. Druga skupina su neprijatelji Sahaba. Zovu se* ***Shia*** *ili Šiiti****Firka-i-daua****, odnosno devijantna skupina. Treća skupina je neprijateljska i prema sunitima i prema šiitima. Zovu se* ***vehabije*** *ili* ***Nadždisima*** *(ili onamo), od Nejda, njihovog rodnog mjesta u Arabiji. Nazivaju se i* ***Firka-i-meluna (****to je prokleta skupina). Jer u našim publikacijama pod naslovom "****Endless Bliss****" i "****The Rising and the Hereafter****, napisano je da ljudi iz ove skupine muslimane nazivaju "nevjernicima". I naš blagoslovljeni Poslanik stavio je prokletstvo na ljude koji tako zovu muslimane. Ova tripartitno stanje muslimanskog svijeta rezultat je židovskih i britanskih spletki.*

*Svaki musliman mora uvijek govoriti."****La Ilaha il-l-Allah****"za svog imenjaka nafsu, to jest da se očisti od neznanja i griješnosti koje su svojstvene njegovoj prirodi i da uvijek ponavlja molitvu "****Estagfirullah****"za tasfiju svog srca, to jest da se spasi od nevjera i grešnost koja mu je zadavila srce kao rezultat njegovog popuštanja nafsi, vragu, lošem društvu i štetnom čitanju. Molitve koje izgovaraju ljudi koji se pokoravaju islamu i čine tevbu za svoje grijehe bit će prihvaćene (Allah dželle-šanuhu). Ako osoba ne obavlja svoje dnevne (pet) molitve, gleda žene koje nisu pravilno pokrivene i izložene dijelove tijela drugih ljudi, a također jede i pije ono što je zabranjeno jesti i piti, mora se zaključiti da se ne pokorava Islamu. Njegove molitve neće biti prihvaćene.*

Gregorijanski kaledar	Persijski kalendar	Hidžretski kalendar
2001	1380	1422

HÜSEYN HILMI IŞIK,
‘Rahmat-Allahi ’alaih

HÜSEYN HILMI IŞIK, ‘Rahmat-Allahi ’alaih, izdavač izdavačke kuće Hakikat Kitabevi rođen je u Eyyub Sultan, Istanbul, 1329. (1911. n. e.). Od sto četrdeset i četiri knjige koje je objavio, šezdeset je na arapskom, dvadeset i pet na perzijskom, četrnaest na turskom, a ostatak na francuskom, njemačkom, engleskom, ruskom i drugim jezicima. Hussein Hilmi Isik, ‘Rahmat-Allahi ‘aleikh’ (pod vodstvom Sajida ‘Abdulhakima Arvasija, ‘Rahmat-Allahi ‘aleikh’, duboki poznavatelj religije i savršen u vrlinama Tasavvufa i sposoban voditi učenike na potpuno zreo način; posjednik slave i mudrosti), bio je kompetentan, veliki islamski učenjak, sposoban voditi srećom, umro je u noći s 25.listopada 2001. (8. Sha ‘bana 1422.) na 26. listopada 2001. (9 Sha’ Bana 1422). Pokopan je u Eyyub Sultan, gdje je i rođen.

UVOD

Mevlana Halid-i Bagdadi kaddesallahu teala sirrehul'aziz je, da bi ukrasio svoju knjigu i dobio bereket, započeo predgovor svoje knjige citatom iz sedamnaestog pisma, iz knjige **Mektubat**, imama Rabbanija Ahmeda Faruka Serhendija rahmetullahi alejh. Imam Rabbani kuddise sirruh[3] piše:

Ja započinjem ovo moje pismo sa Bismilom (Bismillahirrahmanirrahim). Neka je vječna hvala i zahvala Allahu dželle-šanuhu koji nam je dao svakakve blagodati i koji nas je počastio na taj način što nam je dao da budemo muslimani i što nam je, davajući nam da budemo Muhammedovi alejhisselam sljedbenici, dao vrijednost, što je nesumnjivo najveća od svih Njegovih blagodati!

Mi trebamo dobro razmisliti, i shvatiti, da samo Allah dželle-šanuhu daje svatkome svaku blagodat. On, sam, sve stvara. Samo On održava svako biće u životu. Visoke i fine osobine ljudi su Njegovo su dobročinstvo i usluga. On nam je dao naš život, razum, znanje, snagu, osjetilo sluha i govora. On je onaj koji šalje bezbrojne blagodati i dobročinstva. On je onaj koji izbavlja ljudska bića iz nevolje i žalosti, onaj koji ispunjava dove i koji nas štiti od žalosti i nesreće. Samo On stvara sredstva za život i daje nam da ta sredstva dođu do nas. Njegove blagodati su tako mnogobrojne da ih On ne ukida niti onima koji griješe. Njegovo pokrivanje grijeha je toliko da On ne uskraćuje Svoju milost, ne prezire niti cijepa veo poštenja onih koji su nemarni prema Njegovim naredbama, kao niti prema onima koji se ne čuvaju od Njegovih zabrana. On je Onaj koji tako puno oprašta i koji je tako milostiv. On ne žuri da kazni one, koji zaslužuju Njegovu kaznu i azab (mučenje). On obasipa Svojom milošću i one koje voli i one koji su Njegovi neprijatelji.

On nitkome ništa ne uskraćuje. Kao najveća i najdragocjenija od svih Njegovih milosti je to što nam je pokazao pravi put, put sreće i spasenja. On upozorava da ne zalutamo tako da odemo u raj (Džennet). On nam naređuje da svoj način života prilagodimo načinu života Njegovog Poslanika sallallahu teala alejhi ve sellem a sve sa ciljem da steknemo Njegovu neograničenu milost u Džennetu, vječna i neprestana zadovoljstva, Njegovo zadovoljstvo i ljubav. Allahova dželle-šanuhu milost je jasna kao sunce. Usluge koje nam drugi čine, u stvari dolaze od Njega. On je onaj koji

3 Imam Rabbani je preselio na ahiret 1034/1624. godine

druge čini posrednicima, i daje im želju, moć, i snagu, da čine usluge. Zbog toga je On uvijek Onaj koji nam šalje sve milosti koje nam dolaze kroz različita mjesta i preko različitih ljudi. Nadati se uslugama od bilo koga, osim Njega, bi bilo slično kao kada bi tražili nešto od čuvara ili zahtijevali sadaku od bijednika. Kako neznalice tako i oni koji su učeni, glupi kao i pametni, znaju da je ovo što mi ovdje navodimo točno i ispravno, jer, ovo su sve jasne stvari. Čak, o njima ne treba ni razmišljati.

Onome tko čini usluge treba biti zahvalan i treba Ga poštivati. Dakle, zahvaljivati se Allahu dželle-šanuhu, koji nas obasipa raznovrsnim uslugama i koristima, je ljudska dužnost. To je dužnost koju nam razum nalaže. Međutim, ovu dužnost, to jeste zahvalu Allahu dželle-šanuhu, nije lako izvršiti pošto su ljudska bića prvobitno stvorena iz ničega. Ljudi su zato slabi, oskudni, i imaju grešaka i mana. A Allah dželle- šanuhu je vječan, vječnopostojeći. On nema niti mana ni nedostataka. On je savršen. Ljudi nemaju sa Njim, niti u kom pogledu, nikakve sličnosti niti približnosti. Mogu li se ljudi, koji su tako niski, zahvaliti Allahu dželle- šanuhu na način dostojan Njegove veličine? Ima toliko stvari koje ljudi smatraju lijepim i dragocjenim, a koje Allah dželle-šanuhu zna kao zle i odvratne. Ono što mi smatramo poštovanjem i zahvalom može biti obično, i nešto što Allah dželle-šanuhu ne voli. Radi toga ljudi, svojim manjkavim razumom i kratkovidnošću, ne mogu pronaći ono što će služiti kao zahvala i obožavanje Allaha dželle-šanuhu. Da nam Allah dželle-šanuhu nije pokazao način na koji Mu se treba zahvaljivati, ono, što se smatra zahvalom, bi bila uvreda.

Njegov dragi Pejgamber sallallahu alejhi ve sellem nam je pokazao način na koji Mu se treba zahvaljivati kao i ljudske dužnosti prema Allahu dželle-šanuhu koje se trebaju obavljati srcem, jezikom, i tijelom. Ljudske dužnosti koje je Allah dželle-šanuhu naredio se zovu **Islam**. Allahu dželle-šanuhu se zahvaljuje slijedeći put koji nam je Njegov Poslanik zacrtao. Allah dželle-šanuhu ne voli i ne prima ništa drugo. Ima puno stvari koje ljudi smatraju lijepim a Islam ih ne voli i smatra ih ružnim.

Oni koji su razumni će se u svojoj zahvali prilagoditi Muhammedu alejhisselam. Njegov put se zove **Islam**. Tko slijedi Muhammeda alejhisselam zove se **musliman**. Zahvaljivati se Allahu dželle-šanuhu, to jeste slijediti Muhammeda alejhisselam, se zove **činiti ibadet**. Islamska učenja se sastoje iz dva dijela; vjerskih učenja i naučnih učenja. I vjersko učenje se takođe sastoji iz dva dijela:

Usul-i din ili učenje imana. Ukratko, iman znači verovanje u šest načela

koja je podučavao Muhammeda alejhisselam i privatiti Islam i izbjegavati izgovoriti ili pokazati znake nevjerovanja. Svaki musliman mora naučiti koji su to znaci nevjerovanja (kufr) i izbjegavati činiti ih. Osoba sa imanom naziva se **musliman**.

Učenje štovanja koje se mora prakticirati tijelom i srcem i učenja o onome što se izbjegava tijelom ili srcem. Učenja koja se moraju prakticirati nazivaju se **farz** a koja se moraju izbjegavati zovu se **haram**. Ova učena se zovu **furu-i din** ili **ahkam-i islamijje** ili **islamska učenja**.

[Izgovaranje Kalima-i-tevhida i vjerovanje u činjenicu koju prenosi u početku je neophodno za svaku osobu. Kalima-i-tevhid zvuči ovako: “La Ilaha il-Allah Muhammadun Rasulullah”, a to znači: “Allah postoji i jedan je. Muhammad alejhisselam je njegov Poslanik.” Vjerovati u ovu činjenicu znači “imati Iman”i “postati musliman”. Osoba koja ima Iman naziva se” Mu ‘min (vjernik) “i ‘musliman’. Iman mora biti kontinuiran. Stoga je potrebno izbjegavati činjenje djela koja uzrokuju nevjericu i korištenje stvari koje simboliziraju nevjeru (kufr). Kur‘an je Allahova riječ. Allah dželle-šanuhu poslao je svoju riječ Muhamedu alejhisselam kao poruku preko meleka zvanog Džebrail (Gabrijel) alejhisselam. Riječi korištene u Kur ‘ anu Al-Kerimu napisane su na arapskom jeziku. Ali Allah dželle-šanuhu ih je uredio rame uz rame.

Riječi u Kur‘anu alkerimu zapisane su u ajetima, odnosno slovima i riječima koje je uredio Allah dželle-šanuhu. Značenja koja ova slova i riječi nose u sebi prenose Kalam-i-iljah (Allahova dželle-šanuhu riječ). Ta se slova i riječi (zajedno) nazivaju Kur ‘ an alkerim. Značenje koje Kalam-i-ilahi nosi u sebi je i Kur ‘ an Al-Kerim. Ovaj aspekt Kur ‘ ana Al-Kerim, to jest Kalam-i-ilaha, nije stvaranje. Ona je vječna i trajna, kao i drugi atributi Allaha dželle-šanuhu. Svake godine Džebrail alejhisselam posjećivao je Allahovog Poslanika, recitirao (ajete) Kur‘ana Al-Kerima, koji su već bili objavljeni, istim redoslijedom kako su zapisani u Lawh-i-mahfûdh[4], i naš blaženi Poslanik ponavljao je za melekom. Kad se najbolji od ljudi spremao počastiti zagrobni život svojim blagoslovljenim prisustvom najvrjedniji melek posjetio ga je dva puta, ponavljajući cijeli Kur‘an Al-Kerim. Naš blaženi Poslanik i većina Sahaba u potpunosti su naučili Kur‘an Al-Kerim. U godini kada je Allahov dželle-šanuhu miljenik svojim blagoslovom odao počast budućem životu, Ebu Bekr Al-Siddik, najraniji Kalifa Allahovog Poslanika, okupio je ashabe koji su Kur ‘an naučili napamet i već napisane

4 Pogledajte trideset šesto poglavlje treće knjige Endless Bliss

dijelove, organizirao poseban odbor i tako sastavio pisani tekst cijelog Kur' ana. Stoga se nebeska knjiga naziva Mushaf, odnosno pisana (ili tiskana) kopija Kur ' ani kerim. Trideset i tri tisuće ashaba okupilo se i postiglo konsenzus da je svako slovo postojećeg mushafa na svom ispravnom i izvornom mjestu.

Izreke Muhameda alejhisselama nazivaju se hadis-i-šerifima. Hadisi-i-šerifi čija su značenja nadahnuta Allahom dželle-šanuhu, iako ih je izgovorio Muhamed alejhisselam", nazivaju se hadis-i-Kuds. Postoje mnoge knjige hadisa-i-šerifa. Buhari i Muslim su najpoznatiji od njih. Od Allahovih dželle-šanuhu propisa, učenja koja zahtijevaju vjeru nazivaju se Iman, ona koja se moraju prakticirati nazivaju se farz, a zabrane se nazivaju haram. Farze i harame, zajedno, nazivaju se Ahkam-i-islamia. Osoba koja negira barem jedno od učenja islama naziva se kafir (nevjernik). Druga nužna stvar koju čovjek mora učiniti je očistiti svoje srce. Kad se kaže "srce", razumjet će se dvije stvari. Komad mesa u našim grudima gotovo svi ljudi nazivaju 'srcem'. Srce u tom smislu postoji i kod životinja. Drugo srce je nevidljivo srce koje prebiva u (materijalnom) srcu. Ovo drugo srce naziva se također "srcem". To je srce napisano u vjerskim knjigama. Upravo to srce sadrži učenja Islama. Opet, to je srce koje vjeruje ili negira. Srce koje vjeruje je čisto. Srce koje poriče je prljavo. Mrtvo je. Naša prva dužnost je očistiti srce napornim trudom. Štovanje, posebno obavljanje molitve i izgovaranje (posebne molitve koja se naziva) Istigfar, čisti srce. Počinjenje harama zagađuje srce. Naš blaženi Pejgamber rekao je: **"Izgovaraj Istigfar vrlo često! Ako musliman neprestano izgovara molitvu zvanu Istigfar, Allah dželle-šanuhu ga štiti od svih bolesti i katastrofa. Šalje im Rizk (hranu, hranu) s mjesta kojih se uopće ne očekuje.**" Istigfar znači reći "**Estagfirulla**". Prihvaćanje molitava ovisi o tome je li molitelj musliman, čini tevbu za počinjene grijehe i izgovara molitvu sa sviješću o njenom značenju i vjeri. Molitve izgovorene s mutnim srcem neće biti prihvaćene (Allah dželle-šanuhu). Srce osobe koja izgovara molitve tri puta i koja neprestano moli pet puta dnevno počet će govoriti. Molitva izgovorena samo ustima, a da je i srce ne izgovori, neće biti od koristi

Vjersko učenje din-i islama (islamske vjere) je učenje koje je zapisano u knjigama alima ehli **sunneta**. Ako netko od ovih učenja imana i šerijata, koja su nam prenijeli alimi **ehli sunneta**, ne vjeruje u samo ijedan od Nassova (tj. Kur'ani kerima i hadisi šerifa) sa jasnim značenjem on postaje **kafir**. Onaj tko to svoje nevjerovanje drži u tajnosti on je **munafik**. Onaj

tko ne samo da to svoje nevjerovanje drži u tajnosti već, predstavljajući se kao musliman nastoji da ga prenese i na druge muslimane, i da ih tako zavede, on se zove **zindik** (zindik je neprijatelj vjere koji se pretvara da je musliman sa ciljem da zavara muslimane i tako iznutra ošteti Islam). Onaj tko objašnjava ajeti kerime i hadisi šerife sa jasnim značenjem a nema znanja (tj. nije kvalifikovan), to jeste pogrešno ih objasni i pogrešno vjeruje, on postaje kafir koji se zove **mulhid** (mulhid je kafir koji ne zna a objašnjava nassove sa jasnim značenjima). Onaj tko pogrešno vjeruje zato što je pogrešno protumačio i objasnio Nass sa nejasnim značenjem ne postaje kafir. Ali, on će otići u Džehennem (pakao) zato što je skrenuo sa pravoga puta ehli sunneta. Pošto takva osoba vjeruje nassove sa jasnim značenjima ona neće vječito ostati u Džehennemu nego već će na kraju iz njega izaći i ući u Džennet (raj). Ovake se osobe nazivaju **ehl'i bid'at** ili **dalalet skupina** (jeretici, krivovjernici, sljedbenici novotarije). Postoje sedamdeset dvije takve bid'at ili dalalet skupine ili firke. Nijedan njihov ibadet (molenje Allahu dželle-šanuhu, klanjanje i učenje, bogosluženje) se ne prima. Muslimani sa ispravnim vjerovanjem ili i'tikadom se zovu **ehli sunnet vel- džema'at** ili **sunnije**. Muslimani sunnije, u odnosu na ibadet, slijede jedan od četiri (ispravna) mezheba. Onaj tko slijedi jedan od četiri mezheba kaže da i sljedbenici druga tri mezheba pripadaju ehli sunnetu. Oni se međusobno vole. Tko ne pripada niti jednom od ova četiri mezheba ne pripada ni ehli sunnetu. "Tko ne pripada ehli sunnet mezhebu je ili kafir ili sljedbenik bid'ata." Ovaj podatak je napisan u pismima imama Rabbanija, a naročito u njegovom dvije stotine osamdeset šestom pismu prvoga toma, u Tahtavijevom komentaru na knjigu **Durr-ul- muhtar** (u poglavlju pod nazivom Zebajih), kao i u knjizi **El-besair li munkir-it tevessul-i bi-ehl-il-mekabir** koju je napisao mevlana Hamdullah Dadžvi. Obje knjige su na arapskom jeziku. Ova zadnja, koja je napisana i izdata u Indiji, je, 1395/1975. godine, ponovo reprodukovana u Istanbulu.

Ako netko, tko ibadeti (bogosluži, uči i klanja, moli se Allahu dželle-šanuhu) sukladno sa četiri mezheba, učini grijeh ili napravi grešku u svom ibadetu, Allah dželle- šanuhu će mu je, ako to hoće, oprostiti i nikada ga neće staviti u Džehennem. On će ga, ako to hoće, mučiti onoliko koliko su njegovi grijesi, ali će ga na kraju osloboditi mučenja. Oni koji ne vjeruju ijednu od jasnih činjenica koje se u Islamu moraju vjerovati, to jeste ako ne vjeruju ijednu od onih činjenica za koje su čak i džahili (neznalice) čuli, se zovu kafiri ili nevjernici i oni će biti vječito mučeni u Džehennemu.

Postoje dvije vrste kafira ili nevjernika. Kafiri sa Svetim knjigama i kafiri bez Svetih knjiga. Ako musliman napusti svoju vjeru on se zove **murted** ili otpadnik. Ibni Abidin rahime-hullahu teala piše u predmetu "širk sebebi ile nikah haram" i kaže, "Murted, mulhid, zindik, medžusija (obožavalac vatre), putperest (idolopoklonik), stari grčki filozofi, munafici, pripadnici sedamdeset dvije grupe koji su zašli u kufr, [brahmani, budisti], batini, ibahi i durzi su svi kafiri bez Svetih knjiga. Komunisti i franmasoni (slobodni zidari, masoni) su također kafiri bez Svetih knjiga. Hrišćani i jevreji su kafiri sa Svetim knjigama, to jeste kafiri kitabije. Oni vjeruju u objavljene knjige (**Tevrat** i **Indžil**) koje su, kasnije, iskvarene. Oni koji, među kafirima kitabijama, vjeruju da i u jednom stvorenju postoji Allahov dželle-šanuhu atribut (uluhijjet sifat), oni su postali **mušrici**. Allahovi dželle-šanuhu **sifat-i zatijje** i **sifat-i subtijje** su **uluhijjet sifati**.

Ako kafir sa ili bez Svete knjige primi Islam on će izbjeći Džehennem. On će postati bezgriješan i čist musliman. Međutim, on mora da postane sunnija musliman, to jeste da čita i nauči vjerovanje (iman) iz knjige jednog od uleme ehli sunneta i da svoj iman, djela, i riječi prilagodi prema onome što je tako naučio. Na ovom svijetu se zna je li neko musliman ili nije po izrečenim riječima i po djelima, koja su učinjena dragovoljno. Na son nefesu ili izdisaju se zna definitivno je li neko otišao na ahiret sa imanom ili nije. Ako se musliman sa velikim grijesima pokaje (učini tevbe) za svoje grijehe njemu (ili njoj) će sigurno biti oprošteno i on će postati bezgriješan i čist musliman. U ilmihalima, kao na primjer u ilmihalu pod naslovom **Se'adet-i ebedijje**, je detaljno objašnjeno što je pokajanje (**tevbe**) i kako se čini.

IMAN I ISLAM

U ovoj knjizi, **I'TIKADNAME**, će biti objašnjen jedan hadisi šerif našeg Poslanika sallallahu alejhi ve sellem a koji govori o imanu i o Islamu. Ja se nadam da će se preko bereketa ovog hadisi šerifa vjerovanje muslimana usavršiti i da će oni na taj način steći spas i sreću. I opet se nadam da će on meni - Halidu koji imam mnogo grijeha - biti uzročnik da budem spašen. Molim Allaha dželle-šanuhu - za kog vjerujem On ne treba ništa ni od koga, da je Njegov oprost (afv) tako ogroman, da su Njegove blagodeti tako velike, i da On toliko sažaljeva Svoje robove - da On oprosti ovom sirotom Halidu i da mu usliši njegov manjkavi ibadet. Molim Ga da nas zaštiti od zla poganog i lažljivog šejtana [i da nas zaštiti od lažnih i

pogrešnih riječi i članaka neprijatelja Islama] i da nas učini sretnim! On je najmilostiviji od svih milostivih i najdarežljiviji od darežljivih.

Učenjaci Islama su rekli da **mukellef**, to jeste svaka odrasla i pametna muška ili ženska osoba - musliman, koja je došla u doba puberteta, treba da ispravno zna i vjeruje u Allahove dželle-šanuhu sifate zatijje[5]1. i sifate subtijje[2] (atribute). To je ono što je svakome farz. Ne znati ih nije izgovor i isprika već grijeh. Ahmedov sin Halid-i Bagdadi nije napisao ovu knjigu sa ciljem da se pred drugima hvali sa svojim znanjem, niti da sa ciljem da postane čuven, nego da bi iza sebe ostavio jednu uslugu i uspomenu. Molim Allaha dželle-šanuhu da pomogne poniznom Halidu Svojom snagom i kroz mubarek dušu Njegovog Resula (Poslanika)! Amin.

Sve drugo osim Allaha dželle-šanuhu se zove **ma-siva** ili **alem** (stvorenja, univerzum), što se danas naziva ''**priroda**''. Sva stvorenja su (prvobitno) bila nepostojeća. Allah dželle-šanuhu ih je sve sam Sobom stvorio. Oni su svi mumkin (neobavezni) i hadis (stvorenja). To znači, postoji mogućnost da budu stvoreni, to jeste da postanu iz stanja nepostojanja, i postali su (tj. stvoreni su) iz stanja nepostojanja (dok su bili nepostojeći). Hadisi šerif, **"Allah dželle-šanuhu je postojao, ništa drugo nije postojalo"** nam kaže da je ovo točno.

Drugi podatak, koji nam govori da su cijeli univerzum i sva stvorenja hadis (stvorena, postala iz ničega), je činjenica da se stvorenja stalno transformiraju i mijenjaju jedno u drugo. Nešto, što je kadim (što nema početak i što postoji vječito u prošlosti), se nikada ne mijenja. Zat (osoba, osobnost) Dženabi Hakk-a i Njegovi atributi su kadim i oni se nikad ne mijenjaju[6]. Promjene u stvorenjima ne dolaze iz vječite prošlosti. One

---

5 Allah dželle-šanuhu ima šest **sifata zatijje**: **Vudžud**, postojanje, to jeste Allah dželle-šanuhu ima i vječito postoji. **Kidem**, Allah dželle-šanuhu postoji oduvijek, to jeste Allah dželle-šanuhu postoji bez početka i vječno u prošlost. **Beka**, Allah dželle-šanuhu je zauvijek, to jeste Allah dželle-šanuhu postoji beskrajno i vječno u budućnosti. **Vahdanijjet**, Allah dželle-šanuhu je jedan, to jeste Njemu nije nitko niti ravan niti sličan. **Muhalefet-u lil- havadis**, Allah dželle-šanuhu nije ničemu ni u kom pogledu sličan. **Kijam-u bi-nefsihi**, Allah dželle-šanuhu postoji sam o Sebi, to jeste On nikoga i ništa ne treba za Svoje postojanje. Nijedno stvorenje nema nijedan od ovih šest atributa i nema nikakav odnos sa njima. Ovi atributi samo i ekskluzivno pripadaju Allahu dželle-šanuhu. Izvjesna ulema je rekla da su Muhalefet-u lil-havadis i Vahdanijjet jedno te isto, odnosno, da postoji pet **sifata zatijje**.

[2] Pogledati stranice 6., 19., i 33.

[3] Halid Bagdadi preminuo je u Damasku 1247 godine po Hidžri (1826. godine)

6 Međutim, u univerzumu, stanje materija se mijenja u fizičkim procesima. U hemijskim

moraju imati početak i postanak od elemenata ili materija koje su morale biti stvorene iz ničega.

Još jedan podatak za činjenicu da je alem (univerzum) mumkin, to jeste da može biti stvoren iz stanja nepostojanja, je to što su stvorenja, koja vidimo, hadis, to jeste postala su iz ničega.

Postoje dva bića: **mumkin** i **vadžib**[7]. Kada bi samo mumkin postojao, ili ako Vadžib-ul-vudžud ne bi postojao, ništa ne bi postojalo[8]. Iz ovog razloga, mumkin ne bi mogao sam sebe stvoriti niti postojati sam po sebi. Kad na njega ne bi djelovala neka sila mumkin bi uvjek ostao u nepostojanju i ne bi mogao biti stvoren. Pošto mumkin ne može sam sebe stvoriti svakako je da ne može stvoriti ni druge mumkine. Onaj koji je stvorio mumkina mora biti Vadžib-ul-vudžud. Postojanje alema (univerzuma, kosmosa) dokazuje postojanje Stvaraoca koji ga je stvorio iz ničega. Dakle, jedinstveni Stvaralac svega što je mumkin, to jeste stvorenja, je jedini Vadžib-ul-vudžud koji nije ni hadis ni mumkin već je uvijek postojeći i kadim (vječan). Vadžib-ul- vudžud (neophodno biće odnosno Allah dželle-šanuhu) je onaj za čije postojanje nije nitko potreban. On postoji sam po sebi, to jeste On je uvijek samopostojeći, to jeste nitko Ga nije stvorio. Da to nije tako, on bi morao biti stvorenje, odnosno mumkin i hadis koje je netko drugi stvorio. A to bi bilo u suprotnosti sa onim što je gore zaključeno. Na perzijskom jeziku riječ **Huda**, koja se upotrebljava kao Allahovo dželle-šanuhu ime, znači

---

reakcijama se bit ili struktura materije mijenja. Mi vidimo da predmeti ili materije nestaju i preobražavaju se i postaju druge materije. U promjenama i reakcijama u atomskom jezgru, koje su otkrivene u novije vrijeme, također i materija ili elemenat prestaje da postoji i pretvara se u energiju.

7 **Vudžud** znači postojanje, biće. Postoje tri vrste postojanja. Prva vrsta postojanja je **Vadžib-ul-vudžud** (biće ili postojanje koje je neophodno). On uvijek postoji. On nije nikada bio nepostojeći u prošlosti niti će ikada prestati postojati u vječnoj budućnosti. Samo je Allah dželle-šanuhu Vadžib-ul-vudžud. Druga vrsta postojanja je **mumteni'-ul-vudžud** koji ne može postojati. On nikada ne treba da postoji. Ovakav je šerik-i bari (Allahov dželle- šanuhu drug, partner, ortak). Drugi bog, Allahov dželle- šanuhu partner, ili Njemu sličan, nikada ne može postojati. Treća vrsta postojanja je **mumkin-ul-vudžud**. On može a i ne mora postojati. Ovakvi su univerzum i sva stvorenja, bez izuzetka. Suprotno vudžudu je **adem** (nepostojanje). Sva stvorenja su prvobitno, prije nego što su stvorena, bila u ademu, to jeste ona su bila nepostojeća.

8 Zato što je, biti stvoren iz nepostojanja, promjena i događaj, a prema našem znanju iz fizike, da bi se u materiji odvila promjena na nju mora da utječe neka sila, čiji izvor mora da bude prije materije

kadim, to jest vječiti i uvijek sam po sebi postojeći[9].

Mi vidimo da su klase postojanja u zapanjujućem skladu, a znanost svake godine pronalazi nove zakone. Stvaralac jednog ovakvog reda mora biti **Haj** (koji vječito živi), **Alim** (koji sve zna), **Kadir** (koji je svemoguć), **Murid** (koji sve svojom voljom čini), **Semi'**(koji sve čuje), **Basir** (koji sve vidi), **Mutekellim** (koji govori svojim govorom), **Halik** (koji sve stvara). Jer, smrt, neznanje, nemoć ili izvršavanje sa naporom, gluhoća, sljepoća i glupost su mane. Nemoguće je da u Onom, koji je ovako precizno stvorio ovaj alem (svijet) ili kainat (univerzum, svemir) i koji ga štiti od uništenja, postoje ovake mane.[10]

Štoviše, mi takođe i u stvorenjima vidimo ove Njegove savršene atribute. On ih je stvorio i u Svojim stvorenjima. Kada ovi atributi ne bi postojali u Njemu kako bi ih On mogao stvoriti u Svojim stvorenjima, i ne bi li Njegova stvorenja bila superiornija od Njega?

Trebamo još dodati i to da Onaj koji je stvorio sve svjetove mora imati ove sve savršene atribute i ne smije imati nijedan atribut manjkavosti zato što manjkavost ne može stvarati.

Na stranu razumna evidencija, ajeti kerimi i hadisi šerifi nam jasno govore da Allah dželle-šanuhu ima savršene atribute, savršena svojstva. U to ne smijemo sumnjati. Sumnja izaziva nevjerstvo (kufr). Gore navedenih osam atributa se zovu **sifat-i subtijje**. To znači da Allah dželle- šanuhu ima svih osam savršenih atributa. Allah dželle- šanuhu ima sve savršene atribute. U Njegovoj osobnosti, postojanju, atributima i djelima nema mana, nesklada niti promjena. Oba, i **sifat-i zatijje** i **sifat-i subtije** se nazivaju **uluhijjet sifati** (Božiji atributi). Ko vjeruje da mahluk (neko stvorenje) ima ijedan uluhijjet sifat on postaje **mušrik**.

---

9 Ovo su osam atributa Allaha dželle-šanuhu

10 Sva stvorenja, od atoma do zvijezda, su stvorena s proračunom i zakonima. Preciznost u poznatim zakonima fizike, hemije, astronomije i biologije zapanjuje ljudski razum. Čak je i Darvin jenom rekao da, kada pomisli na delikatnost i strukturu oka, osjeća kao da će poludjeti. Je li moguće da je defektan Onaj, koji je stvorio ove sve zakone, precizne proračune i formule koje se izučavaju kao naučno znanje?

OSNOVE ISLAMA

Sa pomoći i snagom koju nam daje Allah dželle-šanuhu, koji održava sve aleme (svjetove) u životu, i koji nam čini sve usluge i koji nam daje sve ni'mete (blagodati) i koji nikada ne spava mi započinjemo sa objašnjenjenjem mubarek hadisi šerifa našeg Pejgambera sallallahu alejhi ve sellem.

Naš dragi i uzvišeni Omer-ibnul-Hattab - koji je bio hrabri vođa muslimana, i jedan od najviših ashaba kiram, i koji je bio čuven po svojoj istinoljubivosti - je rekao:

"Bijaše takav dan, kada je nas, nekoliko ashaba kiram, bilo u prisustvu i službi našeg efendije Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem." Taj dan, taj sat, je bio tako vrijedan i cijenjen da je pitanje hoće li ga on ikada više doživjeti. Toga dana mu je bilo suđeno da bude počašćen, da bude zajedno sa Poslanikom, i da sluša Pejgamberove sallallahu alejhi ve sellem riječi (va'z), i da gleda njegovo mubarek lice koje je bilo hrana spokoj i zadovoljstvo dušama. Da bi naznačio vrijednost i čast toga dana, on je rekao, "Bijaše takav dan...". Može li ijedno drugo vrijeme biti tako časno i cjenjeno kao ono u kojem mu je bilo suđeno da vidi meleka Džebraila alejhisselam u ljudskom obliku i čuje njegov glas, i da čuje znanje koje je bilo ljudima tako potrebno, na što je moguće ljepši i jasniji način, direktno iz mubarek usta Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem?

"Priđe nam jedan čovjek, kao kad se rađa mjesec. Njegove haljine su bile prebjele a kosa mu je bila precrna. Na njemu se nisu vidjeli znaci putovanja, kao što su prašina ili znoj. Nitko od nas, Resulullahovih sallallahu alejhi ve sellem ashaba ga nije znao, to jeste on nije bio od onih koje smo viđali ili znali odranije. On je sjeo pred Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem. Njegova su koljena bila blizu Pejgamberovih sallallahu alejhi ve sellem mubarek koljena." Ova osoba je bila melek Džebrail u ljudskom obliku. Njegov način sjedenja, iako ne izgleda u skladu sa edebom (ponašanjem), nas uči jednu vrlo važnu činjenicu, to jeste da u sticanju vjerskog znanja, stid, ponos i arogancija ne smiju biti gospodar. Hazreti Džibril alejhisselam je htio da pokaže ashabima kiram da svako ko hoće da nauči o Islamu treba da slobodno, i bez ustručavanja pita mu'allime (učitelje), da ne smije biti stidan kada izučava vjeru, i da se ne osjeća neugodno kad uči, podučava, ili izvršava Allahov dželle-šanuhu hakk (istinu, pravo).

"Taj časna osoba stavi svoje ruke na mubarek koljena našeg efendije, Resul-i ekrema (najplemenitijeg Poslanika) sallallahu alejhi ve sellem. On

upita Resulullaha, **‘O Resulullah! Reci mi šta je Islam i objasni mi kako ću biti musliman’** ”.

Leksičko značenje riječi **Islam** je teslimiti (predati se), pokoriti se. Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je na sljedeći način objasnio, da je riječ Islam (zajedničko) ime za pet osnovnih, temeljnih stubova Islama.

- Resul-i ekrem sallallahu alejhi ve sellem je rekao da je **prvi islamski šart** (prvi uslov da se bude musliman) **proučiti Kelime-i šehadet**. To znači da trebamo reći, **“Ešhedu en la ilahe illallah ve ešhedu enne**

Muhammeden abduhu ve resuluh”. Drugim riječima, pametna osoba koja je došla u doba polne zrelosti, i koja može govoriti, mora reći glasno, **“Ni na zemlji ni na nebesima ne postoji nitko osim Allaha dželle-šanuhu tko je vrijedan da ga obožavamo. Samo je Allah dželle-šanuhu Onaj koga treba obožavati.** On je Vadžib-ul-vudžud. Njemu pripadaju sve superiornosti. On nema mana. Njegovo ime je **Allah,”** i u to potpuno svim srcem vjerovati. Također trebamo vjerovati i reći, “Uzvišena, plemenita osoba koji je imao ružičastu kožu, svijetlo-rumeno i prijatno lice, crne oči i crne obrve; koji je imao blagoslovljeno, široko čelo sa predivnim manirima i ponašanjem; čija sjenka nikada neće pasti na zemlju, koji je govorio mekim glasom i nazivan je arapinom jer je rođen u Mekki, hašemitskog podrijetla, po imenu **Muhammed, sin Abdullaha, je Allahov dželle-šanuhu rob i resul, to jeste Pejgamber”**. Pejgamberova majka, hazreti Amina, je bila Vehebova kći. Resulullah alejhisselam je rođen u gradu Mekki [pred zoru (sabah), u ponedjeljak, 20. travnja 571. godine]. Kada mu je bilo četrdeset godina, u godini zvanoj **Bi’set**, rečeno mu je da je Pejgamber. On je nakon ovog, u Mekki, trinaest godina pozivao narod u Islam. Onda je, sa Allahovom dželle-šanuhu odredbom, [622. godine] preselio (učinio hidžru) u grad Medinu. Odatle je svugdje širio islamsku vjeru. On je preminuo u Medini, deset godina poslije hidžre, u ponedjeljak, 12 Rabi ul-evvela (srpanj, 632)[11]

11 Prema povjesničarima, Pejgamber sallallahu alejhi ve sellem je za vrijeme svoje seobe iz Mekke mukarreme u Medinu munavveru ušao u četvrtak predveče, 27 safera (622. godine), u špilju na Sevr Planini. On je u ponedjeljak navečer napustio špilju i, u ponedjeljak, osmog Rabi-ul evvela (20. rujna, 622.), ušao u predgrađe Medine zvano Kuba. Ovaj radosni dan obilježava početak muslimanskog **Hidžr-i šemsi** kalendara. U četvrtak su dan i noć bili iste dužine. On je na Džum’u napustio Kubu i ušao u Medinu. Početak mjeseca Muharrema iste godine (Džum’a, 16. lipnja) je prihvaćen kao početak **Hidžri kamer-i** kalendara. Hidžr-i šemsi godina se poklapa sa svakom zapadnom Novom godinom samo što je kraća za 622 godine. Svaka zapadna Nova godina se poklapa sa svakim danom Hidžr-i šemsi godine, samo što je 621 godinu duža od Hidžr-i šemsi Nove godine.

- Drugi od pet osnovnih temelja (šartova) Islama je, **" namaz klanjati" (moliti se)**, svaki dan pet puta [to jeste, u skladu sa njegovim šartovima i farzovima. Pet puta dnevno namaz klanjati, kada nastane vrijeme namaza i znati da smo ga klanjali prije izlaska njegovog vremena[12], je farz za svakog muslimana. Klanjati namaz prije vremena, slijedeći pogrešne takvime koje su napravili džahili (vjerski neuki ljudi) ili oni koji ne slijede mezheb, je veliki grijeh i takav namaz nije sahih(ispravan). (La-madhhabi su ljudi koji se nisu prilagodili niti jednom od četiri mezheba.) Ovakva pogrešna navođenja su uzročnici da klanjamo prvi sunnet podne namaza kao i farz akšama u kerahet vremenu (mekruh vremenu). Kerahet vremena su objašnjena u Četvtoj knjizi Endless Bliss, kao i na unutarnjoj stranici mekog uveza knjige Mufta-ul-Janna. Također pogledajte i indeksiranu napomenu ispod.) Namaz moramo klanjati prije izlaska namaskog vremena, paziti na njegove farzove, vadžibe i sunnete, i predati naše srce Allahu dželle-šanuhu. U Kur'ani kerimu se namaz naziva salat. Značenje riječi salat je za čovjeka da čini dovu, za meleke da čine istigfar a za Allaha dželle- šanuhu da se smiluje i sažali. U Islamu riječ salat znači činiti izvjesne radnje i učiti izvjesne stvari onako kako nam je pokazano u ilmihalima. Salat se započinje sa riječima **Allahu ekber**, što se naziva **iftitah tekbir**, a izgovara se od momenta nakon što smo podigli ruke do ušiju pa do vezanja ruku ispod pupka (za muškarce). Namaz završavamo predavanjem selama, to jeste okretanjem glave na kraju zadnjeg sjedenja prvo prema desnom a onda prema lijevom ramenu.

- Treći temelj Islama je **"Od imovine dati zekat"**. Leksičko značenje riječi zekat je, "čistiti, hvaliti i postati dobar i lijep". U Islamu riječ zekat znači da onaj, ko ima **zekat imovine** više nego što mu treba, to jeste više od izvjesne granice koja se zove **nisab**, treba da izdvoji, bez komentara, izvjesnu količinu (od te imovine) i da je pokloni muslimanima koji su spomenuti u Kur'ani kerimu. Ima sedam kategorija ljudi kojima se daje zekat. U sva četiri mezheba postoje četiri vrste zekata: Zekat od zlata i srebra, zekat od komercijalne robe, zekat od stoke [ovce, koze i goveda] koja pase napolju više od šest mjeseci, i zekat od svih materija koje su potrebne i koje rastu iz zemlje, to jeste **ušr**, i koji se daje se čim se plodovi

12 Pročitajte Četvrtu knjigu Endless Bliss za detaljne informacije o namazu. Također pogledajte knjigu Miftah-ul-Janna. Engleska verzija je također dostupna kod Hakikat Kitabevi, Istanbul, Turska.

poberu. Prethodna tri (zlato i srebro, komercijalna roba, stoka) se daju godinu dana nakon što su dostigli nisab (granicu).

- Četvrti od pet temelja Islama je, **"Postiti svaki dan mjeseca Ramazan-i šerifa** (časnog, svetog)**."** Post se zove **savm**. Savm znači zaštititi nešto od nečeg. U Islamu savm znači suzdržati se [za vrijeme dana] u mjesecu Ramazanu od tri stvari: Jela, pića i seksualnog odnosa. Mjesec Ramazan počinje kada se na nebu vidi hilal (mlađak, mladi mjesec). Ramazan-i šerif ne počinje po kalendaru (takvimu).

- Peti temelj Islama je, **"sposobnoj osobi jednom u životu obaviti hadždž".** Sposobnoj osobi je farz jednom u životu obići (učiniti tavaf) oko Ka'be-i mu'azzam i učiniti vakf (zastati) na otvorenom prostoru Arefata, ako, pored dovoljne imovine koju je ostavio za uzdržavanje svoje obitelji do svog povratka ima dovoljno novca da ode i da se vrati iz grada Mekke-i mukerreme, i ako je tijelo zdravo i put siguran.

"Osoba, nakon što je čula Resulullahov odgovor reče, **'O Resulullah! Točno si rekao.'** Mi, koji smo to slušali, smo se začudili ovim njegovim riječima," reče hazreti Omer radijallahu anh, misleći da su ashabi kiram koji su tu bili prisutni bili začuđeni ponašanjem ove osobe, koja prvo postavlja pitanje a onda potvrđuje odgovor kao točan. Pita se da bi se naučilo ono što se ne zna, međutim reći, "Točno si rekao," nam govori da je to ta osoba već znala.

Najveći od pet temelja, koji su gore nabrojani, jeste izgovoriti **kelime-i šehadet** i vjerovati njegovo značenje. Sljedeći najviši temelj je klanjati namaz. Poslije njega je post. Nakon njega je hadždž. Zadnji je dati zekat. Sva ulema je jednoglasno rekla da je kelime-i šehadet najviši od pet temelja Islama. Što se tiče redoslijeda ostala četiri temelja većina uleme je rekla kako smo mi gore naveli. Kelime-i šehadet je prvo, u početku Islama, postao farz. Klanjati pet puta dnevno je postalo farz u dvanaestoj godini bi'seta, u noći mi'radža, godinu i nekoliko mjeseci prije hidžre. Ramazan-i šerif postiti je postalo farz u drugoj godini hidžre, u mjesecu ša'banu. Dati zekat je postalo farz u mjesecu Ramazanu iste godine kada je i post postao farz. Hadždž je postao farz u devetoj godini po hidžri.[13]

---

13 Pojedinosti o namazu, postu, zakatu, hadžu i Miraji dostupne su u četvrtom dijelu knjige "Endless Bliss", u drugom, prvom i sedmom poglavlju petog dijela, odnosno u šezdesetom poglavlju trećeg dijela. Bi 'that znači da Allah dželle-šanuhu šalje svog blagoslovljenog meleka hazreti Džebraila svom voljenom Poslaniku da mu kaže da je bio posljednji Poslanik Hidžra (Hidžrat) znači preseljenje Allahovog Poslanika sallallahu alejhi ve sellem , iz Meke u Medinu.

Ako netko poriče, ne vjeruje, odbije, šali se sa, ili ne poštuje ijedan od ovih pet temelja Islama on postaje ne'uzubillah (da nas Allah dželle-šanuhu sačuva) kafir (nevjernik).

Slično tomu, također postaje kafir i onaj tko ne primi ijednu od stvari za koje je jednoglasno i jasno rečeno da su halal (dopuštene, koje je Allah dželle-šanuhu dopustio), ili haram (zabranjene, koje je Allah dželle-šanuhu zabranio), ili tko kaže da je zabranjeno dopušteno (tj. da je haram halal) i obratno (tj. da je halal haram). Također postaje kafir[14] i onaj tko poriče i

---

14 Na primjer, haram je jesti svinjetinu, piti alkoholna pića, i kockati se (bez obzira na vid kocke, lutrija, loto, tombola i slično). Ženama i djevojkama je haram izlaziti pred druge nepokrivenih glava, kose, ruku i nogu. Ljudima je haram izlaziti pred druge ako im je dio tijela izmedju pupka i koljena otkriven. Allah dželle-šanuhu je ovo sve zabranio. Četiri mezheba, koji nam govore o Allahovim dželle- šanuhu naredbama i zabranama, su drukčije ocrtala granice privatnih dijelova na tijelu u koja je zabranjeno gledati ili ih drugima pokazivati. Svaki musliman se mora pokriti onako kako to zahtijeva mezheb kojem pripada. Takođe je haram i drugima, gledati u one kod kojih su ovi dijelovi tijela nepokriveni. U knjizi Kimja-i se'adet piše da je ženama i djevojkama haram izlaziti nepokrivenih glava, kose, ruku i nogu. Isto tako im je haram i izlaziti u tankim, drečavo obojenim, tijesnim i namirisanim haljinama. Njihove majke, očevi, muževi, i braća, koji im dopuste da ovako izlaze, i koji misle da je to prikladno, i koji ih ispričavaju, će također dijeliti njihov grijeh i mučenje, to jeste oni će zajedno gorjeti u Džehennemu. Ako se pokaju, biće im oprošteno i neće gorjeti. Allah dželle-šanuhu voli one koji se pokaju i dođu na tevbe. U trećoj godini po Hidžri je naređeno djevojkama i ženama koje su došle u doba zrelosti da se ne viđaju sa onim koji im nisu mahrem (muškarci za koje se mogu udati) i da se pokriju. (Pogledati Četvrti dio Endless Bliss.) Ne bismo smjeli dopustiti da nas prevare izjave britanskih špijuna i neznalica koji su pod njihovom kontrolom, i koji kažu da se prije hidžab ajet-i kerima nije pokrivalo, i koji kažu da su alimi fikha, kasnije, izmislili ovu naredbu.

Musliman mora da zna da je sve što radi u skladu sa šerijatom, islamom. Ako nije, musliman mora da nauči od ehli sunnet alima, ili čitajući njihove knjige, kako će sve što radi biti u skladu sa šeri'atom. Ako ono što on radi nije u skladu sa šeri'atom on neće izbjeći džunah i kufr, koji će biti prouzrokovani rađenjem tog djela. On mora da se stalno i iskreno kaje (čini tevbe). Kada se pokaje i učini tevbe, džunah (grijeh) ili kufr koji je to djelo prouzrokovalo, će sigurno biti oprošten. Ako se ne pokaje, on će za to platiti i na ovom svijetu, i u Džehennemu. Kazna kojom će biti kažnjen je napisana na raznim mjestima u našoj knjizi. (Također pogledati deseto poglavlje šestog dijela Endless Bliss.)

Dijelovi tijela koje ljudi i žene moraju pokriti za vrijeme namaza, i uopće, se zovu **avret dijelovi tijela.** Ako netko kaže da islam ne propisuje da se izvjesni dijelovi tijela, kao avret, pokriju, takva osoba postaje kafir. Izvjesni dijelovi tijela su avret (stidna mjesta) prema saglasnosti (idžma') sve četiri mezheba. Dijelovi tijela koji su stidna mjesta (avret) su različiti kod ženskih i muških osoba. Ako osoba ismijava važnost pokrivanja ovih dijelova tijela, ako on ili ona ne osjećaju strah od azaba (mučenja) koji će ih snaći zbog kršenja ove zabrane, on ili ona postaju kafir. U hanbeli mezhebu, kod muškarca, dio

negira, ili ne voli, ijedno od nužnih (prijeko potrebnih) islamskih učenja, to jeste ona učenja za koja su čuli i koja znaju i obični ljudi. Ako obična osoba ne zna učenje koje nije tako rasprostranjeno, poznato ili nužno da bi ga znao on nije u kufru (nevjerstvu) nego u fisku (grijehu).

IMANSKI ŠARTOVI (OSNOVE VJEROVANJA)

"Ova uzvišena osoba je ponovno upitala, **'O Resulullah! Reci mi što je iman'** ". Nakon što je upitao što je Islam, i dobio odgovor, Džebrail alejhisselam je upitao Resulluallaha sallallahu alejhi ve sellem da objasni bit i stvarnost imana. Leksičko značenje riječi iman je znati osobu kao savršenu i istinoljubivu i vjerovati u nju. U Islamu iman znači vjerovati u činjenicu da je Resulluallah sallallahu alejhi ve sellem Allahov dželle-šanuhu Pejgamber, Nebi, koga je Allah dželle- šanuhu izabrao, ovo srcem vjerovati, i ukratko vjerovati ono što nam je preneseno ukratko i u detalje vjerovati ono što nam je od Allaha dželle-šanuhu detaljno preneseno, i kada god je moguće izgovoriti kelime-i šehadet. Jak iman znači vjerovati da je Allah dželle-šanuhu i Njegov atribut velik, biti u to potpuno srcem siguran, žudjeti za Njegovim zadovoljstvom i džemalom (ljepotom) i strahovati od Njegovog gazaba (gnjeva) i dželala (ljutine), isto onako kako se plašimo vatre za koju znamo da prži i zmije otrovnice za koju znamo da ima

---

tijela između karlice i koljena nije avret.

Ako netko kaže, "Ja sam musliman" on mora da nauči imanske i islamske šartove, farzove i harame (zabrane) u kojima su sve četiri mezheba saglasna (idžma') i da im pridaje važnost. Ne znati ih nije izgovor niti opravdanje. Neznanje je isto kao i svjesno nevjerovanje. Cijelo tijelo žene, osim šaka i lica, je avret u sva četiri mezheba. Isto tako je ženama avret (haram), pokazivati dijelove tijela koji su avret, pjevati, ili glasno učiti mevlud u prisustvu muškaraca. Ako osoba, omalovažavajući, pokaže dio tijela koji nije idžmom (jednoglasno) avret, to jeste koji nije avret u jednom od druga tri mezheba, iako je avret po njegovom mezhebu i u još druga dva od tri mezheba, takva osoba će učiniti veliki grijeh. Međutim, ta osoba neće postati kafir ovim njenim kršenjem te odredbe. Kao primjer, navodimo otkrivanje nogu između karlice i koljena, što, kao što smo vidjeli, u hanbeli mezhebu nije avret iako je avret u ostala tri mezheba. Farz je naučiti naredbe islama koje neznamo.

Laž, ogovaranje, kleveta, krađa, varanje, izdaja, vrijeđanje, činjenje štete, uzimanje tuđe imovine bez dozvole, neplaćanje radnika ili hamala, pobuna, to jeste suprotstavljanje zakonima i državnim naređenjima, neplaćanje pristojbi, su također grijesi. Činiti ih protiv kafira ili u nemuslimskim zemljama je također haram. Pogledati četiri stotina šezdeset drugu stranicu spomenute knjige!

smrtonosan ugriz. Ovakav iman nam mora biti duboko izrezbaren na srcu isto kao što je natpis uklesan u mermeru.

Iman i Islam su jedno te isto. Moramo vjerovati u oba značenja kelime-i šehadeta. Iako se uopćeno i posebice razlikuju i imaju različita leksička značenja među njima, u Islamu, nema razlike.

Je li iman jedna stvar ili je sastavljen od više dijelova? Ako je sastavljen od više dijelova od koliko se dijelova sastoji? Jesu li djela ili ibadeti uključeni u iman ili nisu? Kada neko kaže "ja imam iman" je li, ili nije, ispravno reći inšallah? Ima li malo imana ili puno imana? Je li iman stvorenje? Je li u našoj moći da vjerujemo, ili su vjernici primorani da vjeruju? Ima li prisiljavanja u vjerovanju? Zašto je svakome naređeno da vjeruje? Potrebno bi bilo mnogo vremena da ovo sve jedno po jedno objasnimo. Prema tomu, ovdje nećemo posebno odgovarati na ova pitanja. Međutim, za sada trebamo znati da, prema Eš'ari mezhebu i Mu'tezile mezhebu, nije džaiz (vjerovatno, moguće) da nam Allah dželle-šanuhu naredi nešto što je nemoguće. A prema Mu'tezilama nije moguće da nam Allah dželle- šanuhu naredi nešto što je džaiz (moguće) ali je van ljudske moći. Prema Eš'arijama je džaiz ali On to nije naredio. Narediti ljudima da lete bi bilo naređenje ovakve vrste. Allah dželle-šanuhu nije naredio Svojim stvorenjima niti u imanu (vjerovanju) niti u ibadetu (štovanju) da rade nešto što nisu u stanju učiniti. Iz ovog razloga je onaj tko poludi, ili postane gafil (zaboravan), ili zaspi, ili umre dok je musliman, i dalje musliman, iako nije u stanju potvrde.

U ovom hadisi šerifu ne trebamo misliti o imanu u leksičkom značenju jer u Arabiji nije bilo nijednog običnog čovjeka koji nije znao to značenje. Naravno je, i ashabi kiram su ga takođe znali. Džebrail alejhisselam je svojim pitanjem htio da poduči ashabe kiram islamsko značenje imana. Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je rekao da je iman vjerovanje u šest izvjesnih činjenica.

1 - "**Prvo**, rekao je, **moramo vjerovati u Allaha dželle- šanuhu**". Iman znači srčano vjerovati i jezikom potvrditi šest izvjesnih činjenica - koje su pronađene kroz kešf (ili otkrovenje, znanje koje je uliveno u srca evlija) ili vidždan (svijest, zanos), ili ih je razum shvatio kroz dokaz - ili vjerovati i slijediti jasnu i odobrenu izjavu.

Prva od ovih šest činjenica je ta da je Allah dželle- šanuhu Vadžib-ul-vudžud i Hakiki ma'bud (tj. jedini kome se se molimo i koga obožavamo, ibadet činimo) i Stvaralac svih stvorenja. Moramo bez ikakve sumnje

vjerovati da On sam sve stvara iz nepostojanja, [svaku materiju, stanicu, život, smrt, svaki događaj, svaku reakciju, svaku snagu i svaku vrstu energije, svaki pokret, zakon, dušu, sve meleke, i sve živo i neživo, iz ničega, i da ih On sve održava] i na ovom i na onom svijetu bez ičega, bez vremena ili sličnosti. Isto onako kako je Allah dželle- šanuhu stvorio [iz nepostojanja, u jednom momentu] sve svjetove u univerzumu On će ih isto tako, [stvarajući ih uvijek jedne iz drugih, kada dođe vrijeme za kijamet, u jednom momentu] sve uništiti. Allah dželle-šanuhu je stvaralac, vlasnik i hakim (apsolutni Gospodar) svih stvorenja. Mora se vjerovati i priznati da nad Njim nitko ne postoji, da Mu nitko ne naređuje i da ne postoji nitko viši od Njega. Svaka superiornost i svaki atribut savršenosti pripadaju samo Njemu. On nema mana niti defektivnih atributa, osobina. On može učiniti što hoće. Namjera Njegovih radnji nije da one budu Njemu ili drugima korisne. On ne radi nešto da bi dobio nagradu. Međutim, u svemu što On uradi je sakriven hikmet (konačna mudrost), korist, blagoslov i usluga.

Allah dželle-šanuhu ne mora da učini nešto što je dobro i korisno za Njegova stvorenja, niti mora ikome dati nagradu, niti mora ikoga mučiti. Kada bi On stavio sve griješnike u Džennet to bi odgovaralo Njegovoj uzvišenosti i dobročinstvu. Kada bi On stavio sve one koji su Mu bili pokorni, i koji su Ga obožavali u Džehennem to bi bila Njegova pravda. Ali, On je rekao da će muslimanima, onima koji Ga ibadete, dati Džennet i da će im učiniti usluge, a da će kafiri biti vječno u džehennemskom azabu. On ne gazi Svoju riječ. Njemu ne bi koristilo kada bi Ga sva stvorenja vjerovala i ibadetila, niti bi Mu štetilo kad bi sva stvorenja postala kafiri, činili grijehe, i bili Mu nepokorni. Samo je On sam onaj koji stvara svaki pokret ljudskih stvorenja i svih stvari. Ako On neće i ne stvori, ništa se ne može pomaći. Ako On ne želi, nitko ne može postati kafir niti se može pobuniti. On stvara kufr i grijehe, ali, On nije sa njima zadovoljan. Nitko ne može uticati na ono što On čini. Nitko nema ni prava ni snage da ispituje zašto je On ovo ili ono učinio, niti smije da komentariše kako On mora da nešto uradi. On, ako to hoće, može oprostiti nekom Svom robu koji je učinio bilo kakav veliki grijeh i koji je umro bez tevbe - osim osim mnogobožstva ili nevjerovanja. On, ako to hoće, može mučiti Svog roba za najmanji grijeh. On je rekao da kafirima i murtedima neće nikada oprostiti i da će oni biti vječno mučeni.

On će staviti u džehennemsko mučenje muslimane koji Ga obožavaju (ibadete) ali čije vjerovanje (i'tikad) nije u skladu sa imanom **ehli sunneta**

i koji su umrli bez tevbe (pokajanja). Ipak oni neće vječno ostati u Džehennemu.

Džaiz je (mogućno je) vidjeti Allaha dželle-šanuhu na dunjaluku, očima, ali Ga nije nitko vidio. Na kijametskom danu će Ga krivovjernici i griješnici vidjeti u Njegovom gnjevu i ljutini (dželalu), dok će Ga dobri vjernici vidjeti u uslužnosti i ljepoti (džemalu). Meleci i žene će Ga takođe vidjeti. Nevjernicima će ovo biti uskraćeno. Postoji pouzdana vijest (haber) da će ovo i džinnima biti uskraćeno. Prema većini alima, "Muslimani koje Allah dželle-šanuhu voli će biti počašćeni da ga vide svakog jutra i svake večeri. Muslimani slabije vjere će vidjeti Njegovu ljepotu svakog petka, a žene i djeca nekoliko puta godišnje kao što su ovosvijetske proslave (bajrami)."[15]

Mi moramo vjerovati da ćemo vidjeti Allaha dželle- šanuhu. Mi ne smijemo razmišljati kako ćemo Ga vidjeti. Allahovi dželle-šanuhu poslovi se ne mogu razumom shvatiti. Oni nisu kao ovozemaljski poslovi. [Oni se ne mogu mjeriti fizičkim ili hemijskim procesima.] Pojmovi kao što su smjer, biti nasuprot, ili, prema nečemu, nemaju nikakve veze sa Allahom dželle-šanuhu. On nije (sastavljen) od materije. On nije predmet, [niti je On elemenat, legura, ili smješa]. Njega se ne može izbrojati, izmjeriti, niti izračunati. U Njemu nema promjene. On nije na mjestu. On nije u vremenu. On nema prošlost, nema budućnost, nema prednji ili zadnji dio, dno ili vrh, desno ili lijevo. Dakle, o Njemu ljudski razum ne može ništa shvatiti, niti su ljudski intelekt i znanje za to dovoljni. Prema tome, ljudi ne mogu shvatiti kako ćemo Ga vidjeti. Iako riječi kao što su ruka, stopalo, smjer,

15 Hazreti šejh Abdulhak Dehlevi (preselio u Delhiju 1052/1642. godine) je napisao sljedeće u svom djelu **Tekmil-ul-iman**, koje je na perzijskom jeziku, "Hadisi šerif kaže, **'Vidjećete svoga Gospodara (Rabba) na Sudnjem danu kao što vidite pun mjesec na njegovu četrnaestu noć.'** Kao što znamo Allaha dželle-šanuhu na ovom svijetu, bez razumijevanja, tako ćemo Ga, bez razumijevanja, vidjeti na ahiretu. Veliki alimi kao što su Ebul Hasan-i Eš'ari, imam Sujuti i imam Bejheki su rekli da će takođe i meleci vidjeti Allaha dželle-šanuhu u Džennetu. Imam a'zam Ebu Hanifa i izvjesni alimi su rekli da džinni nisu zaradili sevap (nagradu na ahiretu) i da neće ući u Džennet i da će samo džinni mu'mini izbjeći Džehennem. Žene će vidjeti Allaha dželle-šanuhu nekoliko puta godišnje kao što su to ovosvjetski bajrami. Savršeni mu'mini će Ga vidjeti svakog sabaha i akšama dok će Ga drugi vjernici vidjeti u petak (na džumu). Ovom fakiru ove vesele vijesti takođe obuhvataju i žene vjernice, meleke, i džinne. Odgovaralo bi da postoji specijalan tretman, da se specijalano postupa sa savršenim i vrijednim ženama kao što su Fatimat-uz-Zehra i Hadidžet-ul-Kubra i Ajša-i siddika i druge ezvadž-i tahirat (čiste [Pejgamberove] hanume), Merjem, i Asije, radijallahu teala anhunne edžma'in. I imam Sujuti je takođe ovako mislio."

mjesto, i slično - koje ne odgovaraju Allahu dželle-šanuhu - postoje u ajeti kerimima i hadisi šerifima, one nisu upotrijebljene u onom smislu koji mi danas znamo i upotrebljavamo. Takvi ajeti kerimi i hadisi šerifi se zovu **Mutešabihat**. Mi ih moramo vjerovati ali ih ne smijemo nastojati razumjeti što su i kako su. Oni se mogu ukratko ili temeljito objasniti, protumačiti (**te'vil** učiniti), to jeste može im se dati značenje koje je dostojno Allaha dželle-šanuhu. Na primjer, riječ ruka se može interpretirati kao snaga, ili energija.

Muhammed alejhisselam je za vrijeme Mi'radža[16]1 vidio Allaha dželle-šanuhu. Ali, ovo viđenje nije bilo očima, kao što vidimo ovdje na ovom svijetu. Ko kaže da je vidio Allaha dželle-šanuhu na ovom svijetu je zindik. Viđenje evlija kaddesallahu teala esrarehum edžma'in nije kao viđenje na ovom svijetu ili na ahiretu. Dakle to nije **ru'jet**. Oni su osjetili **šuhud** [to jest, oni vide očima srca misal (kopije).] Izvjesne evlije su rekle da su Ga vidjele. Međutim, oni su zamijenili šuhud - koji su doživjeli (iskusili) dok su bili u sekru, dakle, kad su bili nesvjesni - za ru'jet. Ili, ove njihove riječi se trebaju te'vil učiniti (protumačiti).

Pitanje: "Prethodno je rečeno da je moguće (džaiz) očima vidjeti Allaha dželle-šanuhu na ovome svijetu. Zašto je onda onaj, koja kaže nešto što je moguće, zindik? Ako će osoba koja tako kaže postati nevjernik, može li se reći da je to moguće?

Odgovor: Leksički, "džaiz je", znači da je moguće da se desi a i nije. Prema Eš'ari mezhebu [Ebul Hasen-i Ali bin Ismail Eš'ari je preselio na ahiret 330/941. godine u Bagdadu] mogućnost ru'jeta (viđenja) znači da je Allah dželle-šanuhu kadar (u stanju) u čovjeku stvoriti drukčije osjetilo koje Ga može vidjeti na ovome svijetu, koje je drukčije od onog koje je On stvorio za ovaj svijet, koje vidi izbliza, ili licem u lice sa Njim, i koje je drukčije od onog koje vidi zakonima fizike koje je On stvorio za ovaj svijet. Na primjer, On je sposoban, pa prema tome moguće je (džaiz je), pokazati sljepcu u Kini komarca u Andaluziji, kao i bilo šta na mjesecu ili na bilo kojoj zvijezdi čovjeku na zemlji. Ovaj moć je specifična samo za Allaha dželle- šanuhu. Drugo, reći da smo Ga vidjeli na ovom svijetu se ne slaže sa ajeti kerimama i onim što je ulema rekla. Treće, rečenica, "moguće Ga je vidjeti na dunjaluku", ne znači da Ga je moguće vidjeti na ovom svijetu u okviru zakona fizike. Kad neko kaže da je vidio Allaha dželle-šanuhu na dunjaluku on misli da Ga je vidio kao što se vide druge stvari.

16 Molimo da pogledate šezdeseto poglavlje trećeg dijela '"Endless Bliss za ''svete noći"

Ovako viđanje nije moguće (džaiz). Onaj tko izgovori riječi koje izazivaju nevjerovanje se zove mulhid ili zindik[17]1. Nakon što je odgovorio [hazreti mevlana Halid] kaže, "Pazi se!" On nam na taj način usmjerava pažnju na ispravnost drugog odgovora.

Prolazak vremena, dan i noć, nemaju nikakve veze sa Allahom dželle-šanuhu. U Njemu nema nikakve promjene niti u kojem pogledu, niti se može reći da je bio ovako u prošlosti, ili da će biti onako u budućnosti. On se ne uvlači ni u šta (ne čini hulul). On se ni sa čim ne sjedinjuje. On nikada nema suprotnost, odozada, sličnost, partnera, pomagača ili vodiča. On nema oca, majku, sina, kćerku niti ženu. On je uvijek sa svakim prisutan, okružuje, i sve nadgleda. On je svakome bliži od njegove vratne arterije. Međutim, Njegovo okruživanje, Njegova prisutnost, ili blizina nisu onakvi kako mi razumijemo te riječi. Njegova se blizina ne može shvatiti znanjem uleme, razumom znanstvenika, niti kešfom i šuhudom evlija, kaddesallahu teala esrarehum edžma'in. Ljudski razum nije u stanju da shvati njihovo unutarnje značenje. Allahova dželle-šanuhu Osobnost i Njegovi atributi su jedinstveni. Nijedan od njih se ne mijenja. Niti u jednom od njih nema promjene.

Allahova dželle-šanuhu imena su **tevkifi**. To znači da nam je dozvoljeno zvati Allaha dželle-šanuhu samo onim imenima kojim nam je islam dozvolio da Ga zovemo i da i za Njega upotrebljavamo samo ona imena koja je islam odobrio da se za Njega upotrebljavaju.[18]2 Imenima Allaha dželle-šanuhu nema broja. Dobro je poznato da On ima hiljadu i jedno ime. To znači da je On ljudskim bićima otkrio hiljadu i jedno od Svojih imena. Devedeset i devet od njih je objavljeno u Muhammedovoj alejhisselam vjeri. Ona se zovu **Esma-i husna**.

Allah dželle-šanuhu ima osam atributa koji se nazivaju **sifat-i zatijja**

17 I **mulhid** i **zindik** kažu da su muslimani. **Mulhid** to kaže iskreno. On zaista misli da je musliman i da je na pravom putu. Međutim, **zindik** je din dušman (neprijatelj vjere). On se pretvara da je musliman, sa ciljem da zavara muslimane i da iznutra ošteti islam.

18 Na primjer, Allaha dželle-šanuhu možemo zvati alim (onaj koji sve zna), ali Ga ne možemo zvati fakih, što takođe znači alim (učenjak, specijalista u islamskim naukama), pošto nam Islam nije odobrio da uptrijebimo riječ fakih za Allaha dželle-šanuhu. Isto tako nije džaiz (dozvoljeno) ni upotrijebiti riječ Bog (ilah) umjesto Allah. Riječ ilah (Bog) znači idol. Na primjer, kažemo, vo je bog Hindustanaca. Dozvoljeno je reći, "Allah je jedan, osim Njega nema drugog boga". Riječi kao što su, Dieu (na francuskom), Gott (na njemačkom) i

God (na engleskom) se mogu upotrijebiti za idola (ilah) ali ne za Allaha.

po **Maturidijje** mezhebu, dok ih je u **Eš'arijje** mezhebu sedam. Ovi Njegovi atributi su vječni kao i Njegova osobnost, odnosno, oni vječno postoje. Oni su sveti. Oni nisu kao osobine stvorenja. Njih ne možemo razumom ili pretpostavkom shvatiti, poredeći ih sa ovosvjetskim stvarima. Allah dželle- šanuhu je poklonio ljudskim bićima po primjer od svakog od Svojih atributa. Kroz njihov primjer možemo malo razumjeti Allahove dželle-šanuhu atribute. Pošto čovjek ne može ni shvatiti ni razumjeti Allaha dželle-šanuhu, nije mu dozvoljeno razmišljati i nastojati da Allaha dželle-šanuhu shvati. Ovih osam Allahovih dželle-šanuhu atributa nisu isti niti drugačiji od Njegove osobnosti. Njegovi atributi ne sačinjavaju Njegovu osobnost niti su drukčiji od Njega. Ovih osam atributa su:

Hajat (život), **Ilm** (sveznanje), **Sem'** (sve čuje), **Basar** (sve vidi), **Kudret** (svemoćan je), **Kelam** (Govor, riječ), **Irade** (volja) i **Tekvin'** (kreativnost). U Eš'ari mezhebu atribut tekvin i kudret su jedan te isti atribut. Mešijjet i irade su sinonimi.

Svaki od ovih osam Allahovih dželle-šanuhu atributa je jedinstven i u jedinstvenom stanju. Niti u jednom od njih nema promjene. Ali, svaki od njih je različit u odnosnom kvalitetu prema stvorenjima. Različitost atributa u odnosu prema stvorenjima ne šteti njegovoj originalnosti i jedinstvenosti. Slično tome, Allah dželle-šanuhu je stvorio mnogo vrsta stvorenja koje On štiti od uništenja. Međutim, On je i dalje jedan. U Njemu nema promjene. Svako stvorenje Ga treba, svakog momenta, u svakom pogledu. On ne treba nikoga ni u kom pogledu.

2 - Drugi od šest temelja imana je, "**vjerovati u Njegove meleke (anđele)**". Meleci su materijalni ali latif, to jeste eteričniji od gasnog stanja materije. Oni su nurani (svijetli, blistavi). Oni su živi. Oni imaju razum. U njima ne postoje zla koja su specifična za ljude. Oni mogu zauzeti svakakav oblik. Kao što se gas može pretvoriti u tečno i čvrsto stanje, i poprimiti različite oblike, tako isto i meleci mogu zauzeti divne oblike. Meleci nisu duše koje su izašle iz tijela velikih ljudi. Hrišćani pretpostavljaju da su meleci ovake duše. Meleci nisu nematerijalni kao što su energija i snaga. Izvjesni stari filozofi su tako pretpostavljali. Svi meleci se kolektivno nazivaju **melaike**. Meleci su stvoreni prije svih drugih živih stvorenja. Prema tome, vjerovanje u meleke je naređeno prije vjerovanja u kitabe (Svete knjige), koje dolazi prije vjerovanja u Poslanike. U Kur'ani kerimu su imena ovih vjerovanja data ovim redoslijedom.

Vjerovanje u meleke treba da bude kako slijedi: Meleci su Allahova

dželle-šanuhu stvorenja. Oni nisu Njegovi partneri. Oni nisu Njegove kćerke kako nevjernici i višebožci pretpostavljaju. Allah dželle-šanuhu voli sve meleke. Oni uvijek izvršavaju Njegova naređenja, nikada ne griješe, niti se ikada ogluše o Njegove zapovijedi. Oni nisu niti muško niti žensko. Oni se ne žene. Oni nemaju djecu. Oni imaju život, to jest oni su živi. Iako, prema predanju čije nas porijeklo vodi unazad do Abdullaha ibni Mes'uda radijallahu anh, koje kaže da su neki meleci imali djecu među koje se ubrajaju Iblis (šejtan, sotona) i džini. Objašnjenje ovoga je detaljno u knjigama napisano. Kada je Allah dželle-šanuhu rekao da će stvoriti ljudska bića meleci su Ga upitali, "Ja Rabbi! Hoćeš li stvoriti stvorenja koja će pokvariti svijet i proljevati krv?" Ovakva pitanja meleka, koja se zovu **zelle**, ne mijenjaju činjenicu da su oni nevini, čedni.

Meleka ima najviše od svih drugih stvorenja. Samo Allah dželle-šanuhu zna njihov broj. Na nebesima nema slobodnog prostora gdje Ga meleci ne obožavaju. Svaki prostor (mjesto) na nebesima je pun meleka koji su ili na ruku'u (nagnuti u namazu) ili na sedždi (ničice čelom i nosem dotiču tlo). Meleci imaju dužnosti na nebesima, na zemlji, u travi, na zvijezdama, u svakom živom i neživom stvorenju, u svakoj kapljici kiše, listu biljke, atomu, molekuli, u svakoj reakciji, pokretu, i u svemu i svugdje. Oni svugdje sprovode Allahova dželle-šanuhu naređenja. Oni su posrednici između Allaha dželle-šanuhu i stvorenja. Neki od njih su zapovjednici drugih meleka. Neki od njih su donijeli poruke Vjerovjesnicima. Neki od njih donose ljudskim srcima lijepe misli koje se zovu **ilham** (inspiracija). Neki od njih su, kada su osjetili Allahov dželle-šanuhu džemal, izgubljeni i nesvjesni svih ljudskih bića i stvorenja. Svaki melek se nalazi na izvjesnom mjestu i ne smije napustiti to mjesto. Izvjesni meleci imaju dva krila, neki četiri i više krila.[19]1 Meleci koji pripadaju Džennetu su u Džennetu. Njihov vođa je **Ridvan**. Meleci Džehennema, to jeste **Zebanije**, izvršavaju ono što im je u Džehennemu naređeno. Njima džehennemska vatra ne smeta isto kao što ni voda ribi ne smeta. U Džehennemu ima devetnaest pretpostavljenih zebanija. Ime njihovog vođe je **Malik**.

19 Kao što su krila svake vrste životinje različita, kao i ona na avionu, i kao što imaju svoju strukturu, tako i krila meleka imaju svoju strukturu. Kada čujemo ime nečega što nismo vidjeli, ili što ne znamo, mi pretpostavimo da je to kao ono što znamo, što je, naravno, neispravno. Mi vjerujemo da meleci imaju krila ali mi ne znamo kakva su ta krila. Slike krilatih žena u crkvama, časopisima, i filmovima, koje se smatraju melecima su neispravne. Muslimani ne prave takve slike. Mi ne smijemo vjerovati našim neprijateljima, i ne smijemo vjerovati u ove neistinite i nacrtane slike.

Svako ljudsko biće ima sa sobom četiri meleka koji bilježe njegova dobra i zla djela. Dva su sa čovjekom po noći a dva po danu. Ovi meleci se zovu **kiramen katibin** ili **hafaza meleci**. Također je rečeno da su hafaza meleci drukčiji od kiramen katibin meleka. Melek na desnoj strani bilježi čovjekova dobra djela i on je viši od meleka na lijevoj strani, koji piše loša djela. Također postoje i meleci koji će u kaburu (grobu) mučiti nevjernike i griješne muslimane kao i meleci koji će ispitivati u kaburu. Meleci koji će ispitivati u kaburu se zovu **Munker** i **Nekir**. Meleci koji će ispitivati muslimane se zovu **Mubeššir** i **Bešir**.

Izvjesni meleci su uzvišeniji od drugih. Postoje četiri najuzvišenija meleka. Prvi od četiri najuzvišenija meleka je **Džebrail** alejhisselam. Njegova dužnost je da Pejgamberima donese **vahj**, to jeste da ih obavijesti o naredbama i zabranama. Drugi od njih je **Israfil** alejhisselam koji će puhnuti u posljednju trubu koja se zove **sur**. On će dva puta puhnuti u sur. Kada on puhne u sur prvi put svako živo biće, osim Allaha dželle-šanuhu, će umrijeti.[20]1 Kada drugi put puhne u sur sve će se proživjeti. Treći je **Mikail** alejhisselam. Njegova je dužnost da daje jeftinoću, skupoću, malo, puno [ekonomski red, i da pravi komfor i huzur (spokoj, mir)] i da pomakne svaki predmet. Četvrti je **Azrail** alejhisselam. On uzima duše [džan je perzijska riječ za arapsku riječ ruh] ljudskih bića. Poslije ova četiri najuzvišenija meleka postoje četiri grupe uzvišenih meleka: Četiri meleka koji se zovu **Hamele-i Arš** kojih će na Kijametu biti osam; **Huzur-i ilahi** meleci, koji se zovu **Mukarrebin**, su meleci koji su u Allahovoj dželle-šanuhu prisutnosti; **Kerubijan** koji su vođe meleka mučenja (azaba); **Ruhanijan** koji su meleci milosti (rahmeta). Svi ovi uzvišeni meleci su također viši od svih ljudskih bića osim Pejgambera alejhimussalavatu vetteslimat. Dobri muslimani i evlije među muslimanima su uzvišeniji od običnih ili nižih meleka. Obični meleci su uzvišeniji od običnih, to jest griješnih muslimana. Nevjernici su, pak, najniži od svih stvorenja.

Kada Israfil alejhisselam puhne u sur svi će meleci biti uništeni, osim četiri najuzvišenija meleka i hamele-i Arš meleka. Zatim će i oni biti uništeni. Kada Israfil alejhisselam puhne u sur po drugi put, svi će se meleci proživjeti. Hamele-i Arš i četiri najuzvišenija meleka će proživjeti malo prije nego što Israfil alejhisselam puhne u sur po drugi put. Dakle, hamele-i Arš i četiri najuzvišenija meleka će biti uništeni poslije svih živih stvorenja

20 Molimo pogledajte brošuru po imenu **The Rising and Hereafter**, dostupnu u **Hakkitat Kitabev**i u Istanbulu, Turska.

kao što su i stvoreni prije svih živih stvorenja.

3 - Treći od šest temelja imana je, “**vjerovati u kitabe (knjige) koje je Allah dželle-šanuhu poslao**.” On je ove kitabe poslao izvjesnim Vjerovjesnicima na taj način što im je dao da im ih melek pročita. Nekima je poslao knjige ispisane na pločama, a nekima je dao da ih čuju bez meleka. Svi ovi kitabi su Allahova dželle-šanuhu kelam (riječ, govor). Oni su vječni u prošlosti i vječni u budućnosti. Oni nisu stvorenja. Oni nisu riječi koje su meleci napravili, niti su riječi Poslanika. Allahova dželle-šanuhu Riječ nije kao jezik koji mi pišemo, pamtimo, i govorimo. Ona nije u našem pisanju, govoru ili svijesti. Ona nema slova ili zvuk. Ljudi ne

mogu shvatiti kakav je Allah dželle-šanuhu i Njegovi atributi. Ali ljudi mogu čitati ovu Riječ, mogu je zapamtiti i govoriti. Ona postaje, kada je sa nama, hadis (stvorenje). Dakle, Allahova dželle-šanuhu Riječ ima dva oblika. Kada je sa ljudskim bićima ona je hadis, stvorenje[21]. Ona je kadim (vječan) kada se o njemu misli kao o Allahovoj dželle-šanuhu Riječi.

Sve knjige koje je Allah dželle-šanuhu poslao su istinite i točne. U njima nema niti laži niti greške. Iako je On rekao da će kazniti i mučiti, rečeno je da je džaiz (moguće) da oprosti (učini afv), što zavisi od Njegove volje i uslova koje ljudi ne mogu razumjeti, ili znači, da će On oprostiti kaznu koju su muslimani zaradili. Pošto riječi “kazna” i “mučenje” ne opisuju događaj, nije laž ako On oprosti. Iako nije moguće da On neće dati obećane nagrade, moguće je da će oprostiti kaznu. Ljudski razum, ajeti kerime i ljudski zakoni ovo potvrđuju kao istinu.

Ajeti kerime i hadisi šerife je potrebno tumačiti u njihovom doslovnom značenju, osim ako postoji opasnost ili neprilika. Nije dopušteno davati drukčija značenja, koja su slična doslovnom značenju[22]. Ajeti kerimi koji imaju nejasno značenje se zovu **Mutešabihat**. Samo Allah dželle-šanuhu zna njihovo značenje i nekoliko velikana ehli sunneta, kojima je dato da znaju **ilm-i ledunni** i da razumiju njihovo značenje onoliko koliko im je dopušteno. Nitko ih drugi ne može razumjeti. Mi moramo vjerovati da su mutešabihat ajeti kerimi Allahova dželle-šanuhu Riječ, i ne smijemo

21 Hadis znači ono što nije postojalo prije nego što je stvoreno od Allaha dželle-šanuhu i ono što će prestati da postoji onoga trenutka kada Allah dželle-šanuhu odluči tako.

22 Kur’ani kerim i hadisi šerifi su na kurejš jeziku i dijalektu. Riječima se mora dati značenje koje se prije tisuću i tri stotine godina upotrebljavalo u Hidžazu. Nije ih ispravno prevoditi davajući im današnje, suvremeno, značenje koje je rezultat promjena kroz stoljeća.

istraživati njihovo značenje. Alimi Eš'ari mezheba su rekli da ih smijemo ukratko ili detaljno objasniti, protumačiti (te'vil učiniti). **Te'vil** učiniti znači izabrati od nekoliko značenja riječi jedno koje nije svakodnevno. Na primjer, za ajeti kerim, "**Allahova ruka je superiornija od njihove**", što je Allahova dželle-šanuhu Riječ, trebamo reći, "Ja vjerujem sve što Allah dželle-šanuhu sa ovime misli." Najbolje je reći, "Ja ne mogu shvatiti njegovo značenje. Samo Allah dželle-šanuhu ga zna." Ili moramo reći, "Allahovo dželle-šanuhu znanje nije kao naše znanje.

Njegova želja nije kao naša želja. Isto tako Njegova ruka nije kao ruka Njegovih ljudskih stvorenja."

Allah dželle-šanuhu je u knjigama koje je poslao promijenio (učinio **nesh**) ili izgovor, ili značenje izvjesnih ajeta, ili oboje. Kur'ani kerim je poništio i ukinuo, i zamijenio, sve prethodno poslane knjige. U Kur'ani kerimu do kraja svijeta neće nikada biti grešaka, dodataka, nešto izostavljeno, ili da čak i točka nedostaje, niti će ikada biti zaboravljen. Svo prošlo i buduće znanje je u Kur'ani kerimu. On je uzvišeniji i cijenjeniji, vrijedniji, od svih drugih kitaba. Kur'ani kerim je Resulullahova sallallahu alejhi ve sellem najveća mu'džiza (natprirodno čudo). Kada bi se sva ljudi i džini sakupili oni ne bi mogli izraziti nešto kao što je kao najmanja sura u Kur'ani kerimu. U stvari, elokventni književnici Arabije su se bili okupili, i nastojali, što su više mogli, ali nisu uspjeli, da izraze nešto kao što su tri ajeti kerima. Oni nisu mogli pobijediti Kur'ani kerim. Oni su bili zaprepašćeni. Allah dželle-šanuhu je dao da neprijatelji islama budu nemoćni i poraženi pred Kur'an-i kerimom. Elokvencija Kur'an-i kerima je iznad ljudske moći. Ljudi nisu u mogućnosti da se izraze onako kako to Kur'ani kerim može. Ajeti Kur'ani kerima nisu kao poezija, proza ili rimovani stihovi ljudskih bića. Pa ipak, on je izražen slovima jezika kojim govore književni i elokventni ljudi Arabije.

Poslane su nam sto četiri Nebeske knjige, Svete knjige. Dobro je poznata činjenica da je deset suhufa (množina od sahifa, to jest mala knjižica) poslano **Ademu** alejhisselam, pedeset suhufa Šisu (**Šit**) alejhisselam. trideset suhufa **Idrisu** alejhisselam i deset suhufa **Ibrahimu** alejhisselam. **Tevrat (Tora)** je poslan Musau alejhisselam (Mojsije), **Zebur** (originalni psalami) Davudu alejhisselam, **Indžil (**Biblija**)** Isau alejhisselam (Isusu) i **Kur'ani kerim** Muhammedu alejhisselam.

Kada netko hoće da nešto naredi ili zabrani, da pita nešto, ili da dadne vijesti, on to prvo razmisli i pripremi u mislima. Ove misli se zovu **kelam-i**

nefsi. Za njih se ne može reći da su na arapskom, perzijskom ili engleskom. One se ne mijenjaju samo zato što su one izražene na raznim jezicima. Riječi koje izražavaju ove misli se nazivaju **kelam-i lafzi**. Kelam-i lafzi se može izraziti na raznim jezicima. Nečiji kelam-i nefsi je čist, nepromjenjiv, i jasan atribut onoga tko ga posjeduje kao i njegovi drugi atributi, kao što su Znanje, Volja, Moć rasuđivanja i tako dalje. Kelam-i lafzi je grupa slova koja izlaze iz usta osobe koja ih izgovara a koja izražavaju kelam-i nefsi i koja dopiru do ušiju. Prema tome, Allahova dželle-šanuhu Riječ je vječna u prošlosti i budućnosti, glasna, nije stvorena i postoji sa Njegovim Bićem. Ona je Allahov dželle-šanuhu atribut, drukčija od sifata zatijja i sifata subtijja, kao što su Njegovi atributi Znanje i Volja.

Atribut kelam (Riječ) se nikada ne mijenja. On je čist. On nije u slovima i zvuku. On se ne može klasificirati (svrstati) kao naređenje, zabrana, pripovijedanje, ili arapski, perzijski, hebrejski, turski ili sirijski jezik. On nema takve oblike. On se ne može napisati. Njemu ne trebaju naprave, ili mediji kao što su inteligencija, uho ili jezik. Međutim, on se kroz njih može shvatiti, kao drukčiji od svih bića koja znamo, i može se reći na svakom jeziku. Ako se on kaže na arapskom jeziku on se zove Kur'ani kerim. Ako se kaže na hebrejskom jeziku on se zove Tevrat. Ako se kaže na sirijskom jeziku on se zove Inđil. [U knjizi **Šerh-ul- mekasid**[23] piše da se on, ako se kaže na grčkom jeziku, zove Inđil, a, ako se kaže na sirijskom jeziku, on se zove Zebur.]

Kelam-i ilahi (Allahova dželle-šanuhu Riječ) nam govori o raznim stvarima. Ako nam pripovjeda o događajima koji su se desili ili će se desiti on se zove **haber**. Ako ne govori o događajima on zove se **inša'**. Ako nam pokazuje što trebamo učiniti on se zove **emr** (zapovijed). Ako nam pokazuje šta ne smijemo činiti on se zove **nehj** (zabrana). Međutim, u kelam-i ilahi nema niti promjene niti povećavanja. Svaki objavljeni kitab i svaka sahifa (knjižica) su Allahov dželle-šanuhu atribut kelam. Oni su Njegov kelam-i nefsi. Kada je na arapskom jeziku on se zove Kur'ani kerim. **Kelam-i lafzi** ili **Kur'an-i kerim** je u poeziji objavljeni vahj koji se može napisati, izgovoriti, čuti i napamet naučiti. Pošto kelam-i lafzi označava kelam-i nefsi dopušteno ga je zvati kelam-i ilahi i sifat-i ilahi (Allahov dželle-šanuhu atribut). Kako god se on u cijelosti zove Kur'ani kerim isto se tako i njegovi dijelovi zovu Kur'ani kerim.

23 Knjigu **Šerh-ul-mekasid** je napisao učenjak islama Sa'duddin Teftazani koji je preselio 792/1389. godine na ahiret u gradu Semarkand.

Svi ehli sunnet alimi su jednoglasno rekli da kelam-i nefsi nije stvorenje već da je kadim (vječan). Ne postoji suglasnost da li je kelam-i lafzi hadis (stvorenje, od skora) ili kadim. Izvjesni od onih koji su ga smatrali da je stvorenje su rekli da je bolje ne reći da je stvorenje jer bi se moglo pogrešno shvatiti i pomisliti da je kelam-i nefsi stvorenje. Ovo je najbolji komentar po tom pitanju. Kada čujemo nešto što označava nešto drugo mi se u isto vrijeme sjetimo označene stvari. Kad čujemo alime ehli sunneta da kažu da je Kur'an-i kerim hadis mi moramo shvatiti da oni govore o zvucima i riječima koje izgovaramo riječima. Alimi ehli sunneta su jednoglasno rekli da su oba, to jeste i kelam-i nefsi i kelam-i lafzi, Allahov dželle-šanuhu kelam. Allahov dželle-šanuhu kelam-i nefsi označava Allahov dželle-šanuhu atribut kelam. Allahov dželle-šanuhu kelam-i lafzi označava Allahovo dželle-šanuhu stvorenje.

Pitanje: "Iz prethodnog teksta razumijemo da se Allahov dželle-šanuhu vječni kelam (Riječ) ne može čuti. Netko tko kaže da je čuo Allahov dželle-šanuhu kelam misli da kaže da je čuo izgovorene riječi i zvukove, ili, da je kroz ove riječi shvatio vječni kelam-i nefsi. Svi Pejgamberi i svako drugi ga može čuti na oba načina. Kakav je razlog da se Musa alejhisselam razlikuje od drugih kao kelimullah, to jeste onaj kome je Allah dželle-šanuhu govorio?"

Odgovor: Musa alejhisselam je čuo Allahov dželle- šanuhu kelam-i ezeli (Riječ, kelam, iz vječne prošlosti), bez slova i zvuka, na drukčiji način nego što je to adet-i ilahi (Allahov dželle-šanuhu običaj). On je čuo na način koji se ne može opisati, isto onako kao što ćemo, na način koji se ne može opisati, vidjeti Allaha dželle-šanuhu u Džennetu. Nitko Ga drugi nije ovako čuo. Ili, on je čuo Allahov dželle- šanuhu govor (kelam) zvukom iz svakog pravca, ali ne samo ušima, nego kroz svaki atom svoga tijela. Ili, on Ga je čuo samo iz pravca stabla, ali ne zvukom i vibracijom zraka, ili na neki drugi način. On je počašćen imenom **Kelimullah** zato što Ga je čuo na jedan od ova tri načina. Muhammed alejhissalatu vesselam je također, u noći Mi'radža, čuo kelam-i ilahi. Džebrail alejhisselam je također čuo kelam-i ilahi kada je primao vahj.

4 - Četvrti od šest temelja imana je, "**Vjerovati u Allahove dželle-šanuhu Poslanike**" koji su poslani ljudima da im pokažu kako mogu steći put koji Allah dželle-šanuhu voli, i da ih upute na pravi put. Leksičko značenje riječi **Rusul** (plural od Resul) je, Poslanici, Vjerovjesnici. U islamu Resul (skraćeno od Resulullah, Allahov dželle-šanuhu Poslanik ili

pejgamber koji je donijeo novi šerijat) znači plemenita i poštovana osoba čija priroda, karakter, znanje, i intelekt, su na višem nivou od svih drugih ljudi njegovog vremena, osoba koja u svom karakteru nema loših osobina i koja nema odvratnih manira. Pejgamberi imaju atribut **ismet**, to jeste oni nikada nisu učinili niti veliki niti mali grijeh, niti prije niti nakon što su informirani o svom nubuvvetu (poslanstvu).[24]1 Nakon što su informirani o svom nubuvvetu (poslanstvu), kao i dok njihovo poslanstvo nije bilo poznato i rašireno, oni nisu imali mana kao što su sljepoća, gluhoća i slično. Mora se vjerovati da je svaki Poslanik imao sljedećih sedam atributa: **Emanet** (pouzdanost); **sidk** (privrženost); **teblig** (komunikativnost); **adalet** (pravednost); **ismet** (poštenost); **fetanet** (natprirodna inteligencija); i **emnul-azl** (uvjerenost da neće izgubiti svoje poslanstvo).

Pejgamber koji je donio novu religiju (sa novim načinima štovanja) se zove **Resul** (Poslanik). Pejgamber koji nije donijeo novi šerijat već je pozivao narod prethodnom šerijatu se zove **Nebi**.[25]2 Između Resula i Nebija nema razlike u prenošenju i komuniciranju Allahovih dželle-šanuhu zapovijedi i u pozivanju naroda Njegovoj vjeri. Mi moramo vjerovati da su svi Vjerovjesnici bili, bez izuzetka, odani i istinoljubivi. Ko ne vjeruje jednog od njih ne vjeruje ni jednog od njih.

Poslanstvo (nubuvvet) se ne može zaraditi teškim radom, mukom, patnjom od gladi, ili izdašnim molitvama. Poslanstvo se samo može dobiti Allahovim dželle-šanuhu uslugom i odabirom. Vjera je poslana preko Pejgambera, koji su posrednici, sa ciljem da se za ljude uredi i na ovom svijetu i na ahiretu koristan život, da ih se zaštiti od od štetnih djela i da dobiju seadet spas, uputu i mir i sreću. Poslanici, iako su imali mnogo neprijatelja, iako su bili ismijavani i iako se je sa njima oštro postupalo, se nisu nikada plašili neprijatelja niti nisu se ustručavali da ljudima saopće Allahove dželle- šanuhu naredbe i činjenice koje se moraju vjerovati i ono što se mora činiti. Allah dželle-šanuhu je pomogao Svoje Pejgambere natprirodnim čudesima (mu'džizama), koja su pokazivala da su oni odani i iskreni. Njihovim mu'džizama se nije nitko mogao suprotstaviti. Poslanikovi sljedbenici se zovu Poslanikov **ummet**. Na Kijametu će Poslanicima biti dozvoljeno da posreduju za svoje sljedbenike, a naročito za one koji imaju

24 Nevjernici koji podmuklo i lukavo pokušavaju da razore islam kažu da je Muhammed alejhisselam prije nego što je postao Poslanik klao žrtvu (kurban) idolima, i iznose, kao dokaze, knjige čiji autori nisu sljedbenici niti jednog od četiri mezheba.

25 Resul se u tekstu također prevodi kao Poslanik, Pejgamber,

puno grijeha, i njihovo posredstvo će biti primljeno i uslišano. Allah dželle-šanuhu će takođe dozvoliti i alimima, salih (dobrim) osobama, i evlijama iz njihovih ummeta, da posreduju. I njihovo posredstvo će takođe biti primljeno i uslišano. Pejgamberi alejhimussalavatu vetteslimat u svojim mezarevima žive životom koji mi ne znamo. Zemlji nije dozvoljeno da truhne njihova tijela. Radi toga, hadisi šerif kaže, "**Pejgamberi u svojim mezarevima obavljaju namaz i hadž**."[26]

Dok mubarek oči Poslanika spavaju, oči njihovih srca nikad ne spavaju. Svi Poslanici alejhisselam su jednako sprovodili svoje poslaničke dužnosti i svi su bili jednaki u posjedovanju savršenstva Poslaništva. Svi su imali gore pomenutih sedam atributa. Poslanicima nije nikada oduzimano Poslanstvo. Međutim, evlijama može biti uskraćen njihov vilajet. Poslanici alejhimussalavatu vetteslimat su ljudska bića. Poslanici nisu džini niti meleci. Džini i meleci ne mogu nikada biti Poslanici za ljude niti mogu doći na razinu Poslanika. Među Poslanicima postoji hijerarhija, to jest, među njima ima onih koji su viši i odabraniji od drugih. Na primjer, Poslanik ahiri zemana (Poslanik zadnjeg vremena), **Muhammed** alejhisselam je uzvišeniji od svih drugih Poslanika zato što su njegov ummet i zemlje - kojima je on poslat - veći, i zato što se njegovo znanje i ma'rifet puno više raširili, i zato što je imao stalno i više mu'džiza (natprirodnih čuda), i zato što je dobio od Allaha dželle- šanuhu specijalne kimete (počasti) i ihsane (usluge). Poslanici koji se zovu Ulul'azm su najuzvišeniji od svih drugih Poslanika, Resuli su uzvišeniji od Nebija koji nisu bili Resuli.

Broj Pejgambera alejhimussalavatu vetteslimat nije poznat. Dobro je poznata činjenica da ih je bilo više od 124 tisuće. Od njih su tri stotine i

26 Danas u Arabiji žive ljudi koji se zovu **vehabije**. Oni ne vjeruju ove hadisi šerife. Oni nazivaju prave muslimane koji ih vjeruju kafirima. Iako oni nisu kafiri, zato što tumače ajeti kerime i hadisi šerife nejasnim značenjem, oni su jeretici, otpadnici (**bid'at sahibije**). Oni nanose puno štete muslimanima. Vehabizam je osnovao jedan ahmak (idiot) iz Nedžda, koji se nalazi u Arabiji, Muhammed bin Abdulvehhab. Hempher, jedan britanski špijun, ga je zaveo upotrebljavajući otpadničke ideje Ibni Tejmijine (preminuo 728/1328 u Damasku) Vehabizam se raširio među Turcima, i svugdje, preko knjiga Egipćanina Abduha. (preminuo 1323/1905 u Egiptu). Alimi **ehli sunnet**a su, u stotinama svojih knjiga, pokazali i dokazali da vehabije nisu sljedbenici petog mezheba nego da su krivovjernici i da su na krivom putu. Ovo je takođe detaljno napisano i u knjigama **Se'adet-i ebedijje**, **Kijamet i Ahiret** i **Advice for Muslim**. Molimo Allaha dželle-šanuhu da zaštiti mlade vjerske službenike, i da im ne da da skrenu na put vehabizma, i da nas ne rastavi od pravoga puta alima ehli sunneta, koji su puno hvaljeni u mnogim hadisi šerifima! Amin

trinaest, ili tri stotine i petnaest, bili Resuli. Šest najuzvišenih Poslanika, među Resulima, se zove **Ulul'azm**. Ulul'azm Poslanici su: **Adem, Nuh, Ibrahim, Musa, Isa i Muhammed Mustafa** alejhimussalatu vesselam.

Sljedeća trideset tri Poslanikaa su dobro poznati: **Adem, Idris, Šit** ili **Šist, Nuh, Hud, Salih, Ibrahim, Lut, Isma'il, Ishak, Ya'kub, Jusuf, Ejjub, Šu'ajb, Musa, Harun, Hidir, Juša' bin Nun, Iljas, Eljesa', Zulkifl, Šem'un, Išmoil, Junus bin Meta, Davud, Sulejman, Lokman, Zekerijja, Jahja, Uzejr, Isa bin Merjem, Zulkarnejn i Muhammed Mustafa** alejhi ve alejhimussalatu vesselam.

U Kur'ani kerimu su napisana imena od samo dvadeset osam Pejgambera. Imena Šit, Hidir, Juša', Šem'un i Išmoil nisu napisana. Od ovih dvadeset osam Pejgambera, nije sigurno, jesu li Zulkarnejn, Lokman i Uzejr Pejgamberi ili nisu. U trideset šestom pismu drugog toma knjige **Mektubat-i Ma'sumijje** piše da postoje autentični podaci da je Hidir alejhisselam bio Pejgamber. U stotinu osamdeset drugom pismu piše, "Hidir alejhisselam se (s vremena na vrijeme) pojavljuje u ljudskom obliku. Zato što on čini izvjesne stvari to ne znači da je on živ. Allah dželle- šanuhu je dao njegovoj duši, kao i dušama mnogih drugih Pejgambera i evlija, dozvolu da se pojave u ljudskom obliku. Samo zato što ih vidimo to ne znači da su oni živi." Zulkifl alejhisselam se još zove i Harkil, za kojeg je rečeno da je Iljas, Idris ili Zekerijja.

Ibrahim alejhisselam se još zove i **Halilullah**. On se ovako zove zato što je u njegovom srcu postojala samo ljubav prema Allahu dželle-šanuhu. U njegovom srcu nije bilo ljubavi prema stvorenjima. Musa alejhisselam se još zove i **Kelimullah**. On se ovako zove zato što je on govorio sa Allahom dželle-šanuhu. Isa alejhisselam se još zove i **Kelimetullah**. On se ovako zove zato što on nema oca i zato što je rođen na Allahovu dželle-šanuhu riječ (kelime- i ilahije) **BUDI**! Pored toga, Allahove dželle-šanuhu riječi, pune iskonskih mudrosti, su preko njegovih propovjedi doprle do ljudskih ušiju.

Muhammed alejhisselam koji je razlog za stvaranje svega, i koji je najčasniji, najcjenjeniji, i najuzvišeniji od svih ljudskih bića koja su stvorena je **Habibullah** (Allahov dželle- šanuhu miljenik). Ima puno dokaza koji nam pokazuju njegovu veličinu i uzvišenost kao i to da je on Habibullah. Riječi kao što su "bio je pobijeđen" i "bio je poražen" se iz ovog razloga se se ne smiju za njega upotrebljavati. On će na Kijametu prvi ustati iz svog kabura (groba). On će prvi otići na Mahšer (mjesto suđenja).

On će prvi ući u Džennet. Iako se predivne crte njegovog karaktera se ne mogu izbrojati, niti je za to dovoljna ljudska moć, mi ćemo ukrasiti ovu našu knjigu sa par njih:

Jedno od njegovih natprirodnih čuda (mu'džiza) je Mi'radž: dok je bio u krevetu, u gradu Mekki, Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je bio probuđen i njegovo blagoslovljeno (mubarek) tijelo je odnešeno u Jerusalim (Kudusu), u Aksa džamiju (Mesdžid-i Aksa), a odatle na nebesa, a zatim, nakon sedmog neba, na mjesta koja je Allah dželle-šanuhu odredio. Mi moramo ovako vjerovati u Mi'radž[27]1. U mnogim važnim knjigama je detaljno opisano kako se Mi'radž desio. Od njih se naročito ističe knjiga **Šifa-i šerif**.[28]2 On je iz Mekke-i mukerreme otišao sa Džebrailom alejhisselam do drveta na šestom i sedmom nebu koje se zove **Sidre-tul-munteha**. Od tog mjesta nikakvo znanje niti penjanje ne može ići dalje. U Sidri je naš Resul alejhisselam vidio Džebraila alejhisselam u njegovom pravom obliku, sa šest stotina krila. Džebrail alejhisselam je ostao u Sidri. Njega je prenijeo Burak od Mekke do časnog Jerusalima (Kudus-i šerifa), ili do sedmog neba. **Burak** je jedna bijela, brza i bezpolna džennetska životinja. On nije ovozemaljska životinja. On je manji od mule a veći od magarca. On je strahovito brz. On je brži od očiju. Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je u **Mesdžidu Aksa** bio na jaciji, ili na sabah namazu, imam drugim Pejgamberima. Duše Pejgambera su tu bile prisutne u svojim ljudskim oblicima. On se u jednom momentu popeo od **Kudusa** do sedmog neba merdevinama koje se zovu **Mi'radž**. Putem su meleci, koji su bili sa obje strane, donosili na Resulullaha medh-u sena (hvalili ga i veličali). Džebrail alejhisselam je na svakom nebu oglašavao vesele vijesti o Resulullahovom dolasku. On je na svakom nebu vidio Pejgambera i nazvao mu selam. U **Sidri** je vidio mnoge zapanjujuće stvari. On je vidio džennetske ni'mete (blagodati). On je vidio džehennemski azab (mučenja, patnju). On nije ni pogledao ni jednu od džennetskih blagodati samo iz želje i radosti da vidi Dženab-i Hakkov džemal (Allahovu dželle-šanuhu ljepotu). On je, među nurevima (blještavim svjetlima), sam krenuo od Sidre. On je čuo zvuk pera meleka. On je prošao kroz sedamdeset hiljada zavjesa. Razmak između dvije perde je kao dužina putovanja od pet stotina

27 Isma'ilije krivovjernici i neprijatelji vjere, maskirani kao alimi islama, nastoje da zavedu omladinu, pa kažu, i pišu, da mi'radž nije bio tijelesan već da je to bilo jedno duševno stanje (hal). Mi ne smijemo kupovati ovakve pokvarene knjige. Mi ne bi smjeli dozvoliti da nas one prevare.

28 Kadi Ijad Maliki, autor knjige **Šifa**, je 544/1150. godine preselio na ahiret u Maroku.

godina. On je, poslije toga prošao, na krevetu zvanom **refref**, kroz Kursi, koji je blještaviji i svijetliji od sunca. On je došao do Arša (Arš-i ilahije). On je izašao iz Arša, izvan alema (svjetova) vremena, prostora i materije. On je došao na mekam (mjesto, prostor) gdje je čuo Allahovu dželle-šanuhu Riječ.

On je vidio Allaha dželle-šanuhu na način koji se niti može shvatiti niti objasniti, to jeste onako kako ćemo vidjeti Allaha dželle-šanuhu na ahiretu, bez vremena i bez prostora. On je govorio sa Allahom dželle-šanuhu bez slova i zvuka. On je hvalio i veličao Allaha dželle-šanuhu. On je dobio bezbrojene poklone i počasti. Pedeset puta dnevno klanjanje namaza je postalo farz njemu i njegovom ummetu, što je, postepeno, uz posredstvo Musa alejhisselama, smanjeno na pet dnevnih namaza. Prije Mi'radža se namaz obavljao samo sabahom i ikindijom ili jacijom. Nakon ovako dugog putovanja, i nakon što je stekao poklone i ni'mete, i nakon što je vidio i čuo toliko začuđujućih stvari, on se vratio u krevet koji se još nije ni ohladio. Ovo što smo mi gore napisali se djelom razumije iz ajeti kerima a djelom iz hadisi šerifa. Nije vadžib sve vjerovati. Međutim, pošto su nam ovo sve alimi ehli sunneta prenijeli, oni, koji poriču ove činjenice, se odvajaju od ehli sunneta. Oni koji ne vjeruju ajeti kerim ili hadisi šerif postaju kafiri.

Da citiramo nekoliko, od mnogih dokaza, koji nam svjedoče da je Muhammed alejhisselam **Sejjid-ul-enbija**, to jest, najuzvišeniji od svih drugih Poslanika, alejhimussalavatu vetteslimat.

Na kijametskom danu će se svi Pejgamberi alejhimussalavatu vetteslimat skloniti u hladovinu njegovog bajraka. Allah dželle-šanuhu je naredio svim Pejgamberima da vjeruju u Muhammeda alejhisselam, i, da mu budu pomoćnici ako budu živi do vremena Njegovog dragog habiba. Isto tako su i svi Pejgamberi ovako naredili svojim ummetima u svojoj oporuci.

Muhammed alejhisselam je **Hatem-ul enbija (**posljednji Poslanik). Poslije njega više neće doći niti jedan Poslanik. Njegova mubarek duša je stvoren prije svih drugih Poslanika. Status Poslaništva je prvo njemu dat. Poslaništvo je kompletirano sa njegovim dolaskom na svijet. Isa alejhisselam će, pred kraj svijeta, za vrijeme hazreti Mehdi alejhisselama, u Damasku sići sa nebesa. Isa alejhisselam će raširiti Muhammedovu alejhisselam vjeru. Isa alejhisselam će biti njegov sljedbenik (u njegovom ummetu).

[Pripadnici krivovjerničke grupe koja se zove **kadijani** ili **ahmedije**,

koju su 1296/1880. godine osnovali Englezi, u Indiji, takođe kleveću i laži o Isa alejhisselamu. Iako oni tvrde da su muslimani, oni rade na tome da iznutra unište Islam. Izdata je fetva koja kaže da oni nisu muslimani.

Još jedna krivovjernička grupa zindika, koja se je pojavila u Indiji, je grupa koja se zove **Džema'atut- tebligijje**[29]. Ovu je sektu 1345/1926. godine osnovao jedan džahil koji se zove Iljas. On kaže, "Muslimani su skrenuli sa pravoga puta" kao i to da je on usnio san u kojem mu je naređeno da ih "spasi dalaleta (krivog puta)". On prenosi sve što je naučio iz knjiga svojih hodža, odnosno Nezira Husejna, Rešida Ahmeda Kenkuhija i Halila Ahmeda Seharenpurija, koji su takođe krivovjerci i jeretici. Trik kojim se oni služe da prevare muslimane je taj što oni stalno govore o vrijednostima namaza i džema'ata (grupnog klanjanja namaza). Međutim, činjenica je da nijedan ni namaz ni drugi ibadet, koji ovi jeretici obave, nije kabul (primljen) zato što oni nisu u mezhebu **ehli sunneta**.

Oni prvo moraju da pročitaju knjige ehli sunneta i da odbace jeretička vjerovanja i da postanu pravi muslimani. Oni koji pogrešno tumače kur'anske ajete sa prikrivenim značenjem se zovu **ehli bid'at** ili **jeretici** (krivovjerci). A neprijatelji Islama, koji daju takvim ajeti kerimima značenja sukladno svojim podmuklim i krivovjerničkim mislima, se zovu **zindici**. Ovi ljudi ovako radeći nastoje da promjene Kur'ani kerim i Islam. Britanci su pravi i najveći neprijatelji Islama koji izmišljaju i kljukaju ova krivovjerstva i troše u tu svrhu na bilione funti sterlinga. Džahili, pripadnici pokreta **Džema'atut- tebligijje**, su samo nečasno oruđe, oni, koji su zapali u zamke britanskih nevjernika, i koji - nazivajući sebe **sunnijama**, klanjajući namaz, i govoreći laži - nastoje da prevare muslimane. Oni će biti podvrgnuti vječitoj vatri u najdubljem dijelu Džehennema. Jedna od strategija koju oni često upotrebljavaju, sa ciljem da zavedu muslimane na krivi put, je ta što oni nose na glavama velike turbane, puštaju duge brade, oblače džubbeta, i recituju ajeti kerime kojima oni onda daju pogrešna tumačenja. Međutim, hadisi šerif kaže, "**Innallahe la jenzuru ila suverikum ve sijabikum ve lakin jenzuru ila kulubikum ve nijjatikum**", što znači, "Allah dželle-šanuhu vas neće suditi po vašem izgledu i odjeći već po vašim srcima i namjerama." Distih:

Kadd-i bulend dared, destar pare pare, Qun a$iyan-i leklek, ber kelle-i minare.

Pošto pripadnici ove sekte nisu mogli odgovoriti na knjige koje **Hakitat**

29 Molimo pogledajte trideset i šesto poglavlje druge knjige **Endless Bliss**

Kitabevi štampa, i koje pokazuju da su ovi neuki idioti lažovi, oni kažu, “Knjige koje Hakitat Kitabevi štampa su netačne i pokvarene. Nemojte ih čitati.” Najpouzdaniji simptom koji nam potvrđuje diagnozu krivovjernika i zindika, neprijatelja Islama, je njihovo odvraćanje naroda od čitanja knjiga koje propagiraju učenja alima ehli sunneta i žigosanje takvih knjiga krivovjerstvom. Naša knjiga na turskom jeziku pod naslovom **Faideli Bilgiler** (Korisna Informacija) proširuje perspektivu o šteti koju su ovi ljudi nanijeli Islamu, i citira odgovore koje su im dali alimi ehli sunneta[30]]

Muhammed alejhisselam je milost svih svjetova i najuzvišeniji je od svih Pejgambera. Osamnaest tisuća svjetova (alema) se okoristilo iz okeana njegovog blagoslova. Jednoglasno je prihvaćeno da je on Pejgamber za sve ljude i džine. Mnogi alimi su rekli da je on takođe Pejgamber i za meleke, biljke, životinje, i svaku materiju. Dok su drugi Pejgamberi poslani izvjesnim plemenima u izvjesnim državama, Resul-i ekrem sallallahu alejhi ve sellem je Pejgamber za sve svjetove i sva živa i neživa stvorenja. Allah dželle-šanuhu oslovljava druge Pejgambere njihovim imenima. Što se tiče Muhammeda alejhisselam, Allah dželle-šanuhu mu, oslovljavajući ga, “O Moj Resulu, O Moj Poslaniče,” ukazuje blaginaklonost i ljubav. Allah dželle-šanuhu je njemu dao više mu’džiza nego što je dao svim drugim Pejgamberima koji su došli prije njega. Allah dželle-šanuhu je Svom dragom Pejgamberu podario više ikrama (počasti) i mu’džiza nego što je dao ijednom drugom Pejgamberu. Njemu je dato da bude uzvišeniji od svih drugih Pejgambera. Kada je on pokazao svojim mubarek (blagoslovljenim) prstom na mjesec on se prepolovio. Kamenje je činilo tespih (govorilo subhanallah) na njegovom mubarek dlanu. Drveće mu je nazivalo selam i govorilo, “O Resulallah!” Stup (balvan) koji se zvao **Hannane** je plakao samo zato što ga je Resulullah napustio i ostavio samog. Iz njegovih mubarek prstiju je tekla čista voda. Na ahiretu će njemu biti dodijeljeni visoki mekami (stepeni) kao što su **Mekam-i Mahmud, Šefa’at-i kubra, Kevser havuzu, Vesile** i **Fadile**. On je bio počašćen da vidi Allahovu dželle-šanuhu ljepotu (džemal-i ilahi) prije ulaska u Džennet. On je imao najbolje moralne karakteristike na svijetu, najsavršeniju vjeru, znanje, nježnost, strpljenje, zahvalnost, zuhd[31], čednost, pravičnost, junaštvo, sramežljivost, hrabrost, skromnost, mudrost, prelijepe manire, dobročinstvo, milostivost

30 Molimo da pogledate naša druag izdaja na engleskom jeziku, prije svih **The Sunnî Path, Endless Bliss**, u šest knjiga, **Belief and Islam**, i **Documents of the Right Word**.

31 Uzdržavanje od svjetovnih slasti i užitaka

i neiscrpne časne i plemenite osobine. Samo Allah dželle-šanuhu zna broj njegovih mu'džiza. Njegova vjera je poništila sve druge vjere[32]. Njegova vjera je najbolja i najuzvišenija od svih drugih vjera. Njegovi sljedbenici (ummet) su odabraniji od svih drugih sljedbenika. Evlije iz njegovog ummeta su uzvišenije od evlija iz drugih ummeta.

Ebu Bekr-i Siddik radijallahu anh, kruna svih evlija, i onaj kojeg su sve evlije i imami najviše voljeli, je jedan od evlija u Muhammedovom alejhisselam ummetu. On je zaslužio najviše od svih drugih ljudi da bude Pejgamberov halifa. On je bio najpodobniji od svih drugih da bude halifa. On je, nakon Pejgambera, najuzvišeniji i najodabraniji od svih ljudskih bića koja su ikada došla i koja će ikada doći. On je bio prvi koji je dobio stepen i čast hilafeta. On, kao Allahov dželle-šanuhu uslugu i dobročinstvo, nije prije početka Islama obožavao idole. On je bio zaštićen od mane kufra i krivovjerstva[33].

Poslije njega, najuzvišeniji od svih ljudskih bića je drugi halifa **Omer bin Hattab** radijallahu anh, kojega je Allah dželle-šanuhu odabrao kao prijatelja Njegovog omiljenog Poslanika.

Nakon njega, najuzvišeniji od svih ljudskih bića je riznica dobrote i ihsana (dobročinstva, usluga), izvor skromnosti, imana i irfana (duhovnog znanja), Resulullahov treći halifa Zinnurejn **Osman bin Affan**.

Nakon njega, najuzvišeniji od svih ljudskih bića je posjednik začuđujućih superiornosti, Allahov dželle- šanuhu lav, Resulullahov četvrti halifa **Ali bin ebi Talib**- radijallahu teala anh.

Nakon njega je hazreti **Hasan ibn 'Ali**[34]', postao halifa. Sa njim je kompletirano trideset godina hilafeta, koje su spomenute u hadisu. Nakon njega, najuzvišeniji od svih ljudskih bića je **Husejn bin Ali**, nur (svjetlo) Resulullahovih sallallahu alejhi ve sellem očiju.

Ove uzvišenosti su bazirane na većoj zaradi sevaba, napuštanju svojih najdražih i svoje zemlje radi vjere Islama, postajanju muslimanom prije drugih, boljim slijeđenjem Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem, većem prilagođavanju njegovom sunnetu i borbi da se njegova vjera što više proširi, kao i na sprečavanju kufra i fitne (smutnje, spletkarenja, intrige) i fesada (korupcije).

---

32 Neosporna je činjenica da je ovo posljednja religija

33 Sada možemo shvatiti po ovoj izjavi o Ebu Bekr-i Siddiku koliko su neuki oni koji misle i pišu da je Resulullah prije vjerovjesništva obožavao idole.

34 Hasan bin Ali je otrovan u Medini Munevveri 49/669 godine.

Hazreti Ali radijallahu anh je prije svih, osim Ebu Bekra radijallahu anh, postao musliman. Ali, on je bio dijete. On nije imao imovine. On je živio je u Resulullahovoj kući, i služio ga. Njegovo primanje Islama nije pospješilo i druge da postanu muslimani niti je doprinijelo pouci i pobjedi kafira. S druge strane, kada su druge tri halife postali muslimani, oni su ojačali Islam. Pošto su hazreti Alija i njegovi sinovi radijallahu anhum Resulullahova obitelj, i pošto u njima teče Resulullahova mubarek krv, moglo bi se reći da su oni uzvišeniji od hazreti Ebu Bekra i hazreti Omera. Međutim, njihova superiornost nije u svakom pogledu, i ona im nije pomogla da oni u svakom pogledu prevaziđu ove visoke ličnosti. Ovo je slično primjeru u kom je Hizir (ili Hidr) alejhisselam podučio nešto Musa alejhisselama[35]. **Hazreti Fatima** je uzvišenija od **hazreti Hatidže** i **hazreti Ajše** radijallahu anhunne zato što je po krvi bliža Resulullahu. Međutim, ova njena uzvišenost ne pokazuje uzvišenost u svakom pogledu. Alimi su različito prokomentarisali po pitanju njihovih uzvišenosti. Kako razumijemo iz hadisi šerifa ove tri, i **hazreti Merjem**, i Faraonova žena, **hazreti Asija**, su pet najuzvišenijih od svih drugih dunjalučkih žena. Hadisi šerif, "**Fatima je najuzvišenija od svih džennetskih žena, a Hassan i Husejn su najuzvišeniji od džennetske mladića**" nam govori o uzvišenosti u samo jednom pogledu.

Sljedeći najuzvišeniji od Ashaba kiram su **Ašere-i mubeššere**, tj. deset osoba kojima su date vesele vijesti da će otići u Džennet. Nakon njih su najuzvišeniji tri stotine trinaest muslimana koji su učestvovali u bitci na Bedru. Poslije njih je sedam stotina hrabrih muslimana koji su učestvovali u bitci na Uhudu. Nakon njih su **Bi'at-ur-ridvan**, to jeste tisuću i četiri stotine muslimana koji su se zakleli pod drvetom Resulullahu.

Ashabi kiram radijallahu anhum edžma'in su pomagali i žrtvovali svoje živote i imovinu za Resul-i ekrema sallallahu teala alejhi ve sellem. Vadžib nam je spominjati ime svakog ashaba kiram sa ljubavlju i poštovanjem. Za njih se ne smiju upotrebljavati riječi koje nisu dostojne njihove veličine. Spominjati njihova imena bez poštovanja je krivovjerstvo.

Ko voli Resulullaha mora da voli i njegove ashabe. Hadisi šerif kaže, "**Tko voli moje ashabe voli ih zato što mene voli. Tko ih ne voli, ne voli ni mene. Tko ih vrijeđa, mene vrijeđa. Tko mene vrijeđa, vrijeđa**

35 Kad bi samo krvno srodstvo bilo mjerilo za uzvišenost, hazreti Abbas bi bio uzvišeniji od hazreti Alije. Šta više, Ebu Talib i Ebu Leheb, koji su po svom krvnom srodstvu bili vrlo bliski (Resulullahu alejhisselam), čak nisu stekli ni čast i uzvišenost koji imaju najniži mu'mini.

Allaha dželle-šanuhu. Onaj tko vrijeđa Allaha dželle-šanuhu će sigurno osjetiti azab (kaznu).” U jednom drugom hadisi šerifu se kaže, “**Kad Allahu dželle-šanuhu hoće da nekom iz mog ummeta učini dobro, On stavi u njegovo srce ljubav prema mojim ashabima pa ih on puno voli**.”

Mi iz ovog razloga ne smijemo pogrešno pretpostavljati da su se ashabi kiram međusobno borili da bi postali halifa, ili, da bi zadovoljili svoje strasti. Govoriti loše (o njima) na osnovu jedne ovake pretpostavke je licemjerstvo koji vodi u propast, Jer, dok su oni sjedili u Resulullahovom prisustvu, i slušali njegove mubarek riječi, iz njihovih srca su potpuno izbrisani, ljubomora, želja za položajem, i opijenost dunjalukom. Oni su postali bez pohlepe, ambicije, mržnje, i zle prirode. Oni su postali potpuno očišćeni. Kako bi se ikada moglo pretpostaviti da su ashabi kiram našeg efendije, Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem - koji su ga voljeli više od ikog, i koji su žrtvovali svoje živote i imovinu za njega, i koji su napuštali svoje države radi njega, i koji su voljeli njegove riječi (sohbet) koje su bile hrana njihovim dušama – da nisu bili oslobođeni lošeg morala, da njihovi nefsovi nisu bili očišćeni, i da su se borili za lešinu ovog prolaznog dunjaluka, Ovi veliki ljudi su svakako bili čišći od svih drugih. Nije pristojno povezivati njihove međusobne nesporazume i borbe sa onim koji se nama zlim ljudima dešavaju, ili pak reći da su se oni borili sa ciljem da zadovolje svoje zle, čulne, i dunjalučke želje. Nije dozvoljeno imati ovake nepristojne misli protiv ashaba kiram. Onaj ko nešto kaže protiv njih treba da zna da je neprijateljstvo protiv ashaba kiram neprijateljstvo protiv našeg efendije Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem, i da je klevetanje njih klevetanje njega, koji ih je obrazovao i odgojio. Iz ovog razloga su velikani Islama rekli, “Ko ne poštuje ashabe kiram, i nema o njima visoko mišljenje, ne vjeruje u Resulullaha.” Bitke kod Deve i na Siffinu se ne mogu uzeti kao razlog za njihovo klevetanje. Iz izvjesnih vjerskih razloga, ne samo da nitko od onih koji su se u ovim bitkama borili protiv hazreti Alije nije bio zao, već će, nasuprot, oni svi na onom svijetu biti nagrađeni. Hadisi šerif kaže, “**Mudžtehid koji je pogriješio će dobiti jedan sevab, a onaj, koji je ispravno pogodio, će dobiti dva ili deset sevaba. Jedna od dvije nagrade je zato što je učinio idžtihad. Druga je zato što je pronašao istinu**.” Nesporazumi između ovih velikana nisu bili iz neprijateljstva, ili, iz inata. Oni su bili iz razlike u idžtihadu i želje da izvršavaju naređenja Islama. Svaki ashab kiram je bio mudžtehid[36].

36 Na primjer, hadisi šerif na dvije stotine devedeset osmoj stranici knjige **Hadika** nam kaže da je Amr ibni As bio mudžtehid.

Svakom mudžtehidu je farz raditi u skladu sa zaključcima koje je donijeo na osnovu svog idžtihada, pa čak i ako se njegov idžtihad ne slaže sa idžtihadom puno većeg mudžtehida od njega. Mudžtehidu nije dozvoljeno slijediti tuđi idžtihad. Ebu Jusuf i Muhammed Šejbani, učenici imama a'zama Abu Hanife (preminuo u Bagdadu, 150/767 godine) i Ebu Sevr i Isma'il Muzeni, učenici imama Šafi'ije (preminuo u Egiptu, 204/820 godine), se često nisu slagali sa svojim mentorima po pitanju stvari za koje su njihovi mentori rekli da su haram (zabranjene). Oni su za njih rekli da su halal (dopuštene) i obratno, to jeste stvari za koje su njihovi mentori rekli da su dopuštene oni su rekli da nisu dopuštene. Ne može se reći da su oni radi toga grešni ili zli. To nije nitko tako rekao zato što su i oni bili mudžtehidi kao i njihovi mentori.

Točno je da je hazreti Alija radijallahu anh bio uzvišeniji i učeniji i od Mu'avije i od Amr ibni Asa radijallahu anhuma.

On je imao puno uzvišenih karakteristika koje su ga od njih razlikovale. Njegov idžtihad je bio jači i oštriji od njihovih idžtihada. Ali, pošto su svi ashabi kiram bili mudžtehidi, ovoj dvojici nije bilo dopušteno da slijede idžtihad ovoga velikog imama. Oni su morali da slijede svoje lične idžtihade (kao i svaki drugi mudžtehid).

Pitanje: U bitkama kod Deve i na Siffinu su mnogi muhadžiri i ensarije bili sa ashabima koji su učestvovali, slušali, i slijedili imama Aliju. Oni su, iako su svi bili mudžtehidi, smatrali vadžibom da ga slijede. Ovo nam pokazuje da je također bilo vadžib i mudžtehidima da slijede imama Aliju. Oni su ga morali slijediti čak i ako se njihovi idžtihadi nisu slagali sa njegovim. Zar nije tako?

Odgovor: Oni koji su slijedili hazreti Aliju radijallahu anh su mu se pridružili, i borili se na njegovoj strani, ne zato što su slijedili njegov idžtihad već zato što su se njihovi idžtihadi poklapali sa njegovim idžtihadom, i zato što su im njihovi idžtihadi pokazali da je vadžib slijediti imama Aliju. Slično tomu, idžtihadi mnogih prominentnih ashaba kiram se nisu slagali sa idžtihadom imama Alije. Njima je bilo vadžib da se bore protiv njega. Idžtihadi ashaba kiram su se desili na tri načina. Jedni su razumjeli da je imam Alija u pravu. Njima je bilo vadžib da slijede imama Aliju. Drugi su vidjeli da su idžtihadi onih koji su se borili protiv imama Alije tačni. Njima je bilo vadžib da slijede one koji su se borili protiv imama Alije i da se bore protiv njega. Idžtihad treće grupe je pokazao da ne treba slijediti ni jednu ni drugu stranu, i da ne treba ratovati, pa je po njihovom idžtihadu bilo

potrebno ne upuštati se u rat. Sve tri strane su, svakako, bile u pravu i na ahiretu zaslužuju nagradu.

Pitanje: Odgovor koji je gore dat nam pokazuje da su i oni koji su se borili protiv imama Alije radijallahu teala anh bili u pravu. S druge strane alimi ehli sunneta su rekli da je imam Alija bio u pravu, i da su njegovi protivnici pogriješili, i da im je oprošteno zato što su imali uzur, i da su čak i zaradili sevab (nagradu na onom svijetu). Što može o tome biti rečeno?

Odgovor: Imam Šafi'ija i Omer bin Abdul'aziz, dva vjerska velikana, su rekli da ni za jednog od ashaba kiram se ne smije upotrijebiti riječ "pogriješio". Radi toga, rečeno je, ne smije se reći "pogriješio" za naše superiorne (više, bolje). Nižim nije dozvoljeno reći za više (za one koji su bolji od nas) "ispravno je uradio", "nije u pravu", "mi odobravamo" i "mi ne odobravamo". Pošto Allah dželle- šanuhu nije uprljao naše ruke krvlju ovih velikana mi moramo obuzdati i zaštititi naše jezike da ne izgovore riječi kao što su "pravedan" i "nepravedan". Riječi duboko učenih alima, koji su proučavali delile (dokaze, činjenice) i događaje, koji su rekli da je imam Alija bio u pravu, a da njegovi protivnici nisu, u stvari, znače, "Da je hazreti Alija radijallahu anh imao priliku da sa onim na drugoj strani porazgovara on bi ih naveo da upotrijebe svoj idžtihad u skladu sa njegovim idžtihadom". U stvari, hazreti Zubejr bin Avvam se u bitci kod Deve borio protiv hazreti Alije. Ali, on je, nakon dubljeg izučavanja činjenica, promijenio svoj idžtihad i prestao ratovati. Riječi alima ehli sunnet, koji smatraju pogrešku dopuštenom, se ovako trebaju shvatiti. Nije dopušteno reći da su hazreti Alija i oni koji su bili sa njim, bili na pravom putu, a drugi ashabi kiram, zajedno sa našom majkom Ajšom Siddikom, na krivom putu.

Ove bitke između ashaba kiram su se dogodile zbog razlika u idžtihadu u granama znanosti koje se odnose na propise Islama (ahkam-i šer'ijje). Ashabi kiram nisu imali nikakvih (međusobnih) nesporazuma u temeljnim principima Islama. Danas se izvjesni ljudi loše izražavaju i potcjenjuju velikane vjere kao što su Mu'avija i Amr ibni As radijallahu anhuma. Oni nisu u stanju da shvate da oni ovom svojom klevetom ashaba kiram u stvari omalovažavaju i kleveću Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem. U knjizi **Šifa-i šerif** piše da je imam Malik bin Enes rekao, "Onaj tko psuje i kleveće Mu'aviju[37] i Amr ibni Asa[38] zaslužuje riječi koje im upućuje. One koji govore i pišu protiv njih, i ne cijene ih, treba najstrožije kazniti." Molimo

37 Mu'avija bin Ebu Sufjan je 60/680. godine preselio na ahiret u Damasku.

38 Amr ibni As je 43/663. godine preselio na ahiret u Egiptu.

Allaha dželle-šanuhu da napuni naša srca ljubavlju prema Njegovim dragim ashabima! Samo ponizni muslimani vole ove vjerske velikane, a samo munafici i griješnici ih ne vole.

[Oni koji shvaćaju vrijednost i veličinu Resulullahovih sallallahu alejhi ve sellem ashaba kiram, oni koji ih sve vole, koji ih sve poštuju i slijede, se zovu **ehli sunnet**. Oni koji kažu da vole jedne od njih, a ne vole druge - i na taj način kleveću većinu ashaba kiram i tako ne slijede ni jednog od njih, se zovu ši'ije. U Iranu, Indiji i Iraku ima mnogo ši'ija. U Turskoj ih nema. Neke ši'ije - sa ciljem da zavedu čiste muslimane u Turskoj, sebe nazivaju **Alevijama**, što znači musliman koji voli Aliju radijallahu anh. Da bi voljeli nekoga mi ga moramo slijediti i voljeti one koje on voli. Hazreti Ali radijallahu anh je volio sve ashabe kiram. On je bio savjetnik drugog halife Omera radijallahu anhuma koji mu je povjeravao sve svoje nevolje. On je dao Omeru radijallahu anh da on oženi Umm-i Gulsum, njegovu i Fatiminu radijallahu anha kćer. On je ovako na hutbi rekao za hazreti Mu'aviju, "Naša braća se ne slažu sa nama. Oni nisu kafiri i griješnici. Njihov idžtihad im je tako pokazao." Kad je Talha radijallahu anh postao šehid, boreći se protiv njega, on mu je lično očistio njegovo lice od prašine i bio imam na njegovom dženazi namazu. Allah dželle-šanuhu kaže u Kurani kerimu, "**Mu'mini su braća**." On kaže u zadnjem ajeti kerimu sure Feth, "**Ashabi kiram vole jedni druge**." Ne voljeti samo jednog od ashaba kiram, ili još gore, odnositi se prema njemu neprijateljski, znači ne vjerovati u Kur'ani kerim. Alimi ehli sunneta su ispravno shvatili uzvišenost ashaba kiram radijallahu teala anhum edžma'in. Oni su naredili muslimanima da ih oni moraju sve voljeti. Oni su spasili muslimane od propasti.

Oni koji se neprijateljski odnose prema ehli bejtu (Aliji, radijallahu anh, njegovoj djeci i potomcima), zjenicama oka ehli sunneta, se zovu **haridži** (havaridž). Oni se danas zovu **jezidi**. Njihov din i iman je toliko pokvaren i prljav da oni jedva imaju išta sa Islamom.

Vehabije kažu da vole sve ashabe kiram. Međutim, oni ne slijede njihov put već njima pripisuju svoj jeretički put. Oni ne vole alime ehli sunneta, velikane tesavvufa, ši'ije i sve ih kleveću. Oni pretpostavljaju da su samo oni muslimani. Oni drže da su svi oni, koji nisu kao i oni, mušrici (višebožci) i da ih je vehabijama dopušteno ubijati i pljačkati njihovu imovinu. Oni na ovaj način postaju **ibahije** (kafiri). Oni pogrešno i krivo tumače Nass, odnosno, Kur'ani kerim i hadisi šerif i misle da se Islam sastoji samo od ovih značenja. Oni poriču edille-i šerijje i većinu hadisi

šerifa. (**Edille-i šer'ijje** [to jest, vjersko znanje, sened mudžtehid imama] su četiri izvora Islama: 1) **Kur'ani kerim** 2) **Hadisi šerif** 3) **Idžma'i ummet** 4) **Kijasi fukaha**.) Alimi četiri mezheba su napisali mnogo knjiga u kojima su dokumentovano pokazali da su Vehabije jeretici, da oni ne pripadaju ehli sunnetu i da nanose Islamu puno štete[39].

Ejjub Sabri paša rahime-hullahu teala piše, "Vehabije su na Arapskom poluotoku došli na vlast 1205/1791. godine, nakon krvave pobune u kojoj su mučili nedužni narod koji im se nije htio pridružiti." Egipćanin Muhammed Abduh je bio jedan od protagonista vehabizma koji su nastojali da preko svojih knjiga rašire vehabizam i nemezhebstvo po cijelome svijetu. Abduhove knjige su se za vrijeme Sindikalnog pokreta i Progresivne partije prevodile na turski jezik i bile su nuđene (prezentirane) mladeži kao radovi Abduha, velikog alima Islama, produhovljenog čovjeka od ideja, i eminentnog reformatora. Međutim, Abduh je otvoreno pisao da se on divio Džemaluddinu Efganiju (preselio na ahiret 1314/1897. godine), koji je bio franmason (slobodni zidar) i Veliki meštar masonske lože u Kairu. Neprijatelji Islama su podmuklo, prerušavajući se u vjerske ljude, započeli ovu fitnu i zauzeli busiju da riječima, i lažno hvaleći Islam, unište ehli sunnet i Islam. Abduha su hvalili do neba. Veliki alimi ehli sunneta i imami mezheba su proglašeni neznalicama. Njihova imena više nije nitko ni spominjao. Međutim, čisti i plemeniti potomci naših predaka, koji su žrtvovali svoje živote radi Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem i islama, i sinovi časnih šehida, nisu nasjeli na ovu lažnu propagandu i okićene

39 Ako želite opsežnije informacije, pročitajte naše knjige na engleskom jeziku, **Advice for the Muslim** i **Endless Bliss**, ili njihove originale na turskom jeziku **Kijamet ve Ahiret** i **Se'adet-i Ebedijje**, ili knjige **Et- Tevessul-u bin-Nebi ve bis-Salihin, Minha-tul- vehbijje, Sebil-un-nedžat** na arapskom jeziku, ili knjigu na perzijskom jeziku koja se zove **Sejf-ul-ebrar**. Ove knjige kao i druge važne knjige, koje su napisane sa ciljem da se opovrgne ehli bid'at, je izdala Izdavačka kuća Hakikat Kitabevi iz Istanbula. U knjizi **Redd-ul muhtar (Ibni Abidin)** (u trećem tomu u poglavlju "bagi") i u knjizi **Nimet-i islam**, koja je na turskom jeziku (u poglavlju o nikahu, na 39. stranici, koju je napisao Muhammed Zihni efendi) jasno piše da su vehabije ibahije. U vrijeme Sultana Abdulhamida hana Drugog su - Admiral Ejjub Sabri paša u svojim djelima na turskom jeziku, **Mir'at-ul-haremejn** i **Tarih-i vehabijjan**, i Ahmed Dževdet paša u sedmom tomu svog djela na turskom jeziku, **Ottomanska istorija** - napisali opsežno objašnjenje o vehabijama. Također je i Jusuf Nebhani detaljno opovrgao vehabije i Ibni Tejmijju u svojoj knjizi **Ševahid-ul hak**. Ova knjiga je na arapskom jeziku (treće kairsko izdanje, 1385/1965). Mi smo 1972. godine u Istanbulu reprodukovali iz ove knjige pedeset stranica (i dodali ih) knjizi na arapskom jeziku čiji je naslov **Ulema-al muslimin ve vehabijjun (Alimi islama i vehabijje)**.

reklame u koje su se uložili milioni funti sterlinga. Oni nisu ni slušali ni obraćali pažnju na ove lažne heroje islama. Allah dželle- šanuhu je zaštitio djecu šehida od ovih podmuklih napada. Danas se mladeži poturaju prijevodi knjiga raznih nemezheblija kao što su Mevdudi[40], Sejjid Kutb[41], Hamidullah i pripadnika Tebliga džema'ata. Prijevodi ovih knjiga sadrže jeretičke ideje i misli koje nisu sukladne sa pisanjima alima ehli sunneta. Ovi prijevodi se ekstravagantno hvale reklamama gigantskih razmjera. Mi uvijek moramo biti oprezni i pažljivi. Molimo Allaha dželle- šanuhu da probudi muslimane iz neznanja radi poštovanja puno voljenog Poslanika Muhammeda alejhisselam! Molimo Ga da nas On zaštiti da nas ne zavedu neprijateljske laži i klevete! Amin. Ali, mi se ne smijemo zavaravati samim činjenjem i donošenjem dove. Činiti samo dovu, a ne držati se čvrsto za adet-i ilahijje (Allahove dželle-šanuhu običaje), to jeste ne raditi ili se ne uhvatiti čvrsto za Njegove sebebe (posrednike, sredstva, uzročnike, razloge, povode, načine), je ravno zahtijevanju mu'džize (čuda) od Allaha dželle-šanuhu. Musliman bi trebao i činiti i moliti se. Mi se držati ipravnih načina a potom se moliti. Prvi način izbjegavanja nevjerovanja jeste izučavanje i podučavanje islama. U stvari, to je farz (obveza) i svačija prva dužnost. Čovjek, ili žena, moraju znati temeljne istine ehli sunneta, obveze i zabrane. To je prva dužnost. Danas je prilično lako naučiti te stvari, jer postoji sloboda pisanja i objavljivanja istinskih islamskih knjiga. Svaki musliman mora podržati državu koja je dala ovu slobodu muslimanima.

Oni, koji ne nauče i ne poduče svoju djecu vjeri ehli sunneta i učenja i'tikada - onako kako je napisano u ilmihalu - su u opasnosti da izađu iz islama i da se strovale u ambis nevjerništva. Molitve ovakih ljudi se ne primaju. Kako se takvi ljudi mogu zaštititi od nevjerništva? Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je rekao, "**Gdje je znanje tu je i islam. Gdje nema znanja tu nema niti islama**." Kako god moramo jesti i piti da ne umremo od gladi isto tako moramo i naučiti našu vjeru, da nas nevjernici ne zavedu, i da ne prestanemo biti muslimani. Naši stari su se često sastajali i čitali ilmihale. Oni su tako ostali muslimani i uživali islam. Oni su nama ispravno prenijeli ovo svjetlo sreće. I mi, da bi ostali muslimani, i da nam ne bi djecu zarobili unutrašnji ili vanjski neprijatelji, naš prvi i najneophodniji preventivni zadatak mora da bude da čitamo i shvatimo ilmihale koje su napisali alimi ehli sunneta. Roditelji koji hoće da im dijete bude musliman

---

40 Mevdudi je osnivač udruženja Džema'at-ul-islamijje u Indiji. On je umro 1399/1979.

41 Sejjid Kutb je ubijen 1386/1966. godine u Egiptu.

trebaju da ga pošalju učitelju koji će ga nauči da uči Kur'ani kerim. Čitajmo, učimo, i podučavajmo našu djecu, i one za koje smo odgovorni, dok imamo priliku i mogućnost. Biće teško, ili čak i nemoguće kada pođu u školu. Kada se degeneracija ukorijeni biće nam beskorisno kukati. Mi ne smijemo vjerovati neprijateljima islama, njihovim varljivim i lažnim knjigama, novinama, magazinima, televizijskim i radio programima, i filmovima i internetskim stranicama. Ibni Abidin rahime-hullahu teala piše u trećem tomu knjige **Redd-ul muhtar** da se podli nevjernici - koji ne vjeruju ni u jednu vjeru i nastoje da izvedu muslimane iz vjere, koji se se predstavljaju kao muslimani, koji podučavaju ono što izaziva kufr kao dio islama - zovu **zindici**.

Pitanje: Netko tko je pročitao prijevod njihove pokvarene knjige kaže,

“Mi trebamo čitati tefsir (interpretaciju) Kur'ani kerima. Povjeriti shvatanje naše vjere i Kur'ani kerima vjerskim alimima je jedna opasna i užasna stvar. Kur'ani kerim ne kaže, ‘O vjerski alimi’ već, ‘O vi koji vjerujete’ i ‘O ljudi’. Zato, svaki musliman mora da sam sobom shvati Kur'ani kerim i ne očekuje ni od kog drugog da mu ga objasni.”

On hoće da svako čita knjige tefsira i hadisa. On ne preporučuje knjige kelama, fikha, i ilmihale koje su napisali alimi islama i velikani ehli sunneta. Knjiga Rešida Rize[42], koju je izdao šef Vrhovnog vjerskog rukovodstva (publikacija br. 157; 1394/1974) je još više zbunila čitatelje. Sljedeće što je napisano na mnogim mjestima te knjige kaže, a naročito u njenom šestom dijalogu:

“Oni [mukallidi, sljedbenici jednog od četiri mezheba] su uzdigli imame mudžtehide na nivo Poslanika. Oni, čak, više vole riječ mudžtehida, koja se ne slaže sa Poslanikovim hadisom. Oni kažu da je hadis mogao biti nesh (anuliran, poništen), ili, da je moguće da je njihov imam znao neki drugi hadis.

Ove takliddžije (sljedbenici jednog od četiri mezheba) također protivurječe i mudžtehidima zato što slijede mudžtehide koji možda nisu u pravu u svom rasuđivanju i koji možda ne znaju stvari, a odbacuju Poslanikov hadis, koji je sigurno bez greške. Oni čak ovakvim svojim postupkom protivriječe i Kur'anu. Oni kažu da nitko osim imama mudžtehida nije mogao razumjeti Kur'an. Ove rječi fikhdžija i takliddžija nam pokazuju da su ih oni usvojili od jevreja i kršćana. Naprotiv, Kur'an i hadis je lakše razumjeti nego knjige

42 Rešid Riza je Muhammedov Abduhov učenik. On je umro 1354/1935. godine.

koje su napisale fikhdžije. Oni koji dobro znaju arapski jezik i njegovu gramatiku će lako shvatiti Kur'an i hadis. Tko bi na ovom svijetu mogao reći da Allah dželle-šanuhu nije bio u stanju da jasno objasni Svoju vjeru? Tko bi prigovorio činjenici da je Resulullah bio u stanju, da bolje od ikoga, razumije Allahovu namjeru i da je bolje od ikoga drugog objasni? Reći da su muslimanima nedovoljna hazreti Pejgamberova objašnjenja znači tvrditi da on nije mogao precizno izvršiti svoju dužnost tebliga. Da većina svijeta nije bila u stanju da razumije Kur'ani kerim i sunnet Dženab-i Hak Allah ne bi držao sav svijet odgovornim za propise Kitaba i Sunneta. Ono što vjerujemo moramo znati zajedno sa delilima (dokazima). Dženab-i Hakk ne odobrava taklid (imitiranje, oponašanje, slijeđenje mezheba). Imitiranje očeva i djedova nam neće važiti kao izgovor. Ajeti pokazuju da Allah neće nikada odobriti taklid. Lakše je razumjeti dio vjere koji se odnosi na furu' iz delila (izvore, dokumenta), nego razumjeti dio koji se odnosi na iman (vjerovanje). Kada nas je zadužio sa onim što je teže razumjeti zašto nas On ne bi zadužio sa onim što je lakše razumjeti? Iz izvjesnih rijetkih stvari će biti teško izvesti pravila. Ne znati ih i ne činiti ih će se smatrati izgovorom. Fikhdžije su same sobom izmislile mnoge mes'ele (probleme, vjerska pitanja koja treba rješiti). Oni su za njih proizveli pravila. Oni su pokušali uvesti stvari kao što su re'j, kijas-i dželi, kijas-i hafi, i delile (dokaze) za njih. Oni su ih prelili u polje ibadeta za koji je nemoguće razumom steći znanje. Oni su na taj način nekoliko puta proširili vjeru. Oni su zadali muslimanima muku. Ja ne poričem kijas. Ja kažem da u ibadetu nema kijasa. Iman i ibadet su kompletirani u doba hazreti Pejgambera. Nitko im ništa ne može dodati. Mudžtehid imami su ljudima zabranili taklid (da slijede imama) i učinili ga haramom."

Ovaj citat, koji je uzet iz knjige koju je štampala Kancelarija ravnatelja Vrhovnog vjerskog poglavarstva zabranjuje, kao i sve druge knjige koje su napisane protiv mezheba, sljeđenje imama četiri mezheba. Ovo naređuje svakome da nauči tefsir i hadis. Šta bi vi o ovome rekli?

Odgovor: Ako pažljivo pročitamo citate nemezheblija vrlo ćemo brzo uvidjeti da oni nastoje da zavedu muslimane na taj način što dekorišu svoje krivovjerne misli i separatističke poglede serijom nezdravih razmišljanja i pogrešnih izjava. Neznalica koji misli da se to pisanje temelji na izvjesnom nivou znanja, u okviru logike i razuma, može biti prevaren. Ali neko ko zna islam, i ko je oštrovidan, neće nikada upasti u njihovu zamku.

Da bi upozorili mladež o opasnostima nemezhebstva i antisunnizma - koji guraju muslimane u vječitu propast - alimi islama rahime-humullahu

teala su tokom četrnaest stoljeća napisali na tisuće odličnih i vrlo cijenjenih knjiga. Ovdje, kao odgovor na gore postavljeno pitanje, navodimo prijevod odlomaka iz knjige koja se zove **Hudždžet-ullahi alel-alemin** koju je napisao Jusuf Nebhani rahmetullahi teala alejh (preselio na ahiret 1350/1932. godine u Bejrutu), on piše:

“Ne može svatko iz Kur’ani kerima izvoditi propise. Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je u svom hadisi šerifu objasnio propise Kur’ani kerima zato što ih čak ni imami mudžtehidi nisu mogli izvesti iz Kur’ani kerima. Kako god je samo Resulullah sallallahu alejhi ve sellem mogao objasniti Kur’ani kerim tako su samo i ashabi kiram i imami mudžtehidi mogli shvatiti i objasniti njegov hadisi šerif.

Da bi ih mogli shvatiti, Allah dželle-šanuhu je obasuo i podario Svoje imame mudžtehide naučnim i vjerskim znanjem, izvanrednim razumjevanjem, oštrovidnošću, preobilnim razumom i mnogim drugim vrlinama. Na čelu svih ovih bila je takva vrlina. Zatim je došlo Allahovo dželle-šanuhu svjetlo u njihova srca. Naši mezheb imami su uz pomoć ovih vrlina razumjeli Allahov dželle-šanuhu i Resulullahov kelam (riječi, govor). Oni su za ono, što nisu mogli razumjeti, pokazali rješenje putem **kijasa**. Svaki od ova četiri imama mezheba je rekao da on ne govori svoje mišljenje. Svaki od njih je rekao svojim učenicima, “Ako naiđete na sahih hadis ostavite moje riječi i slijedite Resulullahov hadis!” Oni, kojima su naši mezheb imami ovo rekli su bili duboki alimi koji su, kao i oni, bili mudžtehidi. Ovi alimi su bili ehli tedžrih, tedžrih mudžtehidi, to jeste mudžtehidi koji su imali sposobnost da razlikuju između delila četiri mezheba. Oni su izučavali dokumente (delile) i prenosioce (ravije) hadisa na kojima je imam mezheba zasnovao svoj idžtihad kao i one sahih hadise na koje su kasnije naišli, i ispitali koji je rečen kasnije i još mnoge druge uslove (šartove) i tako ustanovili koji je od njih bolji (tedžrih). Ili je mudžtehid imam (imam mezheba), pošto nije znao hadisi šerif koji je dokumentovao (ili riješio) neku mes’elu (problem), kijasom (mes’elu) odlučio, dok je njegov učenik, koji je pronašao hadisi šerif, odlučio drukčije. Međutim, učenici koji su upotrebljavali takav idžtihad nisu izlazili izvan granica pravila (koja su postavili) imami mezheba. Mudžtehidi, muftije, koji su ih naslijedili, su također tako izdavali fetvu. Kako razumijemo iz ovoga što je ovdje napisano, muslimani, koji slijede imame četiri mezheba i mudžtehid imame koje su oni obrazovali slijede Allahov dželle-šanuhu i Resululahov hukm (propis, pravilo). Ovi mudžtehidi su razumjeli i nama

prenijeli propise iz Kur'ani kerima i hadisi šerifa koje nitko drugi nije mogao shvatiti. Muslimani žive po onom što su mudžtehidi shvatili, i nama prenijeli, iz Kitaba i Sunneta. Allah dželle-šanuhu kaže u značenju četrdeset trećeg ajeti kerima sure **Nahl**, "**pitajte učene o onom što ne znate!**"[43]

Allah dželle-šanuhu je obasuo samo ummet Svoga dragog Pejgambera sallallahu teala alejhi ve sellem ihsanom (dobročinstvom), to jest, da imami mezheba učine idžtihade i uspostave mezhebe i da se na taj način svi muslimani ujedine u ovim mezhebima. Dženab-i Hakk je zaštitio Svoju vjeru od kvarenja i skrnavljenja na taj način što je stvorio s jedne strane imame u vjerovanju (i'tikadu), a s druge strane mezheb imame, i tako spriječio krivovjernike, zindike, mulhide i ljudske šejtane da je ne pokvare i oskrnave. Pošto kršćanstvo i judeizam nisu imali ovih ni'meta ove vjere su se pokvarile i postale igračke (u rukama ljudi).

Alimi islama su svi jednoglasno rekli da četiri stotine godina po Resulullahovom sallallahu teala alejhi ve sellem prelasku na ahiret nije došao niti jedan tako duboko učeni alim koji bi mogao učiniti idžtihad. Onaj tko kaže da danas moramo činiti idžtihad on je ili lud ili vjerska neznalica o islamu. Kada je veliki alim Dželaleddin-i Sujuti rahime- hullahu teala (preselio na ahiret 911/1505. godine u Egiptu) rekao da je dosegao razinu idžtihada, drugi savremeni alimi su ga upitali da im kaže koji je, od dva različita odgovora na postavljeno pitanje, pouzdaniji. On im nije mogao odgovoriti. On je rekao da je previše zauzet i da za to nema vremena. Dakle, oni su od njega tražili da on učini idžtihad na fetvu. To je najniži stepen idžtihada. Kada vidimo da jedan ovako veliki alim, kao što je imam Sujuti, nije mogao učiniti idžtihad na fetvu, kako bi onda nazvali one koji nagone

43 Ovaj ajet-i kerim nam pokazuje da nije svako u stanju da ispravno razumije Kitab i Sunnet. Ovaj ajeti kerim naređuje onim koji ih ne mogu shvatiti, da ne nastoje da sami sobom shvate Kur'ani kerim i hadisi šerif već da ih nauče na taj način što će pitati one koji su ih shvatili. Da je svako mogao ispravno shvatiti značenje Kur'ani kerima i hadisi šerifa ne bi se pojavile sedamdeset dvije krivovjerne grupe. Svi oni, koji su započeli ove (72 krivovjerne) grupe su bili duboko učeni alimi ali ni jedan od njih nije mogao ispravno shvatiti značenja Nassa, to jest Kur'ani kerima i hadisi šerifa. Oni su, pogrešno ih razumjevši, skrenuli su sa pravog puta i bili uzrok da milioni muslimana skrenu sa pravoga puta i odu u propast. Izvjesni od njih su do te mjere pretjerali u davanju krivih značenja Nassovima (Kur'ani kerimu i hadisi šerifima) da su počeli nazivati muslimane pravog puta kafirima i mušricima. U knjizi pod naslovom **Kešf-uš-šubuhat**, koja je prevedena na turski jezik i potajno ubačena u Tursku piše da je dopušteno (mubah) ubijati muslimane koji imaju vjerovanje ehli sunneta i oduzimati im njihovu imovinu.

neuk narod da čini mutlak idžtihad (apsolutni idžtihad, idžtihad koji su upotrebljavali imami četiri mezheba), ako ne mentalno bolesnim ili vjerski neukim? Imam Gazali[44] rahime-hullahu teala je rekao u svojoj knjizi **Ihja-ul-ulum** da u njegovo vrijeme više nije postojao nijedan mudžtehid.

''Ako netko tko nije mudžtehid čuje sahih hadis o izvjesnoj stvari, pa se počne nelagodno osjećati radeći tu stvar po imamu svog mezheba, koji nije u skladu sa tim hadisom, on mora da istražuje i pronađe jednog drugog mudžtehida, u okviru četiri mezheba, čiji se idžtihad bazira na tom hadisu i da radi tu stvar sukladno sa mezhebom kojem je taj mudžtehid pripadao. Veliki alim imam Nevevi rahime- hullahu teala (preselio 676/1277. godine na ahiret u Damasku) je to detaljno objasnio u svojoj knjizi **Revdat- ut-talibin**. Onima, koji nisu dosegli stupanj idžtihada, nije dopušteno izvlačiti pravila iz nass-a tj. Iz Kitaba i Sunneta. Danas izvjesne neznalice tvrde da su došli na razinu apsolutnog idžtihada. Oni kažu da mogu izvlačiti propise iz Kitaba i Sunneta i da oni više ne trebaju da slijede jedan od četiri mezheba. Oni napuštaju mezheb koji su godinama slijedili. Oni nastoje da svojim bolesnim mislima pobiju mezhebe. Ove budale govore tako glupe stvari kao, "Mi nećemo slijediti mišljenja vjerskih ljudi koji su džahili kao i mi." Prevareni šejtanom i izazvani svojim nefsom oni tvrde superiornost. Oni ne shvaćaju da oni ovako govoreći ne otkrivaju svoju superiornost već svoju glupost i sramotu. Među njima ovdje vidimo i neke jeretike neznalice koji kažu, i pišu, da svako treba da čita knjige tefsira, i da sam sobom izvlači propise iz knjiga tefsira i [sahiha] Buharije. O moj muslimanski brate! Potpuno se kloni ovih idiota. Ne druži se sa njima i ne misli da su oni vjerski ljudi! Čvrsto se uhvati za imama tvog mezheba! Slobodan si da izabereš koji god hoćeš od četiri mezheba. Ali, ti ne smiješ iskupljati olakšice (ruhse) ovih mezheba niti ujedinjavati ih (telfik).[45]

''Musliman koji može dobro čitati i razumjeti hadisi šerife treba da prvo nauči hadise koji su dokazi u njegovom mezhebu, zatim da radi ono što je po hadisima pohvaljeno i da izbjegava ono što je pokuđeno, da nauči veličinu vjere islama i vrijednost Allahovih dželle-šanuhu i Resulullahovih

44 Imam Muhammed Gazali je preselio na ahiret 505/1111. godine u gradu Tus.

45 **Telfik** znači obavljati neko djelo ujedinjavajući ili miješajući lagane aspekte sva četiri mezheba na način koji se ne slaže niti sa jednim od ova četiri mezheba. Nakon što smo uradili izvjesnu radnju u skladu sa jednim od četiri mezheba, to znači pošto je ona ispravno obavljena u tom mezhebu, dodatno ispunjavanje uvjeta (šartova) i iz druga tri mezheba, sa ciljem da radnja bude još i ispravnija i uslišanija (makbul) i u tim mezhebima, se zove **takva**. Takva donosi puno sevaba (ahiretskih nagrada).

sallallahu alejhi ve sellem imena i atributa, da nauči Resulullahov sallallahu alejhi ve sellem život, vrline, čuda, redoslijed ovog svijeta i sljedećeg, o ustajanju, kijametskom danu, Džennetu i Džehennemu, melecima, džinima, drevnim ummetima, Pejgamberima i njihovim kitabima, superiornosti koje su specifične za Resulullaha i Kur'ani kerim, živote njegovog Ala (bliskih srodnika), i njegovih ashaba ridvanullahi teala alejhim edžma'in, predznake kijameta, i mnoge druge stvari koje se odnose na ovaj svijet i na sljedeći. U Resulullahovim sallallahu teala alejhi ve sellem hadisi šerifima je akumulirano sve što se odnosi na na ovaj svijet i na sljedeći.

Kada shvatimo ovo što je ovdje napisano postaje nam jasno kolike su neznalice oni koji kažu da su beskorisni vjerski propisi koji nisu izvedeni iz hadisi šerifa. U ogromnoj količini znanja koja se nalazi u hadisi šerifima samo je nekoliko hadisi šerifa koji nas podučavaju ibadet i mu'amelat (dio fikha koji nas podučava o načinu kupoprodaje, interesu, zajedničkom posjedništvu i slično). Njih, prema nekim alimima, ima oko pet stotina [uključujući one koji se ponavljaju nema ih više od tri tisuće]. Nije moguće ni zamisliti da, od ovako malog broja hadisi šerifa, nijedan od imama četiri mezheba nije čuo za jedan sahih (vjerodostojan) hadis. Svaki sahih hadis je makar jedan imam mezheba uzeo kao svoj dokaz. Musliman koji vidi da izvjesna radnja u njegovom mezhebu nije u skladu sa sahih hadisom treba da tu radnju radi po drugom meshebu čiji je idžtihad baziran na tom hadisi šerifu. Moguće je da je takođe i imam njegovog mezheba čuo za taj hadisi šerif. Moguće je da je on slijedio jedan drugi hadisi šerif za kojeg je razumio ili da je više sahih, ili, da je kasnije rečen pa je anulirao (nesh učinio) prvi hadis-i šerif, ili, ga nije uzeo kao dokaz, radi drugog, samo mudžtehidima poznatog razloga. Dobro je da musliman, koji shvata da je prvi hadisi šerif sahih, napusti idžtihad svog mezheba koji se ne slaže sa tim hadisom i da slijedi ovaj hadis. Ali on, u tom slučaju, mora slijediti drugi mezheb koji je po tom pitanju uzeo taj hadisi šerif za svoj idžtihad, zato što je imam tog drugog mezheba, koji zna dokaze za propise, koje on ne zna, ustanovio da ne postoji ništa što bi spriječilo da se radi sukladno tom hadisi šerifu. Međutim, potpuno mu je dopušteno i da, po tom pitanju, radi onako kako njegov mezheb nalaže, pošto je, bez sumnje, da se imam njegovog mezheba u svom idžtihadu oslonio na čvrst i ispravan dokument. Mukallidu (sljedbenika mezheba) je u islamu dozvoljeno da ne zna mudžtehidov dokaz. Nijedan od imama četiri mezheba nije u svom idžtihadu izašao iz okvira Kitaba i Sunneta. Njihovi mezhebi su objašnjenje

Kitaba i Sunneta. Oni su muslimanima objasnili značenja i propise Kitaba i Sunneta. Oni su objasnili Kitab i Sunnet na način kako ih muslimani mogu shvatiti, i zapisali ta objašnjenja u svoje knjige. Rad imama mezheba rahimehumullahu teala je bio ogromna usluga islamskoj vjeri. Da Allah dželle-šanuhu nije pomogao, sama ljudska moć ne bi nikada bila dovoljna za ovaj posao. Postojanje ovih mezheba je jedan od najjačih dokaza da je Resulullah sallallahu alejhi ve sellem istinski Poslanik i da je islam istinska vjera.

Razlike u idžtihadima (značenjima ili zaključcima koji je mudžtehid donio kroz svoje napore i nastojanja da razumije i shvati skrivena značenja u ajeti kerimu ili hadisi šerifu) naših mezheb imama su samo u onim stvarima koje se odnose na furu-i din (fikh). Među njima nema neslaganja po pitanju i'tikada i imana. Među njima također nema ni razlika u učenjima furu'a koja se smatraju elementarnim (osnovnim) a koja su uzeta iz hadisi šerifa čiji su dokazi preneseni kao tevatu. Oni se samo razlikuju u nekim aspektima koji se odnose na furu-i din. Ovo se desilo zbog razlika u njihovim razumijevanjima jačine dokaza po tim pitanjima. Ove neznatne razlike među njima su [Allahova dželle-šanuhu] milost ovom ummetu. Muslimanima je dopušteno (džaiz) slijediti koji god vole mezheb i koji im je lakši. Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je unaprijed najavio ove razlike, kao vesele vijesti. Desilo se točno onako kako je on i prorekao.

U vjerovanju (i'tikadu) nije dopušteno činiti idžtihad. To znači da u činjenicama koje se moraju vjerovati nije dopušteno upotrebljavati idžtihad. To vodi stranputici i krivovjerstvu. To je veliki grijeh. U vjerovanju postoji samo jedan ispravan put. Taj put je put mezheba koji se zove **ehli sunnet vel-džema'at**. Razlika za koju je hadisi šerif rekao da je [Allahov dželle-šanuhu] rahmet (milost) je razlika u furu'u, to jest u ahkamu (pravilima ili propisima).

U stvarima u kojima se četiri mezheba razilaze samo je samo jedno mišljenje ispravno. Oni koji rade po ovom ispravnom mišljenju će dobiti dva sevaba (nagrade) dok će oni koji rade po jednom od neispravnih mišljenja dobiti samo jedan sevab. Činjenica, da je dozvoljeno odustati od jednog mezheba i slijediti drugi, nam pokazuje da su mezhebi rahmet. Međutim, nije nam dozvoljeno slijediti ništa drugo osim ova četiri već postojeća mezheba koja sačinjavaju ehli sunnet. Čak nije dozvoljeno ni slijediti ni ashabe kiram, zato što su njihovi mezhebi, s obzirom da nisu bili zapisani, tokom vremena zaboravljeni. Danas je jedino moguće slijediti

islam slijeđenjem jednog od ova četiri mezheba. Imam Ebu Bekr Razi i rahime-hullahu teala (preselio na ahiret 370/980. godine) je također rekao da su alimi islama jednoglasno izjavili da nije dopušteno [izravno] slijediti ashabe kiram. Ja preporučujem onima koji hoće da potpuno razumiju superiornost mezheba i mudžtehida - a naročito superiornost imama četiri mezheba i činjenicu, da su njihovi mezhebi u okviru Kitaba i Sunneta, i da propisi koje su oni izveli kroz idžmu i kijas nisu njihova mišljenja već su uzeti iz Kitaba i Sunneta - da pročitaju imamove Abdulvehhabove Ša'ranijeve rahime-hullahu teala knjige **Mizan-ul-kubra** i **Mizan-ul-hidrijje**." [46]

Nije točno da "*Kur'ani kerim ne kaže, 'O vjerski alimi'* " kako se navodi u pitanju. U mnogim ajeti kerimama se hvale učenjaci(alimi, ulema) i znanje (ilm). Hazret-i Abdulgani Nablusi (preselio na ahiret 1143[1731]) ovako piše u svojoj knjizi **Al-Hadika**, "Značenje sedmog ajeti kerima sure **Enbija** kaže, '**Pitajte posjednike zikra o onome što ne znate**.' Ovdje riječ 'zikr' znači znanje. Ovaj ajeti kerim naređuje onim koji ne znaju puno da nađu islamske učenjake (alime) i da od njih nauče. Sedmi ajeti kerim sure **Imran** kaže, '**Samo oni koji su posjednici znanja razumiju značenja neodređenih ajeta**.' Osamnaesti ajeti kerim iste sure glasi, '**Oni koji su posjednici znanja shvaćaju da Allah dželle-šanuhu postoji i da je jedan**.' Osamdeset prvi ajeti kerim sure Kasas kaže, "**Posjednici znanja im rekoše, 'Sram vas bilo! Nagrade koje će Allah dželle- šanuhu dati onima koji imaju vjeruju i koji čine dobra djela, su bolje od ovosvjetskih blagodati**.' " Pedeset šesti ajeti kerim sure **Rum** glasi, "**Posjednici znanja i vjere će reći, 'Ovo je kijamet koji ste poricali na dunjaluku.'** " Stotinu osmi ajeti kerim sure Isra kaže, "**Kad posjednici znanja čuju Kur'ani kerim oni čine sedždu i kažu, 'Naš Gospodar nema mana. On ne gazi Svoju riječ.'** " Pedeset četvrti ajeti kerim sure **Hadždž** kaže, '**Posjednici znanja razumiju da je Kur'ani kerim Allahova dželle-šanuhu Riječ**.' Pedeseti ajeti kerim sure **Ankebut** glasi, '**Kur'ani kerim je u srcima posjednika znanja.**' Šesti ajeti kerim sure **Sebe'** glasi, '**Posjednici znanja znaju da**

46 **Hudždžetullahi alel'alemin**, 771. Gore navedeni odlomak koji je preveden sa arapskog originala ne sadrži u sebi niti jednu riječ prevoditelja. Prevoditelj je i ovdje kao i u svim drugim svojim knjigama, koje smo izdali, stavio citate iz drugih knjiga u četvrtaste zagrade [] kako se tekst, koji momentalno prevodimo, ne bi pomiješao sa tekstom iz drugih knjiga. Knjiga **Hudždžetullahi alel'alemin**, iz koje je ovaj odlomak uzet, je na arapskom jeziku. Ova knjiga je 1394/1974. godine ofsetom reprodukovana u Istanbulu.

je Kur'ani kerim Allahova dželle- šanuhu Riječ i da nam omogućava Allahovu dželle-šanuhu ljubav.' Jedanaesti ajeti kerim sure **Mudžadele** kaže, '**Posjednici znanja će dobiti visoke stepene u Džennetu**.' Dvadeset sedmi ajeti kerim sure **Fatir** glasi, '**Samo se posjednici znanja puno plaše Allaha dželle-šanuhu**.' Četrnaesti ajeti kerim sure **Hudžurat** glasi, '**Najbolji od vas je onaj koji se najviše plaši Allaha dželle-šanuhu**.' Hadisi šerifi koji su navedeni na 365. stranici knjige **Al-Hadika** kažu, '**Allah dželle-šanuhu, meleci, i sva stvorenja, čine dovu za onog ko podučava narod onom što je dobro**.' i '**Na Kijametskom danu će prvo činiti šefa'at Pejgamberi, zatim alimi, a zatim šehidi**.' i '**O ljudi! Znajte da se znanje stiče slušanjem učenjaka**.' i '**Učite znanje! Izučavati znanje je ibadet. Onaj tko izučava znanje kao i onaj tko ga podučava će dobiti onoliko sevaba koliko se dobije za džihad. Podučavati znanje je isto kao i davati sadaku. Učiti znanje od učenjaka je isto kao i klanjati ponoćni namaz**.' Tahrir Buhari[47], autor knjige fetvi pod naslovom **Hulasa**, kaže, 'Čitanje knjige fikha donosi više nagrade na onom svijetu (tj. sevaba) od klanjanja noćnog namaza.' Jer, naučiti farzove i harame od [alima ili iz njihovih] knjiga je farz. Čitati fikhske knjige, sa ciljem da radimo ono što smo naučili, ili da druge podučavamo, je bolje od tesbih namaza. U jednom se hadisi šerifu kaže, '**Izučavati ilm donosi više sevaba od nafile namaza pošto je korisniji onom tko ga uči kao i onom koga ćemo podučavati**' i '**Tko uči da bi druge podučio će dobiti onoliko sevaba koliko će dobiti Siddici**.' Islamsko znanje se može naučiti samo izravno učitelja ili iz islamskih knjiga. Oni koji kažu da islamske knjige i učitelj (vodič, rehber) nisu potrebni su lažovi i zindici. Oni varaju muslimane i vode ih u vječnu propast. Znanje u vjerskim knjigama je izvedeno iz Kur'ani kerima i hadisi šerifa." Ovdje se završava prijevod odlomka iz knjige **Hadika**[48].

Allah dželle-šanuhu je poslao Svojega Poslanika, da pozove (učini teblig) i da poduči Kur'an-i kerim. Ashabi kiram su naučili Kur'ani kerim od Resulullaha. Vjerski alimi su ga naučili od ashaba kiram. Svi ostali muslimani su ga naučili od vjerskih alima i iz njihovih knjiga. Hadisi šerifi kažu, "**Znanje je riznica. Pitati i učiti je njen ključ**." i "**Uči i podučavaj znanje!**" i "**Sve ima svoj izvor. Izvor takve su srca arifa**" i "**Podučavati znanje je okajanje za grijehe**."

Imami Rabbani rahmetullahi alejh piše u u njegovoj knjizi koja se zove

47 Tahrir Buhari je preselio na ahiret 542/1147. godine

48 Autor knjige Hadika Abdulgani Nablusi, je 1143/1731. godine preselio na ahiret.

Mektubat u 193. pismu prvoga toma:

“**Mukellef**, to jest pametna i polno zrela osoba, mora prvo da ispravi i’tikad (vjerovanje) svog imana. Dakle, mukellef treba da nauči akaidsko znanje (tj. osnove vjerovanja) onako kako su ga alimi ehli sunneta napisali (u svojim knjigama) i da prilagodi svoje vjerovanje njihovim učenjima. Da Allah dželle-šanuhu obilno nagradi ove velike ljude za njihov trud! Amin. Spas od patnje na sljedećem svijetu ovisi o učenju ovog znanja, i vjerovanju u ispravne zaključke ovih velikana. [Oni koji slijede njihov put se zovu **sunnije**.] Hadisi šerif kaže da će se samo jedna grupa spasiti džehennemske vatre. Ta grupa su oni muslimani koji slijede ove velike alime. Pravi muslimani koji slijede put Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem i njegovih ashaba ridvanullahi alejhim edžma’in su samo ovi muslimani. Pošto svaki inovator (bid’at sahibija), to jest reformator, krivovjernik, i licemjer, koji nosi muslimansko ime tvrdi da su njegova prljava i krivovjerna vjerovanja iz Kitaba i Sunneta, pravo znanje, to jest, znanje koje je dragocjeno i cijenjeno (kimetli), je samo ono znanje koje su iz Kitaba (Kur’ani kerima) i Sunneta (hadis-i šerifa) zaključili veliki alimi ehli sunneta. Svaki krivovjernik sa neispravnim idejama kaže da se je on prilagodio Kitabu i Sunnetu. Prema tome, nije ispravno sve što svatko zaključi iz Kitaba i Sunneta.

Knjiga **El-mu’temed**, velikog alima hazreti Tur Puštija[49], koja je napisana na perzijskom jeziku je jako dragocjena i jako dobra za precizno učenje vjerovanja (i’tikada) ehli sunneta vel-džema’at. Knjiga je pisana jednim vrlo jasnim i razgovijetnim stilom i lako je razumljiva. [Izdavačka kuća **Hakikat Kitabevi** u Istanbulu je 1410/1989 godine izdala ovu knjigu.]

Nakon što smo ispravili akaid, ono što se mora vjerovati, mi trebamo iz knjiga fikha koje su napisali alimi ehli sunneta naučiti i poštovati **halal, haram, farz, vadžib, sunnet, mendub** i **mekruh.** Mi ne smijemo čitati otpadničke knjige koje su izdale neznalice koji ne shvaćaju ove velike islamske učenjake (alime). Muslimani čije vjerovanje (i’tikad) nije sukladno sa mezhebom ehli sunneta na ahiretu neće moći izbjeći džehennem. Da nas Allah dželle-šanuhu sačuva! Ako je musliman ehli sunnet mezheba, čiji je vjerovanje ispravano, labav u ibadetu njemu može mu biti oprošteno čak i ako ne se ne pokaje (ako ne učini tevbe). Čak i ako mu ne bude oprošteno on će se na kraju spasiti Džehennema. Najvažnija stvar je ispraviti svoje

49 Fadlullah bin Hasen Turpušti je alim fikha u hanefi mezhebu. On je preselio na ahiret 661/1263. godine.

vjerovanje. Hadže Ubejdullah-i Ahrar (preselio na ahiret 895/1490 godine u Samarkandu) kaddesallahu teala sirrehul'aziz-je rekao, 'Da su mi dati svi kešfovi (otkrovenja) i svi kerameti (natprirodna čuda) a da mi je uskraćeno vjerovanje ehli sunneta vel-džema'at ja bih se smatrao uništenim. Meni ne bi bilo žao ako nemam niti jednog kešfa ni kerameta, i još i puno grijeha i mana, [samo] ako imam vjerovanje ehli sunneta vel-džema'at.'

Danas su muslimani u Indiji jako usamljeni. Neprijatelji vjere napadaju sa svih strana. Danas, jedan potrošen novčić za služenje islamu donosi više onosvjetskih nagrada (sevaba) od tisuća i tisuća zlatnika potrošenih u neko drugo vrijeme. Najveće služenje islamu je nabavljanje knjiga ehli sunneta, koje podučavaju iman i islam, i njihovo dijeljenje seljacima i mladeži. Osoba kojoj je ovo dosuđeno da čini mora biti radosna i mora se puno Allahu dželle-šanuhu zahvaljivati. Ta osoba nema pojma koliko je ona sretna i bogata. Služiti islam je uvijek dobro djelo. Međutim, u vrijeme kao što je ovo - kad je islam tako oslabio i kada se nastoji, svim snagama, da se lažima i klevetetama islam uništiti - donosi puno više sevaba ako se borimo da raširimo ehli sunnet i'tikad. Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je rekao svojim ashabima, '**Vi živite u tako vrijeme da ćete propasti ako obavite devet desetina Allahovih dželle-šanuhu naređenja i zabrana a ne obavite samo jednu. Bićete kažnjeni! Nakon vas će doći tako vrijeme, da će oni, koji obave jednu desetinu naređenja i zabrana biti spašeni**.' [Ovo je napisano u prvom tomu knjige **Miškat-ul-mesabih** u 179. članaku, i u knjizi **Tirmizi**, u dijelu pod naslovom Kitab-ul-fiten u 79 članku.] Ovaj hadisi šerif nam ukazuje na današnje vrijeme. Nephodno je suprotstaviti se nevjernicima, i znati tko ne voli islam i napada na muslimane.[50] Mi ne moramo biti ni ljudi sa kerametima niti alimi da bismo širili knjige i riječi alima ehli sunneta. Svaki musliman se treba boriti da to uradi. Šansa se ne smije propustiti. Na Kijametu će za to svaki musliman biti pitan. Svaki musliman će takođe biti pitan i zašto se nije borio (i zašto nije bio revnosan) da služi islam. Oni koji se ne bore da rasprostrane islamsko znanje, i koji ne pomažu pojedincima i institucijama koje javno objavljuju (promulgiraju) vjersko znanje, će dugo biti oštro kažnjeni. Izvinjenja i izgovori neće biti uvaženi. Iako su Poslanici alejhimusselam bili najuzvišeniji i najsuperiorniji od svih ljudskih bića oni nikada nisu

50 Država sa svojom vojskom vodi džihad silom (džihad-i katli). Država izdaje muslimanima naređenje da kao vojnici idu u džihad. U šezdeset petom pismu je takođe napisano i to da je džihad-i kavli, to jeste, džihad putem predavanja i članaka, bolji od džihada oružjem (katli džihada).

gledali na svoju ličnu udobnost. Oni su se danonoćno borili da rašire Allahovu dželle-šanuhu vjeru, put u vječnu sreću. Oni su onima koji su od njih tražili natprirodna čuda (mu'džize) odgovarali, '**Allah dželle-šanuhu stvara mu'džize. Moja je dužnost da objavim Allahovu dželle-šanuhu vjeru**.' Allah dželle-šanuhu im je, dok su radili za ovaj cilj, pomogao i stvorio mu'džize. I mi takođe moramo diseminirati knjige i riječi alima ehli sunneta rahimehumullahu teala i govoriti mladeži i prijateljima o niskosti kafira i objelodanjivati laži vjerskih neprijatelja i onih koji koji kleveću i progone muslimane.[51]1 Ljudi koji svojom imovinom, moći, ili profesijom, ne rade za ovaj cilj neće izbjeći kaznu. Mi trebamo smatrati pretrpljenu muku i progon, radeći za ovaj cilj, velikom srećom i zaradom. Poslanici alejhimussalevat su, dok su objavljivali ljudima Allahove dželle-šanuhu zapovijedi, bili podvrgnuti napadima neznalica i prostaka. Oni su puno patili. Allahov dželle-šanuhu miljenik Muhammed alejhisselam je rekao, '**Nijedan Poslanik nije propatio ono što sam ja prepatio**.' "

Alimi četiri mezheba, koji su došli na nivo idžtihada, spadaju u alime ehli sunneta koji su pokazali svim muslimanima na zemaljskoj kugli pravi put i koji su nam, bez promjene i interpolacije, pokazali pravu vjeru Muhammeda alejhisselam. Četiri od ovih alima su bila posebno istaknuta. Prvi od ove četvorice je bio **Imam a'zam Ebu Hanife Nu'man bin Sabit** rahime-hullahu teala. On je bio najveći među alimima islama. On je postao vođa ehli sunneta. Njegova biografija je napisana u knjigama na turskom jeziku koje se zovu **Se'adet-i Ebedijje** i **Faideli Bilgiler**. On je rođen 80/699. godine u gradu Kufi. On je 150/767. postao u Bagdadu šehid.

Drugi od ove četvorice je veliki alim, **Imam Malik bin Enes** rahime-hullahu teala. U knjizi Ibni Abidin piše da je on živio osamdeset devet godina. Njegov djed je bio Malik bin Ebi Amir.

Treći od ove četvorice je bio veoma cijenjen od alima islama, **Imam Muhammed bin Idris Šafi'i** rahime-hullahu teala. On je rođen 150/767. u Gazi (Palestini). Preselio je na ahiret 204/820. godine u Egiptu

Četvrti od ova četiri je **Imam Ahmed bin Hanbel** rahime-hullahu

51 Govoriti im o njima i upozoravati ih nije ogovaranje nego je emr-i ma'ruf . Svaki musliman mora da nauči vjerovanje (i'tikad) ehli sunneta i da ga poduči onim koji ga poštuju (na koje ima uticaja). On mora da kupi knjige koje sadrže riječi ili izreke alima ehli sunneta i da ih pošalje omladini koju zna. On treba što više nastoji da oni (mladež) čitaju te knjige. On treba da širi knjige koje objelodanjuju prave ciljeve neprijatelja vjere.

teala. On je 164/780. rođen u Bagdadu gdje je 241/855. i preselio na ahiret. On je glavni stub zgrade islama.

Danas, tko ne slijedi jednog od ova četiri velika imama je u velikoj opasnosti. On je u otpadništvu, krivovjerstvu. Pored njih je bilo i još puno drugih alima ehli sunneta koji su imali ispravne mezhebe. Međutim njihovi mezhebi su, pošto nisu bili zapisani u knjige, tijekom vremena zaboravljeni. Na primjer, među ovim alimima su sedam velikih alima Medine koje nazivamo **Fukaha-i seb'a**, kao i **Omer bin Abdul'aziz, Sufjan bin Ujejne**[52]**, Ishak bin Rahevejh, Davud-i Tai, Amir bin Šerahil-i Ša'bi, Lejs bin Sa'd, A'meš, Muhammed bin Džerir Taberi, Sufjan-i Sevri** (preselio na ahiret 161/778. godine u Basri) i **Abdurrahman Evzai** rahimehumullahi teala.

Svi ashabi kiram radijallahu teala anhum edžma'in su zvijezde vodilje. Svaki od njih je bio dovoljan da izvede cijeli svijet na pravi put. Oni su svi bili mudžtehidi. Svaki od njih je imao svoj mezheb. Ali, njih nije moguće slijediti pošto njihovi mezhebi nisu zapisani u knjige. Mezhebe četiri imama, to jeste ono što treba vjerovati i raditi, su sakupili i objasnili njihovi učenici. Danas svaki musliman mora pripadati mezhebu jednog od gore navedena četiri imama i živjeti i ibadetiti u skladu sa tim mezhebom.[53]

Među učenicima ova četiri imama dvojica su došla na vrlo visok nivo u širenju učenja imana. Tako su nastala dva mezheba u i'tikadu ili imanu. Ispravno vjerovanje po Kur'ani kerimu i hadisi šerifu je samo ono vjerovanje koje su nam pokazala ova dva imama. Ova dvojica koja su po svijetu raširila iman ehli sunneta su Grupa spasenja. Jedan od njih dvojice je **Ebul-Hasen Eš'ari** rahime-hullahu teala. On je rođen 226/879. godine u Basri a preselio je na ahiret 330/941. godine u Bagdadu. Drugi je **Mensur-i Maturidi** rahime-hullahu teala, koji je 333/944. godine preselio na ahiret u gradu Samerkandu. U imanu svaki musliman mora da slijedi jednog od ova dva velika imama.

Put (Tarikat) Evlija je ispravan. Evlije nisu ni za dlaku skrenule od islama.[54] Evlije imaju keramete. Svi njihovi kerameti su istiniti i točni.

52 Preselio na ahiret je 198/813. godine u Mekki

53 Tko ne slijedi jedan od ova četiri mezheba on ne pripada ehli sunnetu.

54 U svakom stoljeću je bilo lažova i krivovjernika koji su koristili vjeru da bi zaradili ovaj svijet, i koji su se prerušavali u Evlije, muršide (duhovne učitelje), vjerske ljude i vjerske autoritete (stručnjake). Takvi zli ljudi postoje i dan danas u svakoj profesiji, u svakoj grani radinosti i umjetnosti, i na svakom službenom položaju. Bilo bi nepravedno

Imam Jafi'i (preselio na ahiret 768/1367. godine u Mekki) kaže, "Kerameti Gavs-us-sekalejna mevlane Abdulkadira Gejlanija kaddesallahu teala sirrehul'aziz[55], su tako čuveni da se u njih ne smije posumnjati ili ne vjerovati pošto je tevatur (stanje rasprostranjenosti) je sanad (dokumentirani dokaz) za njihovu autentičnost.''

Nije dopušteno, imitirajući druge, zvati osobu koja klanja ''nevjernikom'' sve dok se njegovo nevjerstvo ne shvati iz njegovih javno izgovorenih riječi, bez zarureta (jake potrebe ili primore), ili uporabom nečega što izaziva da takva osoba postane nevjernik. Ne smijemo ga kleti sve dok zasigurno ne znamo da je umro kao nevjernik. Čak ni nevjernike nije dopušteno kleti. Zato je bolje ne kleti Jezida.

5 - Peti od šest osnovnih temelja imana je "**Vjerovati u Ahiretski dan** (Sudnji dan, Zadnji dan)." Ovo vrijeme počinje od momenta kad osoba umre i nastavlja se do kraja Kijameta. Ovaj dan se zove Zadnji dan zato što iza njega nema noći, ili, zato što dolazi poslije ovosvjetskog života. Ovaj dan, koji je pomenut u hadis-i šerifu, nije kao dani koje mi znamo. On označava jedan vremenski period. Nama nije rečeno kada će biti Kijamet. Nitko ne može proračunati njegov dolazak. Poslanik sallallahu alejhi ve sellem je nagovijestio njegove mnoge predznake. Hazreti Mehdi[56]1 će doći. Isa alejhisselam će se spustiti s neba u Damasku. Dedždžal[57]2 će

i neuko, gledajući u one koji u tuđoj nevolji nalaze svoje zadovoljstvo i dobitak, kaljati sve ljude i sve struke sa kojima su oni pomiješani. Ovakav stav bi samo pomogao onim koji su skloni neslozi. Mi ne smijemo biti izazvani da govorimo loše o alimima islama i ehlii tesavvufu, čije usluge pune časne stranice istorije, samo zato što ima krivovjernika, džahila i lažnih tarikatdžija. Mi moramo znati da su oni koji ih kleveću nepravedni.

55 Abdulkadir Gejlani je 561/1161. godine preselio na ahiret u Bagdadu.

56 Hazreti Mehdi će biti potomak Poslanika Muhammeda alejhisselam. Njegovo ime će biti Muhammed. Ime njegovog oca će biti Abdullah. On će biti vođa muslimana, ojačati islam, i svugdje će ga raširiti. On će se boriti zajedno sa Isaom alejhisselam protiv Dedždžala i zajedno će ga ubiti. Muslimani će se za vrijeme njegovog vremena svukud nastaniti i živjeti u miru i udobnosti.

57 Dedždžal (kojeg kršćani zovu Antihrist, a čije će ime takođe biti i Mesih, zato što će biti čuven u cijelom svijetu) će biti sin jednog židova iz Horasana (sjeverni dio Irana) i neprijatelj islama. On će imati ogromnu vojsku. On će ubijati muslimane i prouzrokovaće nemire i nerede na Bliskom Istoku. Hazreti Mehdi će ga poslije borbe u kojoj će se proliti mnogo krvi ubiti. U Abdulvehhebovoj Ša'ranijevoj knjizi **Muhtesaru tazkiret-ul kurtubi** (drugo izdanje, Istanbul, 1302.) se navode izvještaji (reference) koji kažu da će Dedždžalovo ime biti Ibni Sejjid.

se pojaviti. Narod zvani Je'džudž i Me'džudž[58]3 će uznemiriti sav svijet. Sunce će izaći sa zapada. Biće veliki zemljotresi. Vjersko znanje će biti zaboravljeno. Griješenje i sve što nevalja će biti u porastu. Nevjernici, nemoralni i nepošteni ljudi će biti vođe. Allahova dželle-šanuhu naređenja će biti zabranjena. Harami će se svugdje i na svakom koraku činiti. U Jemenuće se pojaviti vatra. Nebo i planine će se raskomadati. Sunce i mjesec će pocrnjeti. Mora će se pomiješati, proključati, i presušiti.

Musliman koji griješi se zove **fasik**. Fasici i svi nevjernici će biti u kaburskoj patnji. U ovo se bez sumnje i sa potpunim uvjerenjem mora vjerovati. Mrtvac će se nakon ukopa povratiti u nama nepoznat život i biće ili u udobnosti ili u patnji. Kako nam je rečeno u hadis-i šerifu dva meleka, koji se zovu **Munker** i **Nekir**, će doći u njegov mezar u obliku dvije nepoznate i strašne osobe i početi će ga ispitivati. Prema jednim alimima ispitivanje u mezaru će biti o osnovama vjerovanja (akaida) dok će prema drugim alimima biti svo vjerovanje. Mi iz ovoga razloga moramo naučiti djecu odgovore na slijedeća pitanja. Tko je tvoj Rabb (Allah)? Koja je tvoja vjera? Čijem ummetu (kojeg Poslanika) pripadaš? Koja je tvoja (kako se zove) Sveta knjiga? Gdje ti je kibla? Koji mezheb slijediš u imanu i djelima i ibadetu (ili amalu)? U knjizi **Tezkire-i Kurtubi**[59] piše da oni koji nisu ehli sunnet neće moći ispravno odgovoriti na ova pitanja. Grob onih koji precizno odgovore na pitanja će se proširiti i u njihovom grobu će se otvoriti prozor prema džennetu. Oni će svake zore i sumraka (sabaha i akšama) vidjeti svoje mjesto u džennetu a meleci će ih služiti i donositi lijepe vijesti. Onaj ko ne odgovori ispravno će biti jako strahovito udaran željeznim buzdovanima. Svako stvorenje osim ljudi i džina će čuti njegovu kuknjavu i pomaganje. Njegov grob će se toliko stisnuti da će on osjetiti kako mu kosti jedna kroz drugu prolaze. U njegovom grobu će se otvoriti rupa prema džehennemu. On će svakog sabaha i akšama vidjeti svoje mjesto u džehennemu. Njega će u njegovom kaburu sve do proživljenja ovako teško tuči i mučiti.

---

58 U Kur'an-i kerimu piše da su Je'džudž i Me'džudž dva zla naroda koji su u davna vremena ostavljeni iza zida koja će se pred kraj svijeta rasprostraniti po svijetu. To ne znači da je taj zid već pronađen, niti da toga naroda danas ima puno uzimajući u obzir da se arheoloskim istraživanjima ispod zemlje otkopavaju čitavi gradovi kao i morski fosili na planinskim vrhuncima. U stvari, moglo bi se misliti da će se, kao što je hiljadu miliona današnjih ljudi postalo od dvije osobe, tako i ta dva naroda raširiti po svijetu umnožavajući se od nekoliko osoba za koje nitko ne zna gdje su.

59 Muhammed Kurtubi maliki, autor knjige **Tezkire**, je preselio na ahiret 671/1272. godine.

Mi moramo vjerovati u život poslije smrti. Meso i kosti nakon što su istruhli i postali zemlja i plin će se ponovo ujediniti. Duše će ponovo ući u svoja tijela i svi će ustati iz svojih grobova. Ovo se zato zove **Kijametski dan** (ili Dan proživljavanja).[60]

Sva živa stvorenja će se iskupiti na mjestu koje se zove **Mahšer**. Knjige djela će letjeti njihovim vlasnicima. Svemogući Allah dželle-šanuhu, stvaralac zemlje, nebesa, zvijezda, i svih čestica, će dati da se ovo sve desi. Allahov dželle-šanuhu Resul, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao da će se ovo sve ovako desiti. Nema sumnje da je sve ono što je on rekao istina. To će se sigurno sve desiti.

Bogobojazni (salih) i dobri ljudi će dobiti knjige svojih djela sa svoje desne strane. Griješnici (fasik) i loši ljudi će dobiti svoje knjige djela pozadi (iza leđa) ili sa svoje lijeve strane. Svako djelo, dobro ili zlo, veliko ili malo, tajno ili javno učinjeno, će biti zapisano u toj knjizi. Čak će Allah dželle-šanuhu, koji sve zna, otkriti i ona djela koja su nepoznata melecima zvanim Kiramen katibi, naši organi će svjedočiti protiv nas, i biti ćemo biti pitani za svako djelo. Na Sudnjem danu će se, ako to Allah dželle-šanuhu bude htio, otkriti svako tajno djelo. Meleci će biti pitani šta su na zemlji i na nebu radili? Poslanici salevatullahi teala ve teslimatuhu alejhim edžma'in će biti pitani kako su izvršili svoje dužnosti i kako su ljudima objavili Allahove dželle-šanuhu propise i vjeru? Ljudi će biti pitani kako su slijedili Poslanike, kako su izvršavali dužnosti koje su im objavljene, i kako su pazili na tuđa prava. Oni koji imaju iman, i čija su djela i moral lijepi će biti nagrađeni i blaženi dok će oni sa lošim ponašanjem i djelima biti strogo kažnjeni.

Allah dželle-šanuhu će kazniti neke muslimane za male grijehe, dok će nekim muslimanima oprostiti i velike i male grijehe ako to On tako odluči. On nikada neće oprostiti nevjerstvo (kufr) i mnogoboštvo (širk). On će, ako to hoće, oprostiti svaki drugi grijeh. On će, ako to hoće, mučiti za najmanji grijeh. On je rekao da neće nikada oprostiti nevjerništvo i

60 Biljke uzimaju iz vazduha ugljen dioksid a iz zemlje vodu i mineralne sastojke. One ih u sebi ujedinjuju jedne sa drugim i od njih prave organske materije, živu materiju naših organa. Danas nam je poznato da se hemijska reakcija za koju je potrebno nekoliko godina dešava, uz pomoć katalizatora, u vremenu manjem od jedne sekunde. Slično tome će i Allah dželle-šanuhu, u jednom momentu, sjediniti u grobu vodu, ugljen dioksid, i mineralne materije, i stvoriti organske materije i žive organe. Muhbir-i sadik (onaj koji govori samo istinu, to jeste Muhammed Mustafa sallallahu alejhi ve sellem) je rekao da ćemo ovako biti proživljeni. Nauka nam pokazuje da se ovo i na ovom svijetu dešava.

mnogoboštvo. Nevjernici sa ili bez Svetih knjiga, to jeste, oni koji ne vjeruju da je Muhammed alejhisselam Pejgamber za sve ljude, i koji ne odobravaju samo ijedan od Njegovih pravila (naredbi i zabrana), će sigurno biti stavljeni u džehennem i vječito će biti mučeni.

Na Kijametskom danu će biti **mizan** (vaga, terazije), kojim će se vagati djela i ponašanja. Mi ne znamo kako taj mizan izgleda. Mizan će biti toliko veliki da će na njegov jedan tas moći stati i zemlja i nebo. Njegov tas (plitki tanjir na vagi) za dobra djela će biti sjajan i desno od Arša, kod dženneta, dok će tas za grijehe biti crn, i lijevo od Arša, kod džehennema. Djela, riječi, misli, i pogledi, koji su učinjeni na dunjaluku, će tamo imati oblik i biće vagani na ovoj vazi koja nema sličnosti sa ovosvjetskim vagama. Dobra djela će biti u obliku svijetlih figura a loša djela će imati crne i ružne figure. Rečeno je da će se teži tas vage dizati a lakši spuštati. Prema nekim alimima rahimehumullahu teala će biti više vrsta terazija (vaga). Puno drugih je reklo da u islamu nije rečeno jasno kako će mizan izgledati i koliko će ih biti, tako da je bolje o tome ni ne razmišljati[61].

Tamo će biti i most koji se zove **Sirat** koji će biti izrađen Allahovom dželle-šanuhu naredbom. Svatkome će biti naređeno da preko njega pređe. Tog dana će svi Poslanici moliti, “Ja Rabbi! Daj nam spas! Džennetlije će ga lako preći i doći do dženneta. Neki će ga preći brzinom munje, neki kao vjetar, a neki brzinom galopirajućeg konja. Most Sirat je tanji od dlake a oštriji od sablje. On je sličan slijeđenju islama na ovom svijetu. Precizno slijediti islam je isto što i preći preko Sirata. Oni koji se odupiru čulnim željama svoga nefsa će preći brzo preko Sirata. Oni koji ne slijede islam zbog svojega nefsa će teško preći preko Sirata. Allah dželle-šanuhu je zbog ovog nazvao pravi put **Sirat-i mustakim**. Ova sličnost u imenima nam ističe činjenicu da je život u okviru islama kao prelazak preko Sirata. Oni koji su zaslužili džehennem će se okliznuti i pasti sa Sirata u džehennem.

Tamo će biti i **vrelo Kevser** koje je rezervisano za našeg Pejgambera Muhammeda Mustafu sallallahu alejhi ve sellem. Ono je toliko veliko da treba, da bi preko njega prešli, putovati mjesec dana. Njegova voda je bjelja od mlijeka. Njegov miris je ljepši od miska. Oko njega ima više čaša za pijenje od zvijezda na nebu. Tko se jednom napije njegove vode neće nikad više ožedniti pa čak da je i u džehennemu.

Obvezno je vjerovati da se desiti **Šefa’at** (posredovanje). Poslanici, Evlije, ponizni muslimani, i meleci, će sa Allahovim dželle-šanuhu

61 Drugim rječima beskorisno je nastojati zamisliti izgled vage.

dopuštenjem posredovati za oprost malih i velikih grijeha onih muslimana koji su umrli bez tevbe i njihov šefa'at će biti uslišan. [Naš je Poslanik sallallahu teala alejhi ve sellem je rekao, "**Ja ću činiti šefa'at za one iz mog ummeta koji imaju velike grijehe**."] Na sljedećem svijetu će biti pet vrsta šefa'ata:

Prvo, griješnici će, umorni od gužve i dugog čekanja na mahšeru Kijametskog dana, kukati i moliti da suđenje što prije počne. Za ovo će biti šefa'at.

Drugo, biće šefa'at za ispitivanje, da ono bude lako i brzo.

Treće, biće šefa'at za griješne muslimane da ne padnu sa Sirata u džehennem i da budu spašeni od džehennemske kazne.

Četvrto, biće šefa'at za muslimane koji imaju velike grijehe da izađu iz džehennema.

Peto, biće šefa'at za unapređenje muslimana na veću džennetsku razinu ili stupanj (deredžu). Iako će tamo biti bezbrojne blagodati i vječni ostanak, tamo ima osam razina ili stupnjeva, i stupanj svake osobe će biti sukladan visini imana i djela te osobe.

Džennet i džehennem već sad postoje. Džennet je iznad sedam nebesa. Džehennem je ispod svega. Ima osam dženneta i sedam džehennema. Džennet je veći od Zemlje, Sunca, i neba. Džehennem je puno veći od Sunca.

6 - Zadnji od šest osnovnih temelja imana je, "**vjerovati u kader** to jeste, da su i **hajr** (dobro) **i šer** (zlo) **od Allaha dželle-šanuhu**." Sve što se ljudskim bićima događa, dobro, zlo, korist, šteta, zarada, gubitak, se isključivo događa po Allahovom dželle-šanuhu određenju. Leksičko značenje riječi **Kader** je mjerenje, odluka, odredba, mnoštvo i veličina. Allahova dželle-šanuhu Vječita volja za postojanje nečeg se zove kader. Moment u kom se kader desi, to jest ono što je određeno, se zove **Kaza**. Riječi kaza i kader se upotrebljavaju također i naizmjenice. Dakle, kaza je Allahovo dželle-šanuhu ezeli predodređenje za sve što će On stvoriti od vječnosti u prošlosti do vječnosti u budućnosti. Kader je sve ono što je stvoreno u skladu sa kazom, niti manje niti više. Allah dželle-šanuhu je znao u vječnoj prošlosti sve što će se dogoditi. Ovo Njegovo znanje se zove **Kaza i kader**. Stari grčki filozofi su to zvali vječna usluga. Sva stvorenja su nastala iz kaze. Stvaranje stvari prema Njegovom znanju u vječnoj prošlosti se zove kaza i kader. U vjerovanju kadera mi moramo

sigurno i bez sumnje znati i vjerovati da će se, ako je Allahu dželle-šanuhu u vječnoj prošlosti htio da nešto stvori, to sigurno desiti točno onako kako je to On htio, niti manje niti više. Nemoguće je da ne postoji nešto što je On odlučio da stvori i da postoji nešto što On nije odlučio da stvori.

Allahovo dželle-šanuhu znanje u vječnoj prošlosti obuhvaća sve životinje, biljke, neživa stvorenja [čvrsta stanja, tečnosti, gasove, zvijezde, molekule, atome, elektrone, elektromagnetske valove, pokrete svakog stvorenja, sve fizičke procese, sve kemijske i nuklearne reakcije, sve fiziološke procese živih bića], postojanje ili nepostojanje svega, dobra i zla djela ljudskih bića, njihovu kazna na dunjaluku i na ahiretu, i sve drugo. On je to sve znao u vječnoj prošlosti. Allah dželle-šanuhu stvara sve, i dobra i zla djela ljudskih bića, njihovo vjerovanje i nevjerovanje u islam, njihova djela, svaki dobrovoljni i prisilni pokret. On je sam taj koji sve stvara i daje da se desi preko posrednika (sebeba). On sve stvara kroz posrednike (sebebe).

Na primjer, vatra gori. U stvarnosti, Allah dželle-šanuhu stvara gorenje. Vatra nema veze sa gorenjem. Međutim, Njegov običaj (adet) je da sve dok vatra nešto ne dotakne On ne stvori gorenje.[62] Samo je Allah dželle-šanuhu onaj koji izaziva gorenje. On može i bez vatre nešto izgoriti ali je Njegov običaj da sagorijeva vatrom. Ako ne želi da nešto izgori, On spriječi gorenje čak i u vatri. On nije dopustio da vatra izgori Ibrahima alejhisselam. On je, zbog toga što je puno volio Ibrahima alejhisselam, zaustavio Svoj običaj.[63]

62 Vatra samo zagrijava do temperature paljenja. Vatra nije ta koja sjedinjuje ugljenik i vodonik sa kiseonikom u organskim tvarima niti ona daje da se elektroni kreću. Oni koji ne znaju istinu predpostavljaju da to vatra čini. Niti vatra, niti kiseonik, niti temperatura, niti pokreti elektrona, ne proizvode reakciju gorenja. Samo Allah dželle-šanuhu proizvodi gorenje. Dijete koje ide u osnovnu školu ne odobrava izjavu, “vatra gori.” Ono kaže da “zrak gori.” Oni koji su završili malu maturu ne uvažavaju ni to već kažu, “kiseonik u zraku gori.” Oni sa velikom maturom kažu da gorenje nije specifično samo za kiseonik nego da svaki elemenat koji privlači elektrone gori. Studenti na fakultetu uzimaju u obzir pored materije i energiju. Dakle vidimo da sve što više znamo sve više dolazimo do pravog saznanja, i shvaćamo da ima puno posrednika (sebeba) iza stvari koje smatramo posrednicima (sebebima). Poslanici alejhimusselam, koji su bili na vrhuncu znanja, nauke, i tehnike, i koji su mogli vidjeti stvarnost (istinu) svega, i velika ulema (ulema-i kebir) rahimehumullahu teala, koja ih je strogo i u stopu slijedila, i koja je dobila kapljice znanja iz njihovog oceana znanja, su istakli da su stvari koje se danas smatraju zapaljivim i konstruktivnim u stvari samo nemoćni i bijedni posrednici (vasita) i stvorenja (mahluk) i da je samo Allah dželle-šanuhu istinski stvaralac i graditelj a ne ovi sebebi (tj. posrednici).

63 U stvari, Allah dželle- šanuhu je stvorio i materije koje sprečavaju gorenje vatre. Kemičari otkrivaju ove materije.

Da je to Allah dželle-šanuhu htio On je mogao stvoriti sve bez sredstva. On je mogao paliti bez vatre. On nas je mogao nahraniti bez jela. On nam je mogao dati da letimo bez aviona. On nam je mogao dati da bez radija čujemo iz velikih udaljenosti. Međutim, On je, stvarajući sve kroz posrednike, učinio ljudima uslugu. On je htio da stvori izvjesne stvari kroz izvjesne posrednike. On je skrio u posrednicima Svoju moć. Tko hoće da mu On nešto stvori on se mora čvrsto uhvati za posrednike i tako dobiti ono što želi.[64]

Da Allah dželle-šanuhu nije stvorio Svoj rad kroz posrednike (sebebe) nitko ne bi nitkoga trebao. Svi bi sve tražili izravno od Allaha dželle-šanuhu i ne bi imali nikakvo utočište. Među pučanstvom ne bi bilo društvenih odnosa kao što su pretpostavljeni i potčinjeni, poslovođa i radnik, učenik i učitelj, i tako dalje. Ovaj i onaj svijet bi bili u neredu. Ne bi bilo razlike između lijepog i ružnog, dobrog i zlog, poslušnog i neposlušnog.

Da je Allah dželle-šanuhu to htio On bi stvorio Svoj običaj na drukčiji način. On bi sve po njemu stvorio. Na primjer da je On to tako htio On bi stavio sve nevjernike i sve one koji su opijeni ovosvjetskim zadovoljstvima i sve one koji vrijeđaju druge i sve prevarante u džennet, a one koji Ga ibadete i koji su dobri u džehennem. Ali ajeti kerimi i hadis-i šerifi nam pokazuju da On to nije tako htio.

On stvara sve ihtijar (dobrovoljne) radnje i pokrete ljudskih bića. On je kod Svojih robova stvorio **ihtijar** (slobodu izbora i odabir) i **irade** (želju, volju) i učinio da oni budu sebebi (sredstva, posrednici, razlozi) za stvaranje njihovih djela. Kada osoba hoće da nešto učini Allah dželle-šanuhu to stvori, ako to i On također hoće. Ako osoba nešto neće i ne želi Allah dželle-šanuhu to ne stvori, ako to i On također neće. Allah dželle-šanuhu ne stvara samo na osnovu ljudske volje i želje. On stvara samo ako to i On također hoće. Allahovo dželle-šanuhu stvaranje čovjekovih izabranih djela je slično primjeru vatre gdje On stvara gorenje onoga što ona dotakne a ne stvara gorenje onoga što ona ne dotakne. Kad oštrica noža dotakne

64 Tko hoće da upali lampu upotrijebi šibicu. Tko hoće da iz maslina dobije ulje upotrijebi presu. Tko ima glavobolju uzme aspirin. Tko hoće da ode u džennet i da dobije bezbrojne blagodati slijedi islam. Tko u sebe opali iz pištolja, ili popije otrov, umre. Ko se oznojen napije hladne vode razboli se. Tko griješenjem izgubi iman ide u džehennem. Kojeg god posrednika (sebeb) upotrijebimo dobijemo ono za što je taj posrednik namijenjen. Tko čita knjige Islama nauči Islam, zavoli ga, i postane musliman. Tko živi među onim koji ne vjeruju i sluša šta oni govore postane vjerski neuk. Većina od onih koji su vjerski neuki postanu kafiri. Kada sjednemo na prijevozno sredstvo, idemo tamo, gdje je određeno da to prijevozno sredstvo ide.

nešto On stvori sječenje. Nož ne siječe. Allah dželle-šanuhu siječe. Drugim riječima, On stvara čovjekova izabrana, to jest, neobavezna i svjesna djela, kroz posrednike (sebebe) koje On izabere za ta djela, više voli, i želi. Međutim, zbivanja u prirodi su stvorena onda kada to Allah dželle-šanuhu hoće, preko drugih sebeba i ona nisu ovisna o čovjekovom izboru. Nema drugog stvaratelja osim Njega. On sam stvara svaki pokret svega, svih sunca, čestica, kapljica, stanica, klica, atoma, i njihovu strukturu i osobine. Ali, ima razlike između pokreta mrtvih materija, i izabranih, svjesnih, i namjernih pokreta ljudi i životinja. Kada čovjek ili životinja odluče, hoće, žele, ili vole da nešto urade, On im dopusti da oni imaju utjecaj pa to onda stvori ako to također i On hoće. Čovjekova radnja nije u čovjekovoj moći. U stvari on čak i ne zna kako on na nju utječe.[65] U pokretima mrtvih stvorenja nema izbora. Kad vatra nešto dotakne Allah dželle-šanuhu stvara gorenje. Gorenje nije proizvod vatrine želje i izbora.[66]

Čovjekove svjesne radnje se dešavaju na dva načina. Prvo su umiješani čovjekov srčani izbor, želja i moć. Čovjekova djela se zato nazivaju **kesb** (stjecanje). Kesb je čovjekov atribut. Drugo je Allahovo dželle-šanuhu stvaranje. Allahova dželle-šanuhu naređenja, zabrane, nagrade i kazne su zato što čovjek ima kesb. Allah dželle-šanuhu kaže u značenju devedeset šestog ajeti kerima sure **Saffat**, "**Allah dželle-šanuhu je stvorio i vas i vaša djela**." Ovaj ajeti kerim ne samo da pokazuje da ljudi imaju kesb, to jest da oni srcem žele svoja djela već i to da oni u svojim djelima i poslovima imaju i **irade-i džuz'ijje** (to jest djelomičnu slobodnu volju) i da ih nitko ne tjera da ih oni rade. Ona se zato zovu ljudska djela. Na primjer, kažemo, Alija je udario i razbio. To nam u isto vrijeme pokazuje i da je sve stvoreno sa kazaom i kaderom.

65 Svaka njegova radnja je rezultat mnogih fizičkih i kemijskih reakcija.

66 Allah dželle-šanuhu takođe hoće i stvara dobre i korisne želje Svojih robova koje On voli i sažalijeva. On niti hoće da stvori niti želi da se njihove zle i štetne želje ostvare. Djela ovih Njemu dragih robova su uvijek dobra i korisna. Oni se žaloste zato što nisu bili u stanju da urade više, međutim, kada bi razmislili i shvatili da ta djela nisu stvorena zato što su štetna oni se ne bi žalostili. Oni bi trebali, umjesto da žale, biti zadovoljni sa takvom situacijom i puno se zahvaljivati (činiti šukr) Allahu dželle- šanuhu zato što je On u htio u vječnoj prošlosti (ezelu) da stvori čovjekov slobodni izbor (ihtijar) nakon što su njihova srca dobrovoljno odabrala (učinila ihtijar) i poželjela (irade). Allah dželle-šanuhu je to tako htio. Da On to nije tako htio u vječnoj prošlosti (u ezelu) On bi uvijek, čak i naše izabrane radnje, stvarao, silom, nehotično, i bez naše volje. Njegovo stvaranje naših izabranih i svjesnih radnji nakon što smo ih mi poželjeli je zato što je On to tako htio u vječnoj prošlosti (ezelu). Dakle, Njegova volja (irade) je jedini dominantni faktor.

Da bi se čovjekovo djelo stvorilo on mora prvo srcem izabrati i poželjeti. Čovjek želi ono što je u granici njegove moći. Ova žudnja, ili želja, se zove sticanje (**kesb**). Merhum Amidi je rekao da je kesb uzročnik i da utiče na stvaranje djela. Međutim, nije pogrešno ni reći da kesb nema utjecaja na stvaranje čovjekovog slobodnog izbora zato što ono što čovjek želi i ono što je stvoreno nije drukčije jedno od drugog. Prema tome, čovjek ne može učiniti šta god hoće pošto se također može desiti i ono što on neće. Kad bi čovjek radio sve što hoće, i kada se ne bi desilo ono što on neće, onda on ne bi bio čovjek nego bi on tvrdio božanstvenost. Allah dželle-šanuhu je dao Njegovim ljudskim stvorenjima Svojom uslužnošću i dobročinstvom onoliko snage i moći koliko im je potrebno da mogu izvršavati Njegova naređenja i zabrane. Na primjer, tko je zdrav i dovoljno bogat može jednom u životu obaviti hadž. Mi možemo postiti po danu jedan mjesec dana u godini kada vidimo mlađak (hilal) mjeseca Ramazana. U dvadeset četiri sata možemo klanjati pet puta. Tko ima imovine preko nisaba može dati jednu četrdesetinu muslimanima, u zlatu ili srebru, kao zekat, jednu hidžri godinu nakon što mu je imovina prešla nisab[67]. Dakle, čovjek ako hoće radi svoja dobrovoljna djela i ne radi ih ako to neće. I ovdje se ogleda Allahova dželle-šanuhu veličina. Pošto neznalice i idioti nisu u stanju da shvate znanje o kazau i kaderu oni ne vjeruju u ono što su rekli alimi ehli sunneta i sumnjaju u čovjekovu moć i njegov slobodni odabir. Oni misle da je čovjek nemoćan i da je primoran da uradi ono što je izabrao. Oni se, videći da čovjek u izvjesnim slučajevima ne može izabrati, loše izražavaju o alimima ehli sunneta. Ovo njihovo pogrešno ponašanje nam upravo pokazuje da oni imaju volju i izbor.

Sposobnost činjenja ili nečinjenja nečega je stvar **kudreta** (moći). Preferirati i odabrati da se jedno djelo učini ili ne učini se zove **ihtijar** (slobodan odabir). Želja da se učini ono što smo odabrali se zove **irade** (volja). Prihvaćanje ili odobravanje nečega se zove **riza** (suglasnost). Kada se želja (irade) i moć (kudret) ujedine, pod uslovom da imaju na nešto utjecaj, desi se stvaranje (ili **halk**). Ako se oni ujedine bez uticaja to se onda zove **kesb** (dobivanje, stjecanje). Stvaralac nije svako ko može izabrati. Slično tome mi ne moramo pristati na sve što smo poželjeli. Allah dželle-šanuhu je Halik (Stvaralac) i Muhtar (Onaj koji ima izbor). Čovjek je kasib (posjednik sticanja) i muhtar (onaj koji ima izbor).

Allah dželle-šanuhu hoće i stvara oboje, i ta'at (dobra djela, djela koja

67 Molimo pogledajte četvrtu i petu knjigu Endless Bliss i knjigu pod nazivom **Miftâh-ul-Janna** (Put u Džennet) za detalje po pitanju ovih djela ibadeta.

Allah dželle-šanuhu voli) i grijehe (loša djela, djela koja Allah dželle-šanuhu ne voli) Svojih robova. Ali, On je zadovoljan i voli (razi) dobra djela (ta'at). On nije zadovoljan i ne voli i ne odobrava grijehe. Sve nastaje Njegovom voljom i stvaranjem. On kaže u značenju 102. ajeti kerima sure **En'am**, "**Nema boga osim Njega. Samo je On Stvaralac svega**."

Pošto pripadnici sekte **Mu'tezile** nisu bili u stanju da uoče razliku između želje i pristanka oni su zbunjeno rekli, "Čovjek stvara svoja djela i želje." Oni poriču kaza i kader. Pripadnici jedne druga grupe, koja se zove **Džebrijje**, su potpuno zbunjeni i nisu u stanju da shvate da slobodan izbor (ihtijar) može postojati bez stvaranja (halka). Oni su poistovjetili čovjeka, misleći da on nema izbor, sa drvetom ili kamenom. Oni kažu, neuzubillah (da nas Allah dželle- šanuhu sačuva i sakloni od jeresa), "Ljudi nisu griješnici. Allah dželle-šanuhu pravi sve počinjene grijehe." Kad ljudi i životinje ne bi imali izbor i kad bi Allah dželle- šanuhu na silu činio zlo i grijehe, kako to sljedbenici džebrijje sekte tvrde, ne bi bilo razlike između čovjeka koji je bačen svezanih nogu i ruku sa planine i onog koji polako silazi sa planine i razgleda. U stvari, prvi je prisiljen da se kotrlja dok drugi silazi svojom dobrom voljom i izborom. Oni koji ne mogu vidjeti razliku između ova dva slučaja su kratkovidni i ne vjeruju ajeti kerime. Oni smatraju Allahova dželle-šanuhu naređenja i zabrane nisu potrebni. Pretpostavljati da čovjek sam sobom stvara svoja djela, kao što to sekte mu'tezile i kaderijje vjeruju, znači nevjerovati u ajeti kerim "**Samo je Allah dželle-šanuhu Stvaralac svega**" i pripisati Allahu dželle-šanuhu čovjeka kao Njemu ravnog.

Ši'ije kažu kao i Mu'tezile da čovjek sobom stvara šta hoće. Oni kao dokaz za tu svoju tvrdnju navode primjer magarca koji neće da preći preko potoka iako ga udaraju. Oni ni ne pomišljaju da je moguće da se dvije želje istovremeno dese, to jest da Allah dželle-šanuhu neće da se desi nešto što čovjek hoće. Ako se desi ono što Allah dželle-šanuhu hoće pokazuje da ono što Mu'tezile kažu nije točno, to jest da čovjek ne može stvoriti i učiniti sve što hoće. Kada bi se desilo sve što čovjek zaželi, kako to oni kažu, onda bi to značilo da je Allah dželle-šanuhu nesposoban i neuspješan. Allah dželle-šanuhu je daleko od nesposobnosti. Dešava se samo ono što On hoće. Samo On sam sve stvara. Allah dželle-šanuhu je takav. Reći i pisati riječi kao što su, "čovjek je ovo ili ono stvorio", "ja sam to stvorio", "mi smo to stvorili", ili "oni su to stvorili." je odvratno.[68]

68 Kako je prethodno objašnjeno, čovjekova ihtijar (svjesna, dobrovoljna, slobodnom voljom izabrana) djela su odraz mnogih fizičkih, kemijskih, i fizioloških zbivanja, koja

DVA PISMA KOJA JE NAPISAO ŠEREFUDDIN MUNIRI (da mu se Allah dželle-šanuhu smiluje)

Šerefuddin Ahmed bin Jahja Muniri rahmetullahi alejh je jedan od velikih islamskih učenjaka. On je obrazovan u Indiji. On ovako piše u osamnaestom pismu svoje knjige **Maktubat**[69] koja je na perzijskom jeziku:

‘’Većina ljudi griješi zato što se oslanja na sumnje i iluzije. Neki od tako bolesno razmišljajućih ljudi kažu, “*Allahu dželle-šanuhu ne treba naš ibadet (molitvu, bogosluženje). Njemu naš ibadet ne pomaže. Njegovoj veličini je svejedno ili Ga ljudi ibadetili ili Mu bili neposlušni. Oni koji Ga ibadete se samo uzalud zamučavaju*.” Ovakvo razmišljanje je potpuno pogrešno. Ovako govore oni koji ne poznaju islam i koji misle da je ibadet naređen zato što je koristan Allahu dželle-šanuhu. Ovo je pogrešna pretpostavka koja proizvodi da pobrkamo nemoguće sa mogućim. Svaki ibadet je samo

se ne zasnivaju na njegovoj želji kojih on nije ni svjestan. Razuman znanstvenik koji ovo shvaća bi se stidio reći za svoja svjesna djela, “ja sam to učinio”, a kamo li, “ja sam to stvorio”. On se osjeća posramljeno prema Allahu dželle- šanuhu. Međutim onaj, tko nema puno znanja, razumijevanja, i sramežljivosti se ne osjeća posramljeno iako svašta i svugdje govori.

Allah dželle-šanuhu sažaljeva sve ljude na zemlji. On im stvara i šalje sve što je potrebno. Očevidno je da ih je On obavijestio o stvarima koje izazvaju udobnost i duševni mir (huzur) na ovom svijetu i sreću (se’adet) na onom svijetu. On daje uputu (hidajet) kome hoće od onih koje je prevario njihov nefs, loši prijatelji, loše knjige i sredstva informacija, i koji su napustili pravi put i zašli u nevjerstvo i stranputicu (kufr i dalalet). On ih izvodi na pravi put. On ne daje ovu blagodat (ni’met) zalimima (tiranima, ugnjetačima) koji su prevršili svaku mjeru. On njih ostavlja u kaljuzi nevjerstva (kufra), koju žele, i koja im se sviđa, i u koju su svojim izborom zapali.

69 U ovoj zbirci pisama (Maktubat) nalazi se 100 pisama. Sastavljena je 741.godine [1339. godine n. e.] i tiskana u Indiji 1329. godine [1911. godine]. Kopija rukopisa čuva se u knjižnici Sulejmaniji u Istanbulu. Irshad al-salikin i ma ‘ Din al-maani dva su njegova druga vrijedna djela. Ghulam Ali Abdullah ad-Dahlavi , da mu se Allah dželle-šanuhu smiluje, veliki učenjak Ahl as-Sunne, koji je umro 1240.godine n. e. [1824], preporučio je “Maktubat” Ahmada Ibn Jahje Munirija u svom devedeset devetom (99) pismu i napisao da je vrlo koristna za čišćenje nafsa. Šeref ad-Din Ahmad ibn Jahja Muniri , da mu se Allah dželle-šanuhu smiluje, živio je u Biharu, Indija, gdje se nalazi njegov grob. Munir je selo u državi Bihar. Njegov detaljni životopis napisan je u perzijskom djelu šaha Abd al-Hakka al-Dalavija “Rahimah-Allahu ta ‘Ala” “Ahbar al-ahjar”, koji je objavljen u Deobandu u Indiji 1332.godine [1914. n. e.], a kasnije je reproduciran u Lahoreu u Pakistanu.

koristan onome tko ga čini. Allah dželle-šanuhu jasno kaže u značenju osamnaestog ajeta sure **Fatir** da je to tako. Osoba sa ovako pogrešnim mišljenjem je slična bolesniku kojemu je liječnik preporučio dijetalnu ishranu i koji se ne pridržava liječnikovog savjeta i kaže, "Liječniku neće naškoditi ako se ja ne pridržavam dijetalnog načina ishrane koji mi on preporučuje." On je u pravu kada kaže da to neće naškoditi liječniku. Ali njemu će naškoditi. Liječnik mu nije preporučio dijetalnu ishranu zato što je ona korisna liječniku već zato što je ona korisna njemu. Ako se pacijent bude pridržavao liječnikovog savjeta on će ozdraviti. Ako se on ne bude pridržavao on će umrijeti što sigurno neće liječniku niti najmanje naštetiti. Izvjesni drugi bolesno razmišljajući ljudi nikada ne ibadete niti prestaju sa činjenjem grijeha (haramima). Oni ne poštuju islam. Oni kažu, "*Allah dželle-šanuhu je Kerim i Milostiv. On puno sažalijeva Svoje robove. Njegov oprost je beskonačan. On neće nikoga mučiti*." Da, oni su u pravu u prvom dijelu svoje izjave ali nisu u pravu u drugom dijelu. Šejtan ih zavodi i navodi na neposlušnost. Šejtan neće zavesti pametnu osobu. Allah dželle-šanuhu nije samo Kerim i Milostiv već će također i ljuto kazniti. Mi smo svjedoci da On i na ovom svijetu daje mnogim ljudima da žive u patnji i siromaštvu. On bez oklijevanja daje mnogim Svojim robovima da žive u velikim mukama. Iako je On veoma Milostiv i razzak (koji daje nafaku) On nam neće dati niti jedan zalogaj kruha sve dok se ne zamučimo i ne potrudimo da obradimo zemlju i posijemo. Iako On održava sve u životu On neće nitkome dati da živi ako ne jede i ne pije. On neće dati izliječenje bolesnome ako ne uzima lijek. On je stvorio posrednike (sebebe) za sve ovosvjetske blagodati kao što su život, zdravlje, i posjedovanje imetka i ne pokazuje milost neće smilovati i dati ovosvjetske blagodati onima koji se ne uhvate čvrsto za posrednike preko kojih se dobivaju ovosvjetske blagodati. Postoje dva tipa medicine: materijalna medicina i duhovna medicina. Duhovna medicina koja liječi sve tipove bolesti se provodi kroz davanje sadake i molitvu. Postoje dva dobro poznata hadisa koji kažu: **''Izliječite svoju dušu darovanjem sadake!"** i **''Medicina koja liječi svaku bolest je često izricanje istigfara**[70]. Postoji jako mnogo materijalnih medicina. Potrebno je iskustvo da bi se izučile. Često prakticiranje duhovne medicine može pomoći i sa materijanom medicinom također. Isti je slučaj i sa

70 Molitva istigfar glasi kako slijedi: Estaghfirullah al adhim al-ledhi la ilaha illa Hu-v-al Hajj-al-kajjuma va atubu ilaih." Treba se što češće govoriti. U slučaju hitnosti, poslužiti će i kratki oblik ''Estagfirullah''.

dobivanjem onosvjetskih blagodati. On je dao da nevjerovanje i neznanje budu smrtonosni otrovi za dušu. Lijenost čini dušu bolesnom. Ako ne upotrijebimo lijek duša će se razboljeti i umrijeti. Jedini lijek za kufr i neznanje je znanje i ma'rifet. Obavljanje namaza i raznih ibadeta je lijek za lijenost. Ako neko na ovom svijetu popije otrov i kaže "Allah dželle-šanuhu će me spasiti On je milostiv" on će se razboljeti i umrijeti. Ako se neko ko ima proljev napije ricinusovog ulja [ili ako se diabetičar najede šećera ili tjestenine] biće mu još gore. Budući da je ljudsko tijelo tako osjetljivo, postoje različite stvari koje ono treba [kao što su hrana, odjeća, obitavalište]. Poprilično je teško pronaći ih i iskoristiti. Posebna sila po imenu nafs je stvorena u ljudskoj prirodi kako bi se ovaj težak zadatak) odnosno pronalaženje i pripremanje ovih vitalnih potreba) činio s lakoćom i ugodom. Životinje ovu silu ne trebaju u sebi. Nafs nas tjera da činimo postignuća ili tjelesne potrebe. On uživa obilato činiti takve stvari. Takve želje u nafsu se nazivaju šehvet (strast). Slijediti svoje strasti (šehvet), to jest raditi onako kako nefs želi, i bez nadzora uma, proizvodi bolest srca, te je time i grijeh. Molimo da pogledate posljednji dio trinaestog poglavlja prve knjige **Endless Bliss**!

Jedna druga grupa pogrešno razmišlja i podvrgava se rijazetu (gladovanju) sa ciljem da iskorijeni šehvet (strast, požudu), gadab (ljutinu, srdžbu) i zabavu, osobine koje su pokuđene u islamu. Oni misle da islam naređuje da ih iskorijenimo. Oni, nakon što su dugo patili glađu, vide da se ova njihova zla ne mogu iskorijeniti i zaključe da islam naređuje nešto što je nemoguće i kažu, "*Ovo naređenje islama je nemoguće. Nastojati da se ova zla iskorijene je kao kad bi nastojali da pretvorimo crnca u bijelca.*

Nastojati uraditi nešto što je nemoguće je traćenje svog života." Njihovo razmišljaju i djeluju u pogrešnom pravcu. Međutim, njihova tvrdnja da islam tako naređuje je čisto neznanje i glupost pošto islam ne naređuje iskorjenjivanje ljudskih atributa kao što su šehvet (strast, požuda) i gadab (srdžba, ljutina). Ovakva tvrdnja je kleveta protiv islama. Da islam tako naređuje najvrijedniji čovjek vjere, Muhammed alejhisselam ne bi imao ovih atributa. U stvari, on je rekao, "**Ja sam čovjek. I ja se naljutim kao i svatko drugi**." Ponekad bi ga vidjeli ljutog. Njegova ljutina je uvijek bila u ime Allaha dželle-šanuhu. Allah dželle-šanuhu u Kur'ani kerimu, u značenju stotinu trideset četvrtog ajeta sure **Al-i Imran** hvali ljude "**koji guše svoju ljutinu**". On ne hvali one koji se ne naljute. Tvrdnja onih koji pogrešno razmišljaju i kažu da se ljutina treba iskorijeniti je potpuno

neosnovana. Činjenica da je Resulullah sallallahu alejhi ve sellem oženio devet žena radijallahu teala anhunne nam jasno pokazuje da su ovakve riječi neispravne. Ako neko izgubi šehvet (strast, požudu) on ga treba liječenjem povratiti. Isto je tako i sa ljutinom. Čovjek štiti svoju ženu i djecu sa svojim atributom gadab (ljutina, gnjev). On ide u džihad protiv neprijatelja islama uz pomoć ovog atributa. Čovjekov atribut šehvet je razlog da on ima djecu i da se o njemu govori nakon njegove smrti sa ponosom i poštovanjem. Islam voli i hvali ovakve stvari.

Islam nam ne naređuje da šehvet i gadab iskorjenimo već da ih oba kontrolišemo i upotrijebimo u skladu sa vjerom. Ovo je slično primjeru konjanika, ili lovca, koji imaju konja i psa. Oni se neće otarasiti konja ili psa nego će ih istrenirati da ih mogu koristiti. Drugim riječima, šehvet i gadab su kao konjanikov konj ili lovčev pas. Bez ova dva ne možemo loviti onosvjetske blagodati. Da bi ih upotrijebili mi ih moramo istrenirati i upotrijebiti u skladu sa vjerom. Ako ih ne istreniramo, ako oni postanu neumjereni i prijeđu granice vjere, oni će nas upropastiti. Rijazet je potreban ne da se iskorijene ova dva atributa već da se istreniraju i da postanu poslušnici vjeri. A to je svatkom moguće.

Četvrta grupa onih koji pogrešno razmišljaju se zavarava govoreći, "*Sve je određeno u vječitoj prošlosti. Određeno je prije nego što je dijete i rođeno hoće li biti* ***sa'id*** *(koji ide u džennet) ili* ***šaki*** *(koji ide u džehennem). Ovo se kasnije neće promijeniti. Prema tome nama ne koristi ibadetiti*." Ovako su rekli Poslanikovi alejhisselam časni drugovi (ashabi kiram) kada je Resulullah sallallahu alejhi ve sellem rekao da se kaza i kader neće promijeniti i da je sve određeno u vječnoj prošlosti (ezelu). Oslonićemo se na ezelsku odredbu i nećemo ibadetiti. Resulullah sallallahu alejhi ve sellem im je odgovorio, "**Ibadetite! Svakome je lako raditi ono što mu je određeno**." Dakle, onaj kome je u ezelu određeno da bude sa'id (onaj kome je određeno da ode u džennet) će raditi ono što sa'idi rade. Iz ovog se razumije da oni za koje je u ezelu određeno da budu sa'id ibadete i da su oni za koje je određeno da budu šaki (onaj kome je određeno da ode u džehennem) neposlušni. Slično ovome oni, za koje je određeno u vječnoj prošlosti (ezelu) da budu zdravi jedu i liječe se, dok se oni, za koje je u određeno ezelu da budu bolesni i umru, ne liječe i ne jedu. Hrana i lijek neće biti suđeni (nasib) onim čija je sudbina da umru od gladi ili bolesti. Putevi stjecanja bogatstva su otvoreni onome kome je suđeno da bude bogat. Onome, kome je suđeno da umre na istoku su putevi

prema zapadu zatvoreni. Jednom se Azrail alejhisselam, kada je posjetio Sulejmana alejhisselam, zagledao u jednog čovjeka koji je tu bio prisutan. Čovjek se jako uplašio od melekovog oštrog pogleda. On je, kada je Azrail alejhisselam otišao, zamolio Sulejmana alejhisselam da naredi vjetrovima da ga odnesu na zapad kako bi izbjegao Azraila alejhisselam. Kada se Azrail alejhisselam vratio Sulejman alejhisellam ga je upitao zašto se on bio toliko zagledao u tog čovjeka. Azrail alejhisselam mu je rekao, "Bilo mi je naređeno da mu kroz jedan sat uzmem njegovu dušu u jednom izvjesnom gradu na zapadu. Međutim, kada sam ga vidio sa tobom u društvu, ja nisam mogao a da se ne začudim. Kasnije sam mu, kada sam otišao da izvršim naredbu, uzeo na zapadu život.[71]1 Kako smo vidjeli čovjek se uplašio Azraila alejhisselam da bi se ispunila vječita predodredba, a Sulejman alejhisselam je poslušao. Predodredba se ispunila kroz lanac posrednika. Slično ovom, osoba za koju je u vječnoj prošlosti određeno da bude sa'id će imati iman i rijazetom će ispraviti svoju lošu narav. Značenje stotinu dvadeset petog ajeti kerima sure **En'am** kaže, "**Allah dželle-šanuhu stavlja islam u srce Svojeg roba kojeg želi uputiti na pravi put."** Onaj za koga je u vječitoj predodredbi određeno da bude šaki, to jeste da ode u džehennem, počne ovako razmišljati, "Ibadet nam nije potreban. U ezelu nam je određeno hoćemo li biti sa'id ili šaki." On radi ovakvog svog razmišljanja ne ibadeti. Njegovo neobavljanje ibadeta zbog ovakvih misli nam pokazuje da mu je određeno u ezelu da on bude šaki. Isto tako i onaj za koga je u ezelu određeno da bude neuk (džahil) počne razmišljati, "Sve je odlučeno u ezelu. Kome je određeno da bude neznalica njemu neće pomoći ako čita i uči." On ništa ne uči i ne studira. On cijelog svog života ostane neznalica. Kome je suđeno da posije i da ima dobru žetvu on svoje polje prekopa i posije. Isti je slučaj i sa onima za koje je u ezelu određeno da budu sa'id. Oni imaju iman i ibadete. Oni za koje je u ezelu određeno da budu šaki ne vjeruju i ne slušaju. Budale koje ovo ne mogu da shvate kažu, "Što imaju veze iman i ibadet sa ezelskom sudbinom sa'id i kufr i neposlušnost sa ezelskom sudbinom šaki?" Oni svojim plitkim mozgom pokušavaju da shvate ovaj odnos i da sve riješe svojim razumom. Međutim, ljudski razum ima svoje granice. Nastojati nešto razumom shvatiti, što je izvan granice razumovog shvatanja, je glupo i budalasto. One koji ovako razmišljahu trebamo smatrati glupim. Isa alejhisselam je rekao, "Nije mi bilo teško povratiti slijepcu vid pa čak ni mrtvog proživjeti. Ali idiotu nisam mogao

71 Ovaj događaj je detaljno ispričan u knjizi koja se zove **Mesnevi**, koju je napisao Džela-luddin Rumi, koji je preselio na ahiret 672/1273. godine u Konji.

objasniti istinu.” Allah dželle-šanuhu sa Svojim neograničenim znanjem i konačnom mudrošću (hikmetom) uzdiže izvjesne od Svojih robova na nivo anđela (meleka). On čak uzdiže neke od njih i na još veći stepen od toga. On neke od njih spušta na nivo pasa ili svinja.’’

Hazreti Šerefuddin Ahmed bin Jahja Muniri ovako piše u sedamdeset šestom pismu:

‘’**Se’adet** znači zaslužiti džennet a **šekavet** zaslužiti džehennem. Se’adet i Šekavet su dvije Allahove dželle- šanuhu riznice. Ključ prve riznice su pokornost i ibadet. Ključ druge riznice su grijesi. Allah dželle-šanuhu je u vječitoj predodredbi odredio tko će biti sa’id a ko šaki. To znanje se zove **kader**. [Mi to zovemo sudbinom]. Onome tko se u vječitoj predodredbi zove said je dat ključ poslušnosti. Onome tko se u vječitoj predodredbi zove šaki je dat ključ griješenja. Na ovom svijetu svatko može znati, gledajući u svoja djela, je li sa’id ili šaki. Vjerski alimi koji puno misle o onom svijetu razumiju iz ovog je li osoba sa’id ili šaki. Međutim, vjerski čovjek koji je opijen ovim svijetom to ne zna. Svaka čast ili blagoslov je u iskrenoj poslušnosti i ibadetu Allahu dželle-šanuhu. Iz griješenja niče svako zlo i patnja. Kroz griješenje svatkome dolaze patnje i nesreće. A komfor i lagodnost dolaze kroz pokornost.[72] Jednom je bio jedan čovjek, koji je proveo sav svoj život u u ibadetu u džamiji Aksa u Jerusalimu. Kada je, nepoznavajući šartove ibadeta, izostavio jednu sedždu, toliko je izgubio da je bio potpuno uništen. Međutim, psu Ashaba Kehf, , je samo zato što je išao nekoliko koraka za siddicima dat visoki stepen i on nije povraćen na niži stepen iako je bio prljav. Ovo je jedna začuđujuća činjenica. Učenjaci islama stoljećima nisu mogli da odgonetnu ovu zagonetku. Ovaj hikmet (mudrost) ljudski razum ne može shvatiti. Allah dželle- šanuhu je rekao Ademu alejhisselam da ne jede pšenicu ali ga je pustio da je on pojede je je bilo poznato iz vječite predodredbe da će on to učiniti. On je naredio šejtanu da Ademu alejhisselam učini sedždu ali je htio da je on ne učini. On je rekao je da Ga tražimo ali nije htio da Ga nađu oni koji nisu iskreni (nemaju ihlas). Oni koji su na božanskom putu su [po ovim pitanjima] samo rekli, “Nismo mogli razumjeti.” Prema tome, kako mi možemo išta reći? Njemu ne treba vjerovanje ili molitva ljudi, niti škodi njihovo griješenje i nevjerstvo. Njemu ne trebaju Njegova stvorenja.

72 To je Allahov dželle-šanuhu Zakon. Njega nitko ne može promijeniti. Mi ne smijemo smatrati srećom nešto što je slatko našem nefsu. Mi isto tako ne smijemo smatrati ni nešto što je teško i gorko našem nefsu kao šekavet ili propast

On je dao znanje da se sa njim odstrani nevjerništvo, a neznanje da bude uzrok za griješenje. Verovanje i pokornost se rađaju iz znanja. A nevjerstvo i grijesi iz neznanja. Pokornost se ne smije zanemariti bez obzira kako nam ona mala izgledala! Grijeh se mora izbjeći bez obzira kako nam on mali izgledao! Alimi islama su rekli da tri stvari uzrokuju tri druge stvari. Ta'at (dobra djela koja Allah dželle-šanuhu voli) je posrednik (sebeb) za Allahovo dželle-šanuhu zadovoljstvo (rizaluk). Griješenje je posrednik za Allahovu dželle-šanuhu srdžbu (gadab). Iman je posrednik da se dobije čast (šeref) i vrijednost (kimet). Dakle, mora se striktno izbjegavati i najmanji grijeh. Allahova dželle- šanuhu srdžba može biti sakrivena baš u tom grijehu. Moramo smatrati da je svaki pravovjernik bolji od nas. On može biti rob kog Allah dželle-šanuhu puno voli. Svačija sudbina je određena u vječitoj predodredbi i ona se nikada ne mijenja. Allah dželle-šanuhu može, ako to hoće, oprostiti osobi koja uvijek griješi i koja ne pazi na Njegova naređenja. Kada su meleci upitali, u značenju tridesetog ajeta sure **Bekara**, "**Ja Rabbi! Zar ćeš stvoriti stvorenja koja će praviti nered i proljevati krv diljem svijeta?** On nije rekao da oni neće praviti nered već je odgovorio, "**Ja znam ono što vi ne znate**." Drugim riječima, "Ja dajem da loši postanu dobri. Ja dajem da se oni koji su daleko približe. Ja dajem da oni koji su na niskom stepenu (zelil) postanu aziz (dragocjeni, omiljeni). Vi ih sudite po njihovom ponašanju a Ja gledam u njihova srca. Vi uzimate u obzir vaše negriješenje a Oni se utiču Mojoj milosti (rahmetu). Kako god vi volite vaše negriješenje tako isto i Ja volim da oprostim muslimanima njihovo griješenje. Vi ne znate šta Ja znam. Ja dajem onima koji imaju iman vječni oprost (ezeli lutuf) i milujem ih Mojom vječnom uslugom." Ovdje se završava prijevod sedamdeset šestog pisma.

Šerefuddin Ahmed bin Jahja Muniri rahmetullahi teala alejh je 732/1380. godine preselio na onaj svijet. On je živio u gradu Bihar koji se nalazi u Indiji. Tamo je takođe i njegov grob. Munir je ime jednog sela u okolini grada Bihar. Njegova biografija je zapisana u knjizi **Ahbar-ul-ahjar** koju je napisao Šah Abdulhak Dehlevi rahmetullahi teala alejh. Knjiga je na perzijskom jeziku a izdana je 1332/1914. godine u gradu Dijobend u Indiji. Kasnije je [1914.] godine štampana u gradu Lahoru u Pakistanu. Ove knjige, **Iršad-us salikin, Ma'din-ul-me'ani** i **Mektubat** su jako korisne i cijenjene. Gulam Ali Abdullah Dehlevi[73] rahmetullahi teala alejh, jedan od velikana ehli sunneta, preporučuje da stalno čitamo Ahmedovu bin Jahjinu

73 Abdullah Dehlevi je preselio na ahiret 1240/1824. godine u gradu Delhi u Indiji.

Munirijevu knjigu **Mektubat**. On kaže u svom devedeset devetom pismu da je ova knjiga jako efektivna za čišćenje srca.

[Imam Rabbani rahmetullahi teala alejh nam ovako kaže u svojim mnogim pismima, "Allahovo dželle-šanuhu naređenja se zove **farz**. Ono što je Allah dželle-šanuhu zabranio se zove **haram**. Ono što nije ni farz ni haram, to jest što je ostavljeno slobodnom izboru, se zove **mubah**. **Ibadet činiti** znači izvršavati farzove, suzdržavati se od harama, i raditi mubahe, radi Allahovog dželle-šanuhu zadovoljstva. Da bi ibadet bio ispravan (sahih) i primljen (makbul) mi moramo imati znanje (**ilm**), moramo naučiti uslove (šartove) ibadeta to jest znati kako ćemo ga ispravno obaviti, **amel** to jest uraditi ga u skladu sa njegovim šartovima, i imati **ihlas** dok ga radimo. Ihlas znači ne raditi neko djelo za novac, položaj, čast, i slične ovosvjetske beneficije nego samo zato što je to Allahova dželle-šanuhu naredba i da bismo stekli Njegovo zadovoljstvo i ljubav. Znanje se može naučiti čitajući knjige fikha pof nadzorom kompetentnog učitelja. Iskrena namjera (ihlas) se može dobiti putem riječi, stanja (halove) i djela (harekete) Evlije kao i čitanjem knjiga tesavvufa. Islamsko znanje ima dva dijela: Vjersko znanje i znanstveno znanje. Farz ih je oba naučiti onoliko koliko je potrebno. Na primjer, (ako uzimamo lijek) moramo naučiti kako ćemo upotrijebiti lijek i njegovu dozu. Ako koristimo električnu sijalicu farz nam je naučiti malo o struji. Ako ne naučimo mogli bismo doživjeti nasilnu smrt.

''Musliman koji vjeruje farzove i harame ali se nije pokajao i ne ibadeti, zato što je lijen ili zato što je upao u loše društvo, će gorjeti u džehennemu onoliko koliko su njegovi grijesi. Oni koji ne nauče farzove kao i oni koji znaju farzove ali ih ne cijene, kao i oni koji su ih bez straha od Allahove dželle-šanuhu kazne prestali izvršavati, su izašli iz islama i postali nevjernici. Oni će biti vječno u džehennemu. Ovo isto važi i za harame.

Ibadet nekoga neće biti ispravan (sahih) ako ga on ne obavlja sa znanjem i sa njegovim šartovima i svjesno iako ga čini sa iskrenom namjerom (ihlasom). Takva osoba će biti u džehennemu isto kao da taj ibadet nije ni obavila. Ako netko zna farzove (šartove) i pazi na njih njegov ibadet će biti ispravan (sahih). On će se spasiti od džehennemske kazne. Međutim, ako on/ona nije taj ibadet uradio sa iskrenom namjerom (ihlasom) ni taj ibadet niti ijedno drugo dobročinstvo takve osobe neće biti primljeno (kabul). Takva osoba za njih neće dobiti sevab (nagradu na ahiretu). Allah dželle-šanuhu ne voli takva dobra djela. Nema koristi od ibadeta bez ilma i ihlasa. Takav ibadet neće nikoga spasiti od nevjerstva, grijeha i kazne.

Mnogi vjernici licimjeri su, iako su sav svoj život proveli u ibadetu, umrli kao nevjernici. Ibadet sa ilmom i ihlasom će nam dati da na ovom svijetu budemo aziz (veoma cijenjeni) i sačuvaće nas od nevjerstva i grijeha. Takav ibadet će nas, kao što nam je to Allah dželle-šanuhu obećao u devetom ajeti kerimu sure **Maide** i u suri **Vel'asr**, takođe spasiti i na onom svijetu od džehennemske kazne. On uvijek ispunjava Svoje obećanje.

Allah dželle-šanuhu također kažnjava preko svojih robova.

Za one bez ilma to je učinjeno preko robova.

Sve što prpada Stvoritelju učinjeno je preko robova.

Niti slamka se neće pomaknuti bez Njegove želje.

ALLAH POSTOJI I ON JE JEDAN. SVA STVORENJA SU BILA NEPOSTOJEĆA I ONA ĆE OPET NESTATI

Mi opažamo sve što nas okružuje preko naših osjetilnih organa. Stvari koje utiču na naša osjetila se nazivaju **stvorenja**. **Atributi** ili **karakteristike** stvorenja utječu na na naše osjetilne organe. Ove karakteristike razlikuju stvorenja jedna od drugih. Svjetlo, zvuk, voda, zrak, i staklo su sve stvorenja (**mevdžud**). Bića koja imaju volumen, drugim riječima zauzimaju prostor, se nazivaju supstancija ili tvar. Supstancije se međusobno razlikuju po svojim osobinama ili kvalitetima. Zrak, voda, kamen, i staklo su supstancije. Svjetlo i zvuk nisu supstancije jer oni ne zauzimaju niti prostor niti imaju težinu. Svako biće ima (nosi) **energiju** ili **snagu**. Drugim riječima ono može izvršiti posao. Svaka supstancija može postojati u tri drukčija stanja, to jest, u čvrstom, tečnom, i plinovitom. Čvrste materije imaju oblik. Tečne i plinovite materije nemaju određeni oblik nego zauzimaju oblik posude u kojoj se nalaze. Supstancija (ili materija) koja ima oblik se zove **tijelo** ili **predmet**. Supstancije su uglavnom predmeti. Na primjer, ključ, igla, mašice, lopata, i klin, su predmeti sa drukčijim oblicima. Oni mogu biti napravljeni od istog materijala, u ovom slučaju od željeza. Tijela postoje dvije vrste, to jest, postoje elementi i jedinjenja.

U svakom tijelu se stalno dešavaju promjene. Na primjer ono se može pomaći i promijeniti svoje mjesto, može se povećati ili smanjiti. Može mu se promijeniti boja. Može se razboljeti i umrijeti. Ove promjene se nazivaju **događaji** ili **zbivanja**. U materiji se ne događa ništa sve dok na

nju ne dejstvuje neka vanjska sila. Događaj koji ne mijenja bit i strukturu materije se zove **fizički proces**. Cijepanje komada papira je fizički proces. Da bi se u materiji odigrao fizički proces na nju mora da dejstvuje neka vanjska sila. Događaj koji mijenja strukturu ili bit materije je **kemijska reakcija**. Kemijska reakcija se dešava kada zapalimo komad papira i kada se on pretvori u pepeo. Da bi se u materiji desila kemijska reakcija na nju mora dejstvovati druga materija. **Kemijska reakcija** se dešava onda kada dvije ili više materija međusobno djeluju jedna na drugu i kada se u svakoj desi kemijska reakcija.

Kemijske reakcije između materija, to jest njihovo uzajamno djelovanje jednih na druge, se odigravaju na razini njihovih najsitnijih čestica. Najmanji dio u materiji se zove **atom**. Svako tijelo je sastavljeno od atoma. Iako je struktura atoma ista njihove težine su drukčije. Danas nam je poznato stotinu i pet atoma. Najveći atom je tako mali da ga ne možemo vidjeti ni sa najjačim mikroskopom. Kada se slični atomi ujedine oni prave **jedinjenje**. Pošto postoji stotinu i pet atoma tako isto postoji i stotinu i pet elemenata. Željezo, sumpor, živa, kisik i ugljenik su elementi. Jedinjenja nastaju sjedinjavanjem različitih atoma. Takvih jedinjenja ima na stotine hiljada. Voda, alkohol, so i kreč su jedinjenja. Jedinjenja nastaju ujedinjavanjem dva ili više elemenata ili atoma.

Sva tijela i predmeti, kao što su na primjer, planine, mora, biljke, i životinje, su jedinjenja koja su sastavljena iz stotinu i pet elemenata. Ovih stotinu i pet elemenata su osnovni gradivni materijal svih živih i neživih materija. Sve materije su napravljene kombinacijom atoma jednog ili više od ovih stotinu i pet elemenata. Zrak, zemlja, voda, toplina, svjetlo, struja, klice, su uzrok cijepanja složenih tijela ili međusobnog

spajanja prostih tijela. **Bez uzročnika nema promjene**. U ovim promjenama atomi, tj. osnovne jedinice elemenata, ili prelaze iz jedne materije u drugu ili napuštaju materiju i oslobađaju se. Mi vidimo da predmeti iščezavaju i nestaju. Ali, mi nismo u pravu pošto mi samo sudimo po vanjskom izgledu. Ovo prividno nestajanje i pojavljivanje nije ništa drugo do transformacija u druge materije. Nestajanje predmeta, kao na primjer tijela u grobu, nije ništa drugo već njihova promjena u nove supstancije kao što su voda, plinovi, i sastavne materije zemlje. Mi ne možemo osjetiti (shvatiti) nastajanje novih materija ako one ne utiču na naša osjetila. Mi radi toga mi kažemo da je predmet nestao, iako se je on u stvari samo promijenio.

Mi također vidimo da se priroda svakog od ovih stotinu i pet elemenata mijenja i da se u svakom od njih dešavaju fizičke i kemijske promjene. Kada se u jedinjenju ili smjesi jedan elemenat ujedini sa nekim drugim elementom ili elementima on se jonizuje. To znači da njegovi atomi ili gube ili dobiju elektron(e). Fizičke i hemijske karakteristike elementa se na taj način mijenjaju. Atom svakog elementa je napravljen od jezgre ili nukleusa i različitog broja čestica koje se zovu **elektroni**. Jezgro se nalazi u centru atoma. Jezgro atoma svih elemenata, osim vodonika, je napravljeno od **protona**, čestica koje su pozitivno naelektrisane, i **neutrona**, to jest čestica koje nisu naelektrisane. **Elektroni** su negativno naelektrisani i oni se okreću u svojim putanjama (orbitama) oko jezgre. Oni svakog momenta mijenjaju svoje orbite.

Dokazano da se i u jezgru atoma **radioaktivnih** elemenata odigravaju promjene koje nazivamo fizija. U ovim jezgrinim (nuklearnim) fizijama se jedan elemenat pretvara u drugi. Izvjesna količina mase materije prestaje da postoji i pretvara se u energiju, **kudret**. Jevrejski fizičar **Ajnštajn** (umro 1375/1955. godine) je čak taj proces i formulirao. Elementi se kao i jedinjenja mogu pretvarati jedni u druge. Svaka materija, živa i neživa, se mijenja, to jest stare nestaju a nove nastaju. Svako živo biće koje danas postoji, biljka ili životinja, kao i ona koja su prije postojala, su sva bila prvobitno nepostojeća. U budućnosti nijedno od današnjih živih bića neće postojati, nego će biti zamijenjeni izvjesnim drugim živim bićima. Isti je slučaj i sa svim neživim bićima. Sva živa i neživa bića, kao na primjer elemenat željezo, kao i jedinjenje kamen, kost, i sve čestice, se uvijek mijenjaju, to jest stare nestaju a druge nastaju. Kada je specifičnost materija koje postaju i onih koje nestaju slična ljudi, pošto ne primjete promjenu, pretpostavljaju da materija oduvijek postoji. Kao ilustraciju za ovo ćemo navesti film u kom se slike pred očima mijenjaju u jako kratkim intervalima. Međutim pošto to gledatelj ne može vidjeti i primijetiti on pretpostavlja da se slike na platnu kreću. Kada komad papira izgori i postane pepeo mi kažemo, zato što vidimo promjenu, da je papir nestao i da je pepeo nastao. Kada se led istopi kažemo da je led nestao i da je voda nastala.

Na početku knjige **Šerh-i akaid** piše, "Budući da sva bića pokazuju Allahovo dželle-šanuhu postojanje ona se sva nazivaju alem. Isto se tako naziva **alem** i grupe istih bića. Na primjer, alem ljudskih bića, alem meleka, alem životinja, alem neživih bića. Svaki predmet se takođe zove alem."

Na 441. stranici knjige **Šerh-i Mevakif**[74] je napisano, "Alem je hadis, to jest, sve je stvoreno. Drugim riječima sve je kasnije postalo iz nepostojanja. [Mi smo već prije objasnili da stvorenja uvijek nastaju jedna iz drugih.] Materije i njihove karakteristike su hadis. Po ovom pitanju postoje četiri vjerovanja:

- Prema muslimanima, jevrejima, hrišćanima i medžusijama (obožavaocima vatre) su i materija (madde) i njeni atributi stvoreni (hadis).

- Po Aristotelu i filozofima koji slijede njegovo mišljenje su i materija i njeni atributi vječni (kadim, ezeli). Oni kažu da ni materija ni njeni atributi nisu stvoreni iz ničega već da su od uvijek postojali. Ovakvo vjerovanje moderna kemija u potpunosti pobija. Ko ovako kaže ili vjeruje izlazi iz islama i postaje kafir. Ibni Sina[75] i Muhammed Farabi (preselio na ahiret u Damasku, 339/950) su takođe ovako rekli.

- Prema filozofima prije Aristotela je materija vječna ali su njeni atributi stvoreni (hadis). Danas većina naučnika drži ovakvo krivo vjerovanje.

- Nitko nije rekao da je materija stvorena (hadis) a da su njeni atributi vječni (kadim). Kalinos se nije mogao odlučiti ni za jedno od ova četiri mišljenja"

Muslimani su dokazali na nekoliko načina da su i materija i njeni atributi stvorenja (hadis). Prvi način se bazira na činjenici da se materija i sve čestice uvijek mijenjaju. Nešto što se mijenja ne može biti vječno (kadim) već stvoreno (hadis) pošto proces nastanka materije iz prethodne materije ne može ići unazad vječno u prošlost. Ove promjene moraju imati svoj početak, to jest početna materija je morala biti stvorena iz ničega. Kada početna materija ne bi bila stvorena iz ničega, to jest, kada bi proces nastajanja materija jednih iz drugih išao unazad vječno u prošlost, materije koje postaju jedna iz druge ne bi postojale tako da danas ne bi postojala niti jedna materija. Današnje postojanje materija i njihovo nastajanje jednih iz drugih nam jasno pokazuje činjenicu da su one umnožene od početne materije koja je stvorena iz ničega.

74 Autor knjige **Šerh-i mevakif**, Sejjid Šerif Ali Džurdžani, je preselio na ahiret 816/1413. godine u gradu Širaz. Sama knjiga je komentar na knjigu Mevakif, koju je napisao Adud Abd-ur-Rahman bin Ahmad Ala uddin Iji rahmetullahi alaih 700g, preminuo u Širazu 756/1354 godine. On je napisao skraćenu inačicu za svoju knjigu i nazvao je Jewahir, a kasnije Shems-ad-din Fenari rahmatullahi alaih (751-834/1431) napisao je komentar na ovu skraćenu inačicu.

75 Ibni Sina Husejn je preminuo 428/1037. godine.

Štoviše, mi ne možemo reći za kamen koji pada s neba da on dolazi iz beskonačnosti, iz beskonačnog prostora ili vremena, pošto se ovakve riječi odnose na nešto što nema postanak. Dakle, dolazak iz beskonačnosti znači dolazak iz nepostojanja. Nešto, za što se kaže da je došlo iz beskonačnosti, nije trebalo ni doći. Reći da nešto dolazi iz beskonačnosti je puka neukost koja je u suprotnosti sa zdravim razumom. Isto tako se ne može reći ni da nastajanje ljudi jednih od drugih dolazi iz beskonačnosti. Oni su morali nastati od prvog čovjeka koji je stvoren iz ničega. Kada prvi čovjek koji je stvoren iz ničega ne bi postojao i kada bi ljudi iz beskonačnosti nastajali jedni od drugih danas ne bi postojao ni jedan čovjek. Isti je slučaj i sa svim drugim bićima. Bilo bi suprotno razumu, nauci, i neznanje reći za materije ili bića koja nastaju jedna iz drugih, “Kako su došla tako će i nestati. Početna materija nije stvorena iz ničega”. Promjena nam pokazuje da je nešto vječno, nego pokazuje da je stvoreno iz ničega; što znači, ne pokazuje nam količinu bića **vadžib-ul-vudžud**, nego samo biće **mumkin-ul-vudžud**.

Pitanje: Stvaratelj ovog alema je kao i Njegovi atributi vječan. Ako je Njegov atribut stvaranje vječan zar i alem ne bi trebao da bude takav?

Odgovor: Mi smo stalno svjedoci činjenici da Stvaratelj, koji je vječan, preko raznih sebeba (posrednika) mijenja materije i čestice, to jest, uništava ih i umjesto njih stvara nove. Vječni Stvaratelj stvara kada hoće, to jest, On uvijek stvara materije jedne iz drugih. Iako On stvara sve aleme i sve materije i sve čestice putem izvjesnih posrednika i sredstava (sebeba) On ih može takođe, ako to hoće, stvoriti i bez posrednika i sredstava.

Onaj tko vjeruje da su alemi hadis (stvoreni, odskora) on vjeruje i da će oni biti uništeni. Očevidno je i jasno da stvorenja, koja su jednom stvorena iz nepostojanja, mogu i ponovo nestati. Mi vidimo da mnoga bića nestaju ili se mijenjaju (transformiraju) u stanja koja naša osjetila ne mogu osjetiti.

Da bi čovjek bio musliman on mora vjerovati da su materije i predmeti (tijela), i sva druga bića, stvoreni iz ničega i da će opet nestati. Mi vidimo da materije nastaju iz nepostojanja i da ponovo nestaju, to jest, da njihovi oblici i karakteristike iščezavaju. Kada predmeti nestanu njihove materije ostaju. Te materije, kao što smo već prije objasnili, nisu vječne. Njih je Allah dželle-šanuhu davno stvorio i On će ih opet kada dođe Kijametski dan uništiti. Današnje naučno znanje nam ne zabranjuje ovakvo vjerovanje. Ovako ne vjerovati je u suprotnosti sa naukom i neprijateljstvo prema islamu. Islam ne pobija nauku. Islam ne odobrava izostavljanje vjerskog

znanja i dužnosti ibadeta. Nauka ne poriče islam. Naprotiv, nauka potvrđuje i dokazuje islam.

Pošto je univerzum (alem) stvoren on mora imati stvaraoca koji ga je iz ničega stvorio zato što se, kako smo prethodno objasnili, nijedan događaj ne može desiti sam po sebi. Danas se u tvornicama pravi na tisuće lijekova, kućnih potrebština, tvorničke i komercijalne robe, elektronskih uređaja, i oružja. Većina od ovih artikala je proizvedena poslije niza visoko razvijenih proračuna i stotina testova. Kaže li itko da je makar jedan od njih postao sam od sebe? Ne kaže nitko. Oni (s jedne strane) svi kažu da su ih oni smišljeno i u tajnosti napravili, i da svaki od tih proizvoda ima (mora imati) svoga proizvođača. A (s druge strane) tvrde da su milijuni materija u živim i neživim i novo pronađenim stvarima i događajima, čije su nam strukture još uvijek nepoznate, same i slučajno nastale. Što je to ako ne licemjerstvo, tvrdoglavost, i glupost? Jasno je da postoji samo jedan Stvaratelj koji daje svaku materiju i svaki pokret. Ovaj Stvaratelj je **Vadžib-ul-vudžud**. On nije nastao iz nepostojanja. On je uvijek i vječno postojeći. On ne treba nitkoga i ništa za Svoje postojanje. Kada On ne bi postojao vječno On bi bio **mumkin-ul-vudžud**. On bi bio stvoren (hadis) kao i svi drugi alemi, stvorenja. On bi ili bio stvoren iz ničega, promjenom iz drugog stvorenja koje bi trebao da stvori drugi stvaratelj, pa bi tako bio potreban beskonačan broj stvaratelja. Kada razmislimo na način kako je gore objašnjeno, to jeste, da promjene u bićima ne mogu biti beskrajne, shvatićemo da ne može postojati beskrajan broj stvaratelja i da je stvaranje započeo jedan i Jedini Stvaratelj. Da su stvaratelji idući unazad u vječnu prošlost stvarali jedan drugog, jednog za drugim, stvaratelj koji je prvi započeo stvaranje ne bi postojao niti bi postojao stvaratelj. Dakle prvi stvaratelj svih stvorenja, koji nije stvoren, je Stvaratelj svih stvorenja. Prije njega ne postoji stvaratelj niti postoji stvaralac poslije njega. Stvaratelj nije stvoren. On uvijek postoji. Kada bi On za sekundu prestao postojati sve bi prestalo postojati. Vadžib-ul-vudžud ne treba nitkoga i ništa ni u kom pogledu. Onaj koji je stvorio zemlju, nebo, atome, i sve živo na tako precizan i proračunat način, je svemogući koji je u moći da stvori što želi u jednom momentu. On mora da je jedan i da u njemu nema promjene. Da njegova moć i znanje nisu beskrajni i da on nije svemoguć On ne bi bio u stanju stvoriti stvorenja na tako precizan i proračunat način. Kada bi postojalo više Stvaratelja, i kada se njihove želje za stvaranje nečega ne bi poklapale oni čije se želje nisu ispunile nisu stvaraoci pa bi se stvari koje nisu stvorene sve pomiješale. Za

opsežniju informaciju molimo čitatelja da pročita komentare na arapskom i turskom jeziku na knjigu Alija Ušija (preselio na ahiret 575 /1180) **Emali kasidesi**.

U Stvaratelju nema promjene. On je bio i prije stvaranja alema kao što je i sada. On sve sada stvara, i stvaraće sve, isto onako kako je sve iz ničega stvorio. Najmanja promjena u njemu bi značila da je on stvorenje i da je stvoren iz ništa. Prethodno smo objasnili da On uvijek postoji i da nikada ne prestaje postojati. Prema tome u Njemu nema nikakvih promjena. Kako su Ga stvorenja trebala u početku, da ih stvori, tako Ga isto svakog momenta trebaju. On sam sve stvara i daje svaku promjenu. On sve stvara preko sebeba (uzroka, posrednika) zato što On želi da ljudi žive u skladu i harmoniji i budu civilizovani. On stvara i posrednike (sebebe) i njihovu moć i učinak. Ljudi ne mogu ništa stvoriti. Ljudi su samo posrednici (vasite) u uticaju posrednika (sebeba) na materije.

Kada ogladnimo jedemo, kada se razbolimo uzmemo lijek, kada hoćemo da upalimo svijeću upotrijebimo šibicu, da dobijemo vodonik pospemo kiselinu po cinku, kada hoćemo da napravimo cement pomiješamo kreč sa glinom i onda tu smjesu zagrijemo, da dobijemo mlijeko nahranimo kravu, da dobijemo struju napravimo hidrocentralu, kao i gradnja bilo kakve tvornice, su sve primjeri u kojima smo mi vasita (posrednici, sredstva) upotrebe sebeba (posrednika) za Allahovo dželle-šanuhu stvaranje novih stvari. Čovjekova želja i moć su sebebi koje je Allah dželle-šanuhu stvorio. Ljudi su sredstva za Allahovo dželle-šanuhu stvaranje. Allah dželle-šanuhu hoće i želi da stvori na ovakav način. Kako vidimo, reći da je netko nešto stvorio, ili da smo mi nešto stvorili, je jedna obična neukost i apsurd, i nije u skladu sa razumom i naukom.

Ljudi moraju da vole jednog jedinog Stvaratelja koji ih je stvorio, koji ih sve održava, i koji stvara i šalje sve što im treba. Oni moraju biti Njegovi robovi i sluge, to jest, svako stvorenje Ga mora ibadetiti i štovati. O ovome je detaljno napisano u pismu koje se nalazi u predgovoru ove knjige. On je Lično rekao da se ovaj vadžib-ul-vudžud, ovaj ilah, ovo božanstvo, ovaj jedini bog, zove **Allah**. Robovi nemaju pravo da mijenjaju Njegovo ime koje im je On objavio. Ovakva nepravedna djela su vrlo ružna i zločin.

Kršćani i svećenici, popovi, vjeruju da imaju tri stvaratelja. Gore napisane riječi su dokaz da postoji samo jedan Stvaratelj i da su riječi kršćana i njihovih svećenika netočne i pokvarene.

Kad znanje nestane, nestat će i islam;
Tada se od te mržnje koju nazivamo neznanjem

moramo pokušati osloboditi u cijeloj zemlji.
Da li nakon nedavne katastrofe još uvijek nedostaje savjeta?

Kad biste samo pomislili koliko je koštao ovaj ukaz!
Mozak bi vam se rastopio, serum bi zamijenio suze!

Volio bih da znate o čemu govore nedavni događaji!
Nacije će propasti ako se ne poprave!

Jer novi potres bio bi jedva podnošljiv.
Jer san bi ovaj put značio smrt bez ikakve naknade!

Ispravite svoje moralno ponašanje i uronite u znanost; Vojske s atomskim bombama i pobožni borci!

Oni bi trebali biti napredni u islamu i u vojnim poslovima; Ova dva čimbenika, ujedinjena, dovela bi naciju do mira

SELEFIJJE

Da odmah na početku naglasimo da u knjigama alima ehli sunneta ne postoji ništa što se zove **selefijje** ili **selefijje mezheb**. Ova imena koja su kasnije izmislili nemezheblije su se raširila među turcima preko knjiga nemezheblija koje su neuki vjerski ljudi preveli sa arapskog na turski jezik. Prema njima:

‘’Selafije je naziv mezheba koji su slijedili svi suniti prije nego što su osnovani mezhabi Ašarija i Maturidija. Oni su bili sljedbenici Sahabe i Tabiina. Selefijski mezheb je mezheb Sahaba, Tabiina i Taba at-Tabiina. Četiri velika imama pripadala su ovom mezhebu. Prva knjiga u obranu selefijskog mezheba bila je” Fikh Al-Akbar”, napisana od strane Al-Imama al-Azama. Al-Imam Al-Ghazali je u svojoj knjizi “Ilijam al-avam ani-l-Kalam” napisao da selefijski mezheb ima sedam glavnih odredbi. “Ilm al-Kalam” mutaahirina (onih koji su došli kasnije) započeo je s Al-imamom al-Ghazalijem. Proučavajući mezhebe ranih” ulema “ kalama i ideje islamskih filozofa, Al-Imam Al-Ghazali je uveo promjene u metode “Ilm al-kalama”. Umetnuo je filozofske teme u “Ilm al-Kalam” kako bi ih opovrgnuo. Ar-Radi i Al-Amidi spojili su Kalam i filozofiju i pretvorili ih u granu znanja. A Al-Beidavi je Kalam i filozofiju učinio nerazdvojnima. “Ilm al-Kalam” mutahirina spriječio je širenje selefijskog mezheba. Ibn Tajmija i njegov učenik Ibn Alkaim al-Javzija pokušali su obogatiti selefijski mezheb, koji se kasnije raspao na dva dijela; rane selefije nisu ulazili u detalje o atributima Allaha dželle-šanuhu ili nassa mutashabih. Kasnije selefije bili su zainteresirani za detalje o njima. Ovaj slučaj postaje vrlo primjetan kod kasnijih selefija, kao što su Ibn Tejmija i Ibn al-kaim Aljavzija. Rani i kasni selefije zajednički se nazivaju Ahl al-Sunnat al-Hassa. Ljudi kalama koji pripadaju Ahl al-Sunne, protumačili su neki od nassa, ali selefije su bili protiv toga. Govoreći da lice Allaha i njegov dolazak nisu slični licima ljudi i njihovom dolasku, selefija se razlikuje od mushabbiha.’’

Nije točno da su **Eš’ari** i **Maturidi** mezhebi kasnije osnovani. Ova dva velika imama su objasnila znanje vjerovanja (i’tikada i imana) koje nam dolazi od selefi salihina. Oni su to znanje kategorirali i objavili na način da ga mladež može razumjeti. Imam Eš’ari pripada lancu učenika imama Šafi’ije. Imam Maturidi je velika spona u lancu učenika imama al’azama Ebu Hanife. Imami Eš’ari i Maturidi nisu izašli iz mezheba svojih mentora, to jest, oni nisu osnovali nove mezhebe. Ova dvojica i njihovi mentori i četiri imama, osnivača mezheba, svi pripadaju u vjerovanju jednom te

istom mezhebu koji se zove **ehli sunnet vel-džema'at**. Vjerovanje (i'tikad) ljudi koji pripadaju ovoj grupi je vjerovanje ashaba kiram, tabi'ina i tebe'-i tabi'ina. Imamova al'azamova Ebu Hanifina knjiga **Fik-ul ekber** brani ehli sunnet mezhebe. Riječ "selefijje" ne postoji niti u ovoj knjizi niti u imamovoj Gazalijevoj knjizi **Ildžam-ul- avam-anil-kelam**. Ove dvije knjige, kao i knjiga **Kavl-ul- fasl**[76], koja je jedno od objašnjenja knjige **Fikh-ul-ekber**, podučavaju ehli sunnet mezheb i odgovaraju otpadničkim (bid'at) grupama i filozofima. Imam Gazali ovako piše u svojoj knjizi **Ildžam-ul-avam**, "Ja ću u ovoj mojoj knjizi objasniti da je mezheb Selefija (selefi salihina) točan i ispravan. Ja ću objasniti da su oni koji se odvoje od ovog mezheba otpadnici (bid'at sahibije). Mezheb Selefa (selefi salihina) je mezheb kojem su pripadali ashabi kiram i tabi'ini. Ovaj mezheb ima sedam prijeko potrebnih elemenata." Kao što vidimo, knjiga **Ildžam** piše o sedam prijeko potrebnih elemenata mezheba Selefa (selefi salihina). Reći da su oni prijeko potrebni elementi selefija je izvitoperivanje teksta knjige i kleveta protiv imama Gazalija. Kao što piše u svim ehli sunnet knjigama, kao na primjer u vrlo cijenjenoj knjizi fikha **Durr-ul-Muhtar**, u poglavlju u kojemu se nalazi ''Svjedočenje'', iza riječi "selef"i "halef" piše, "Selef je ime za ashabe kiram i tabi'ine. Oni se također zovu i Selefi salihin. Ehli sunnet alimi koji su ih naslijedili se zovu halef." Imam Gazali, imam Razi, i kruna alima tefsira, imam Bejdavi, kojeg alimi tefsira vole i cijene iznad svih drugih, pripadaju mezhebu Selefi salihina. Otpadničke (bid'at) grupe koje su se u njihovo vrijeme pojavile su pomiješale znanje kelama s filozofijom. U stvari, te grupe su zasnovale svoj iman na filozofiji. Knjiga **Milel ve Nihal** nas detaljno informira o vjerovanju ovih otpadničkih (bid'at) grupa. Ova tri imama su branila mezheb ehli sunneta od ovih pokvarenjaka, pobijala njihove otpadničke ideje, i opširno odgovorila na njihova filozofiranja. Njihovo odgovaranje njima ne znači da su oni pomiješali filozofiju sa ehli sunnet mezhebom. Naprotiv! Oni su očistili nauku kelama (ilm-i kelam) od filozofskih misli koje su se u nju umiješale. Ni u Bejdavijevom tefsiru ni u tefsiru **Šejhzade**, najcjenjenijem od svih njegovih objašnjenja, nema niti jedna jedina filozofska misao niti metoda. Reći da su se ovi uzvišeni imami bavili filozofijom je podla laž i kleveta. Ibni Tejmijje je bio prvi koji je u svojoj knjizi **Vasita** pripisao ovu sramotu alimima ehli sunneta. Nadalje, reći da su Ibni Tejmijje i njegov učenik Ibni Kajjim Dževzijje nastojali da obogate selefijje mezheb znači istaći jednu vrlo važnu činjenicu u kojoj

76 Knjige **Fikh-ul-ekber**, **Ildžam** i **Kavl-ul-fasl** je reprodukovala Izdavačka kuća Hakikat Kitabevi koja se nalazi u Istanbulu.

se razlikuju oni koji su na pravom putu i oni koji su pogriješili. Prije ove dvojice niti je postojao selefijje mezheb niti je čak uopće i postojala riječ selefije. Kako se onda može reći da su ga oni nastojali obogatiti? Prije ove dvojice je bio samo jedan hakk (istiniti) mezheb, mezheb selefi salihina koji se je zvao **ehli sunnet vel-džema'at**. Ibni Tejmijje je pokušao da izvitoperi ovaj istiniti mezheb i da izmisli mnoga pogrešna vjerovanja (bid'ate). Izvor za knjige, riječi, i otpadničke i pokvarene misli današnjih nemezheblija i vjerskih reformatora su novotarije (bid'ati) koje je izmislio Ibni Tejmijje. Ovi otpadnici su, da bi prevarili i zaveli muslimane i uvjerili mladež da je njihov pogrešni put ispravan, izmislili jednu užasnu strategiju. Oni su, da bi mogli opravdati Ibni Tejmijjine novotarije (bid'ate) i pokvarene ideje, i da bi mogli skrenuti mladež njegovom putu, skovali od imena selefi salihin ime selefije. Oni su objesili na alime islama, nasljednike selefi salihina, ljagu i sramotu filozofije i bid'ata, i optužili ih za razmimoilaženje i nesuglasicu sa imenom selefijje, koje su oni izmislili. Oni ističu Ibni Tejmijju kao mudžtehida, kao heroja koji je povratio selefijje u život. U stvari, alimi ehli sunneta, koji su halefi (nasljednici selefi salihina), su u svojim knjigama, koje su do danas napisane i koje se i dan danas pišu, odbranili vjerovanje **ehli sunneta**, mezheba selefi salihina, i informirali nas da su Ibni Tejmijje, Ševkani, i njima slični, skrenuli sa puta selefi salihina i da odvode muslimane u felaket (propast) i džehennem. Oni koji su pročitali knjige **Et-tevessul-u- bin-Nebi ve bis-Salihin**, **Ulema-ul-muslimin vel- muhalifun**, **Šifa-us-sikam** i njen predgovor, i, **Tathirul- fuad min-denis-il-i'tikad**, će shvatiti da oni, koji su izmislili pokvarena vjerovanja koja se zovu nove selefijje odvode muslimane u propast i nastoje da iznutra razore islam.

Ovih dana izvjesna usta često upotrebljavaju ime selefije. Svaki musliman mora dobro znati da u islamu nema ništa što se zove **selefijje mezheb**. U islamu postoji samo mezheb **selefi salihina**. Selefi salihini su bili muslimani koji su živjeli u prva dva stoljeća islama. Oni su u hadis-i šerifima puno hvaljeni i veličani. Dakle, ime "selefi salihin" je ime koje se odnosi na ashabe kiram i tabi'ine izam. Alimi islama koji su došli u trećem i četvrtom stoljeću se zovu **halef-i sadikin**. Svi ovi časni ljudi su pripadali **mezhebu ehli sunneta vel-džema'at**. Ovaj mezheb je mezheb imana i principa vjerovanja. Vjerovanje (iman) koji su imali ashabi kiram i tabi'ini je potpuno isti. U njihovom vjerovanju nema razlike. Danas većina muslimana na svijetu pripada ehli sunnet mezhebu. Sedamdeset i dvije otpadničke grupe su se pojavile nakon drugog stoljeća islama. Osnivači

nekih od njih su ranije živjeli. Međutim, njihove knjige su napisane iza vremena tabi'ina. Oni su se pojavljivali u grupama i kaljali ehli sunnet.

Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je donio vjerovanje (i'tikad) ehli sunneta. Ashabi kiram su dobili to znanje imana sa izvora. Tabi'ini izam su naučili to znanje imana izravno od ashaba kiram. Njihovi nasljednici su ga naučili od njih. Učenje ehli sunneta je tako, tevaturom, došlo do nas. Ovo znanje se ne može razumom pronaći. Razum ga ne može promijeniti. Razum nam samo može pomoći da ga shvatimo. Dakle, razum je potreban da ga shvatimo, da razumijemo da je ono ispravno, i da nam pomogne da vidimo njegovu vrijednost. Svi alimi hadisa su imali ehli sunnet vjerovanje (i'tikad). Imami četiri mezheba u djelima (amelu) su, takođe, bili u ovom mezhebu. Maturidi i Eš'ari, dva imama našeg mezheba u vjerovanju (i'tikadu), su pripadala ehli sunnet mezhebu. Oba ova imama su promulgirala ehli sunnet mezheb. Oni su ovaj mezheb uvijek branili od otpadnika i materijalista koji su se zaglibili u kaljugu filozofije starih grka. Imami Maturidi i Eš'ari su bili savremenici ali su živjeli u drukčijim dijelovima svijeta. Radi toga, načini razmišljanja i postupanja sa prijestupnicima koje su sretali su bili drukčiji tako da su upotrijebljene metode obrane kao i odgovori, koje su ova dva alima ehli sunneta dala, bili različiti. Međutim, to ne znači da su oni pripadali drukčijim mezhebima. Na stotine hiljada duboko učenih alima i evlija koji su došli poslije ova dva uzvišena imama su, proučivši njihove knjige, jednoglasno rekli da njih oba pripadaju ehli sunnet mezhebu. Alimi ehli suneta su uzeli

nassove u njihovom vanjskom značenju. To znači, oni su dali ajeti kerimima i hadisi šerifima njihova doslovna značenja. Ako nije bilo zarureta (šerijatski opravdanog razloga) oni nisu ni te'vilili (objašnjavali) niti su mijenjali ova značenja. Oni ih nikada nisu mijenjali po svom ličnom nahođenju, znanju, i mišljenju. Međutim nemezheblije i oni koji pripadaju otpadničkim grupama se ne ustručavaju da promijene znanje imana i ibadeta koje su naučili od neprijatelja vjere kao što su grčki filozofi i pseudoznanstvenici.

Kada je Otomanska država uništena, koja je bila čuvar islama i sluga alima ehli sunneta, i kada je podlegla stoljetnim planovima masona, misionara, i podloj politici britanske imperije koja je u tu svrhu pokrenula svoju svu materijalnu silu, nemezheblije su ugledale mogućnost. Oni su đavolskim lažima i strategijom počeli da napadaju na alime ehli sunneta i iznutra razaraju islam i to osobito u zemljama kao što je Saudijska Arabija

u kojoj alimi ehli sunneta se ne smiju otvoreno izražavati. Nebrojeno blago koje su vehabije potrošile u ovu svrhu je pomoglo da se ova agresija raširi po cijelom svijetu. Kako se razumije iz izvješća koja nam dolaze iz Pakistana, Indije, i afričkih zemalja, izvjesni vjerski ljudi, sa malo ili bez ikakvog vjerskog znanja, koji se ne plaše Allaha dželle-šanuhu, su dobili položaje i stanove kao protuuslugu za njihovo pomaganje ovim agresorima. Ove gnusne i odvratne nagrade su im naročito davane za izdaju i obmanu mladeži i odvraćanje mladeži od mezheba ehli sunneta. U jednoj od njihovih knjiga, koja je napisana sa namjerom da se zavedu studenti medresa i djeca muslimana, piše, "*Ja sam napisao ovu knjigu sa ciljem da eliminiram netrpeljivost mezheba i da svima pomognem da mirno žive u svojim mezhebima*." Ovaj čovjek misli da je napadu na ehli sunnet i omalovažavanju alima ehli sunneta rješenje za eliminaciju netrpeljivosti mezheba. On zabija bodež u islam i kaže da on to radi s razlogom da bi muslimani mogli u miru živjeti. U njegovoj knjizi na jednom drugom mjestu piše, "*Ako netko tko razmišlja pogodi istinu u svom razmišljanju on će biti desetostruko nagrađen. Ako ne pogodi on će dobiti samo jednu nagradu*." Po ovom će svatko za svaku svoju misao biti nagrađen, bez obzira bio on kršćanin ili višebožac, i dobiće deset sevaba za svoje ispravne misli! Vidite li vi kako on izvrće hadisi šerif našeg Poslanika sallallahu alejhi ve sellem? Hadisi šerif kaže, "**Mudžtehid će dobiti deset sevaba ako pogodi (istinu) u donošenju (izvlačenju, izvođenju) naređenja (hukma) iz ajeti kerima ili hadisi šerifa. Ako pogriješi on će dobiti jedan sevab**." Ovaj hadisi šerif nam pokazuje da se ovi sevabi neće dati svatkome tko misli i razmišlja već samo alimima islama koji su došli na razinu idžtihada. Ovi alimi neće dobiti nagradu za svaku svoju misao već samo za svoj rad dok donose, izvode pravila iz nassa. Jer je taj rad ibadet. Oni će za ovo dobiti sevabe kao i za svaki drugi ibadet.

U vrijeme Selefi salihina i alima mudžtehida koji su njihovi nasljednici, to jest do kraja četvrtog stoljeća islama, kad god je kao rezultat promjene načina i uslova života iskrsla nova mes'ela (problem, vjersko pitanje koje treba riješiti), alimi mudžtehidi su i dan i noć radili i izveli rješenje (donijeli) za tu mes'elu, iz četiri izvora koji se zovu **Edille-i šer'ijje**, tako da su svi muslimani radili po tom pitanju u skladu sa zaključkom imama svog mezheba. Onima koji su ovako radili je dato deset ili jedan sevab. Nakon četvrtog stoljeća islama narod je nastavio da slijedi zaključke ovih mudžtehida. U toku ovog dugog vremena nijedan musliman nije bio niti

izgubljen niti u dilemi kako će postupati. U toku ovoga vremena niti jedan alim niti muftija nije bio školovan čak ni za sedmi stepen idžtihada tako da se danas islam mora učiti od muslimana koji može čitati i shvatiti knjige alima jednog od četiri mezheba, i iz knjiga koje je on preveo, i po tome uskladiti naš ibadet i svakodnevni život. Allah dželle-šanuhu je objavio sve propise (hukmove) u Kur'ani kerimu. Njegov uzvišeni Pejgamber, Muhammed alejhisselam, ih je sve objasnio. Ehli sunnet alimi su ih naučili od ashaba kiram i zapisali u svoje knjige. Ove knjige danas postoje u cijelom svijetu. Svako novo pitanje, koja će se do kijameta pojaviti, u bilo kom dijelu svijeta, se može pokazati primjerom u jednom od učenja koja se nalaze u ovim knjigama. Ova mogućnost je mu'džiza Kur'ani kerima i keramet alima islama. Međutim, bitno je da se nauči pitajući pravog muslimana ehli sunneta. Ako upitamo vjerske ljude koji ne slijede mezheb oni će nas uputiti krivim putem na taj način što će nam dati odgovor koji nije u skladu sa knjigama fikha.

Mi smo već ranije objasnili kako neuki nemezheblije koje se vraćaju u Pakistan ili u Indiju obmanuju i zavode mladež. Oni odu da provedu par godina u arapskim zemljama gdje nauče malo arapskog jezika, tračeći svoje vrijeme u zabavi, uživanju, i griješenju, i onda dobiju komad papira sa pečatom od nemezheblija, neprijatelja ehli sunneta. Kada mladež vidi njihove pseudodiplome i čuje ih da govore arapski jezik oni pomisle da su oni vjerski ljudi. Međutim, oni čak nisu u stanju ni da razumiju knjigu fikha. Oni nemaju pojma sa učenjima fikha u knjigama. U stvari, oni i ne vjeruju u ova vjerska učenja. Oni ih nazivaju netrpeljivost. Alimi islama su od uvijek nalazili u fikhskim knjigama odgovore na postavljena pitanja i davali ih onima koji su ih pitali. Međutim vjerski ljudi koji ne slijede niti jedan mezheb, pošto nisu u stanju da čitaju i razumiju knjige fikha, će zavesti (obmanuti) one koji ih pitaju na taj način što će im reći šta god im padne na njihovu neuku i defeknu pamet. Oni će biti povod da oni koji ih pitaju odu u džehennem. U ovom smislu je Pejgamber sallallahu alejhi ve sellem rekao, "**Dobri alimi su najbolji od svog svijeta. Loši alimi su najgori od svog svijeta**." Ovaj hadisi šerif nam pokazuje da su alimi ehlii sunneta najbolji od svog svijeta i da su nemezheblije najgore od svakog drugog. Alimi ehli sunneta upućuju narod da slijedi Resulullaha, to jest u džennet, a nemezheblije ih vode svojim krivovjernim mislima, to jest u džehennem.

Ustad Ibni Halife Alivi, koji je diplomirao na islamskom univerzitetu

Džami'ul-ezher u Egiptu, je ovako napisao u svojoj knjizi **Akidet-us-selef- i vel-halef**, "Kako allame Ebu Zuhre piše u svojoj knjizi **Tarih-ul- mezahib-il-islamijje**, izvjesni ljudi, koji su se u četvrtom stoljeću po hidžri odvojili od hanbeli mezheba, sebe nazivaju **selefijama**. Ebulferdž Ibnuldževzi rahmetullahi teala kao i mnogi drugi alimi hanbeli mezheba su pokušali da spriječe ovu fitnu, da se ne bi širila, i proglasili su da ovi "selefije"ne slijede Selefi salihine nego da su oni otpadnici i jeretici (bid'at ehli) koji pripadaju grupi mudžessime. Ibni Tejmijje je u sedmom stoljeću ponovno raspalio ovu fitnu[77].

Nemezheblije su usvojile ime **selefije**. Oni nazivaju Ibni Tejmijju velikim imamom selefa. Ovo je ispravno u jednom smislu zato što izraz **selefi** nije prije njega postojao. Bili su su Selefi salihini čiji je mezheb bio ehli sunnet. Ibni Tejmijjino otpadništvo i jeres služi kao izvor vehabijama i drugim nemezheblijama. Ibni Tejmijje je bio prvobitno obučen u hanbeli mezhebu, to jest on je prvobitno pripadao ehli sunnetu. Međutim, kada se kasnije njegovo znanje povećalo, i kada je on došao na razinu (mekam) fetve, on je zavolio svoje ideje i počeo je da zamišlja da je on iznad alima ehli sunneta. Porast njegovog znanja je prouzrokovao njegovo otpadništvo i jeres. On više nije bio u hanbeli mezhebu. Da bi se bilo u ehli sunnet mezhebu prvo se mora imati vjerovanje (i'tikad) ehli sunneta. Tko nema vjerovanje ehli sunneta on ne može reći da je on u hanbeli mezhebu.

Nemezheblije koriste svaku priliku da u svojoj zemlji okleveću i slažu na vjerske ljude sljedbenike ehli sunneta. Oni pribjegavaju raznoraznim lukavštinama kako bi omeli čitanje njihovih knjiga i podučavanje znanja ehli sunneta. Na primjer, jedan nemezheblija je, spominjući ime istinskog učenjaka, rekao "Što ima farmaceut i kemičar s vjerskim znanjem? On treba da radi u svojoj struci i da se ne petlja u naše poslove." Kako je neuka i glupa ova tvrdnja! On misli da znanstvenik nema vjerskog znanja. On je potpuno nesvjestan činjenice da muslimani, znanstvenici, svakog momenta posmatraju Allahovo dželle-šanuhu stvaranje (sun'-i ilahi), shvaćaju Stvaraočeve savršene atribute koji se ogledaju u knjizi stvaranja, i, uočavajući nemoć stvorenja u poređenju sa Allahovim dželle-šanuhu kudretom, stalno zapažaju da Allah dželle-šanuhu nije ničemu sličan i da nema mana. Njemački znanstvenik u nuklearnoj fizici Max Planck je ovo

77 U ovoj knjizi, koja ima 340 stranica, je detaljno odgovoreno na nekoliko novotarija (bid'ata) selefija i vehabija kao i na njihove laži i klevete protiv ehli sunneta. Ova knjiga je izdata 1398/1978. godine u Damasku.

u svom djelu **Der Strom** vrlo lijepo izrazio. Međutim, ovaj nemezheblija, neznalica, koji se oslanja na dokument i položaj koji je dobio od jeretika sličnog njemu, možda još i razdragan maštanjem o zalihi zlata koja dolazi iz inozemstva, pretpostavlja da je vjersko znanje samo njegov monopol. Molimo Allaha dželle-šanuhu da povede ovog bijednika i sve nas. I ponovno Ga molimo da On takođe zaštiti i nedužnu mladež od zamki ovih kradljivaca vjere s diplomama! Amin.

U stvari, ovaj gore pomenuti učenjak je više od trideset godina ponizno služio svoju domovinu kao farmaceut i inžinjer kemije. On je istodobno, izučavajući sedam godina vjersko znanje i radeći dan i noć, odlikovan idžazetom (diplomom o završenim vjerskim naukama) koje mu je dao veliki alim islama. Zgnječen pod veličinom naučnog i vjerskog znanja on je potpuno uvidio svoju nemoć. On je u ovom svom shvatanju nastojao da bude sluga u pravom smislu te riječi. Najveći strah i briga su mu bili da ne pretpostavlja, očaran svojim diplomama i idžazetom, da je on autoritet u ovim predmetima. On nije imao hrabrosti da niti u jednoj od svojih knjiga piše svoje lične ideje i mišljenja. On je uvijek nastojao da ponudi svojoj mlađoj braći važne i cijenjene radove alima ehli sunneta na taj način što ih je prevodio sa arapskog ili perzijskog jezika, kojima su se divili oni koji su ih razumjeli. Pošto se on puno plašio Allaha dželle-šanuhu on, mnogo godina, nije ni razmišljao o pisanju knjiga. Kada je on vidio na prvoj stranici knjige **Savaik-ul- muhrika** hadisi šerif koji kaže, "**Kada se fitna rasprostrani onaj tko zna istinu mora je reći drugima! Ako ne kaže, Allah i svi ljudi će ga prokleti!**", on je počeo da razmišlja. On je, u jednu ruku, dok je učio o superiornosti alima ehli sunneta i shvatio njihov mentalni kapacitet u vjerskom i znanstvenom znanju njihovog vremena, kao i njihovu ustrajnost u ibadetu i takvaluku, vidio svoju poniznost. On je smatrao da je njegovo znanje, u poređenju sa znanjem koje su ovi veliki alimi imali, kao kap vode u poređenju s morem. U drugu ruku, kada je vidio da je sve manji i manji broj ljudi u stanju da čita i razumije knjige koje su napisali alimi ehli sunneta, i kada je vidio da su se neuki i dvolični otpadnici umiješali među vjerske ljude i počeli da pišu pokvarene i otpadničke knjige, on je bio pun tuge i žalosti. Prijetnja prokletstvom koja je izjavljena u hadisi šerifu ga je užasavala. Takođe su ga i sažaljenje i naklonjenost, koje je osjećao prema svojoj cijenjenoj mlađoj braći, natjerali da im bude od usluge. On je počeo da neumorno prevodi i objavljuje odabrane citate iz knjiga alima ehli sunneta. On je, pored bezbrojnih pisama u kojima su mu čestitali, i

zahvaljivali se, ponekada je naišao i na kritiku i klevetu nemezheblija. S obzirom da on nije imao sumnje u svoj ihlas i istinitost prema njegovom Rabbu, i svojoj savjesti, on je čineći tevekkul u Allaha dželle-šanuhu i tevessul u mubarek duše Resulullaha sallallahu alejhi ve sellem i (drugih Allahovih dželle-šanuhu) salih robova nastavio svoje služenje. Da nas Allah dželle-šanuhu sve održi na pravom putu na kojemu će biti zadovoljan s nama! Amin.

Muhammed Bahit-ul-muti'i, veliki alim hanefi mezheba i profesor (muderris) na Univerzitetu Džami'ul- ezher u Egiptu, je ovako napisao u svojoj knjizi **Tathir- ul-fuad min-denisil-i'tikad**, "Poslanici alejhimussalatu vesselam su od svog naroda imali najuzvišenije i najzrelije duše. Nemoguće je da oni nisu u pravu, da pogriješe, da su nesvjesni, da su podmukli, su netrpeljivi, da su tvrdoglavi, da slijede svoj nefs, da se ljute na nekoga, ili da nekoga mrze. Poslanici alejhimussalatu vesselam su saopštili, informisali, i objasnili ono što im je Allah dželle-šanuhu nagovijestio. Svo šerijatsko znanje, sva naređenja i zabrane koje su nam oni saopćili su istina. Ne postoji mogućnost da je ijedan od njih griješi ili je zlonamjeran. Poslije Poslanika najuzvišeniji i najzreliji ljudi su njihovi ashabi. Oni su istrenirani, sazreli, i očišćeni u sohbetu (društvu, razgovoru) Poslanika. Oni su uvijek govorili i objašnjavali ono što su čuli od Poslanika. I oni nemaju gore navedene mane pa je sve što su oni prenijeli istina. Oni nisu nikad protivuriječili jedni drugima iz netrpeljivosti ili tvrdoglavosti i nisu nikada slijedili svoj nefs. Objašnjavanja ajeti kerima i hadisi šerifa od strane Ashaba kiram, i njihov idžtihad, su bili uvijek samo sa ciljem da obavijeste i poduče Allahove dželle-šanuhu robove Njegovoj vjeri a to sve nam samo pokazuje Allahovo dželle-šanuhu veliko dobročinstvo prema Njegovom ummetu i milost prema Njegovom dragom Pejgamberu Muhammedu alejhisselam. U Kur'ani kerimu se kaže da su ashabi kiram bili oštri prema nevjernicima a međusobno blagi i puni milosti i da su marljivo obavljali namaz i da su očekivali i džennet i sve ostalo samo od Allaha dželle-šanuhu. Svi njihovi idžtihadi su točni. Na njima je bazirana idžma'. Oni su svi su dobili sevabe jer je istina samo jedna.

Nakon ashaba kiram najuzvišeniji su oni muslimani koji su ih vidjeli i koje su oni u svom sohbetu istrenirali. Oni se zovu **tabi'in**. Oni su dobili svoje vjersko znanje od ashaba kiram. Poslije tabi'ina najuzvišeniji su oni muslimani koji su vidjeli tabi'ine i koje su oni u svom sohbetu istrenirali. Oni se zovu **tebe'-i tabi'in**. Među ljudima koji su dolazili u stoljećima

poslije njih, sve do Kijameta, najuzvišeniji i najbolji su oni koji su im se najbolje prilagodili, koji su naučili njihova učenja i koji ih slijede. Među vjerskim ljudima koji su došli nakon selefi salihina, inteligentna i mudra osoba, čije se riječi i djela poklapaju sa učenjima Resulullaha i selefi salihina i koja se nikada ne odvaja od njihovog puta i koja ne prelazi granice islama, se ne plaši tuđih kleveta. Takva osoba neće podleći njihovom zavođenju. Ona neće slušati riječi neznalica. Ona će upotrijebiti svoj razum i neće izaći iz okvira mezheba četiri mudžtehid imama. Musliman mora naći takvog alima, pitati ga, i od njega naučiti ono što ne zna, i u svemu što radi slijediti njegov savjet jer alim takvog kapaciteta će znati i podučiti narod duhovnim lijekovima koji je Allah dželle- šanuhu stvorio sa ciljem da zaštiti Svoje robove od griješenja i da im podari da uvijek rade ispravno, to jest, ovakav alim će znati kako će izliječiti dušu. On će izliječiti psihopate i neinteligentne. Ovakav alim slijedi islam u svojoj svakoj riječi, svom svakom djelu, i u svom vjerovanju. Njegovo shvaćanje će uvijek biti ispravno. Allah dželle-šanuhu je zadovoljan sa njegovim svakim djelom. Allah dželle-šanuhu će uputiti one koji istražuju i žude za putevima Njegovog zadovoljstva. Allah dželle-šanuhu će one koji imaju iman i koji ispune uslove imana zaštititi od opresije i problema. On će im dati da oni dobiju nur, sreću i spasenje. U svemu što oni rade će biti lagodnost i udobnost. Oni će na Kijametskom danu biti sa Poslanicima, siddicima, šehidima i salih muslimanima. Ako vjerski čovjek ne slijedi Poslanika i ashabe, ako se njegove riječi, djela, i vjerovanja ne slažu sa njihovim učenjima, ako on slijedi svoj nefs pa pređe granice šerijata, i ako prekorači četiri mezheba u naukama u koje se ne razumije - bez obzira u kom on stoljeću živio - smatraće se da je on pokvarenjak na vjerskom položaju. Allah dželle-šanuhu je zapečatio njegovo srce. Njegove oči ne mogu vidjeti pravi put. Njegove uši ne mogu čuti točnu riječ. Za njega će na kijametu biti velika kazna. Allah dželle-šanuhu njega ne voli. Ovakvi ljudi su neprijatelji Poslanika. Oni misle da su oni na pravom putu. Oni vole svoje ponašanje. Međutim, oni slijede šejtanov put. Rijetko se koji od njih urazumi i vrati na pravi put. Sve što oni kažu izgleda ljubazno, prijatno, ili korisno, međutim, sve što oni misle i vole je zlo. Oni mogu prevariti idiote i odvesti ih u jeres i propast. Njihove riječi su kao snijeg, svjetle i bez mrlje, ali se tope kada se stave na sunce istine. Ovi zlikovci na vjerskim položajima, čija je srca Allah dželle-šanuhu pocrnio i zapečatio, se zovu **bid'at ehli**, to jest, vjerski ljudi nemezheblije. To su ljudi čija vjerovanja i djela nisu u sukladu niti sa Kur'ani kerimom niti sa hadisi šerifom niti sa idžmom ummeta. Oni, skrenuvši sa pravoga

puta, odvode muslimane na put zablude i propasti. Oni koji ih slijede će otići u džehennem. Ovakih otpadnika je bilo puno i u vrijeme selefi salihina i među vjerskim ljudima koji su došli iza njih. Njihovo postojanje među muslimanima je kao gangrena [ili rak] u jednom dijelu tijela. Zdravi dijelovi tijela neće izbjeći katastrofu sve dok se ne otarase bolesti. Oni su slični onima koji boluju od zarazne bolesti. Oni koji kontaktiraju sa njima će se razboljeti. Mi se moramo što više udaljiti od ovakvih ljudi da nam oni ne naškode."

Ibni Tejmijje je bio najštetniji od pokvarenih i otpadničkih vjerskih ljudi. On se u svojim knjigama, naročito u svojoj knjizi **El-vasita**, ne slaže sa idžmom muslimana (**Idžma'ul-muslimin**), ne slijedi selefi salihine, i kontradiktira jasnim izjavama Kur'ani kerima i hadis-i šerifa. On je slijedeći svoj manjkavi i nepotpuni razum i pokvarene ideje skrenuo u krivovjerstvo. On je imao puno znanja. Allah dželle-šanuhu je dao da njegovo znanje bude povod za njegovu propast i jeres. On je slijedio svoj nefs. On je pokušao da ove svoje pokvarene i otpadničke ideje rasprostrani kao istinu.

Veliki alim Ibni Hadžer-i Mekki rahmetullahi teala alejh je napisao u svojoj knjizi **Fetavel-hadisijje**, "Allah dželle-šanuhu je dao da Ibni Tejmijje zađe u jeres i propast. On ga je učinio slijepim i gluhim. Mnogi alimi su nas informirali, upozorili, i dokumentirano nam dokazali, da su njegova djela pokvarena a njegove riječi netočne. Oni koji pročitaju knjige velikih alima islama kao što su Ebul Hasen-il-Subki, i njegovog sina Tadž-ud-din-i Subki, i imama Iza bin Džema'a, i koji prostudiraju izjave šafi'i, maliki i hanefi alima, koje su mu upućene i napisane kao odgovor, će dobro vidjeti da smo mi u pravu."

Ibni Tejmijje kleveće i sramno blati alime tesavvufa. Šta više, on se ne ustručava ni da napadne na stubove islama kao što su hazreti Omer i hazreti Alija. Njegove riječi su prekršile sva pravila pristojnosti jer on odapinje svoje otrovne strelice čak i na najstrmije litice. On naziva alime pravoga puta otpadnicima (sljedbenicima bid'ata), licemijerima, i neznalicama.

On kaže, 'U knjigama velikana tesavvufa ima pokvarenih ideja grčkih filozofa koje nisu u skladu sa islamom', i pokušava da to dokaže svojim pogrešnim i otpadničkim mislima. Mladež koja ne zna istinu može biti zavedena njegovim užarenim i lažljivim riječima. Na primjer, on kaže, 'Tesavvufdžije kažu da vide **Levh-il- mahfuz**[78]. Izvjesni filozofi kao Ibni

78 Za detaljnu informaciju o **Levh-il-mahfuzu**, pogledate trideset šesto poglavlje knjige na turskom jeziku **Seadet-i Ebedijje (Endless Bliss, III)**.

Sina(Avicenna) ga nazivaju **Nefs- ul-felekijje**. Oni kažu da se ljudska duša, kada postane savršena, u snu ili na javi, ujedini sa Nefs-ul-felekijjom, to jest sa **Akl-ul-fe'al(om)** tako da, kada se ona (duša) ujedini sa ova dva, koji izazivaju događanje svega na svijetu, ona (duša) bude informirana o onom što je u njima. Ovo nisu rekli grčki filozofi. Ovo je rekao Ibni Sina i njemu slični koji su se kasnije pojavili. Slično su rekli takođe i imam Ebu Hamid Gazali, Muhjiddin-ibnul Arabi, i andaluzijski filozof Kutbuddin Muhammed ibnu Seb'in. Ovo su filozofske izjave. U islamu nema ovakvih stvari. Oni se odvajaju od islama sa ovakim riječima. Oni postaju mulhidi (kafiri) kao mulhidi koji se zovu ši'ti, isma'ili, karamiti i batini. Oni su napustili pravi put alima ehli sunneta, hadisa, i istinitog (hakk) puta ehli sunnet tesavvufdžija kao što je Fudajl bin Ijad. Oni su se, dok su u jednu ruku zaronili u filozofiju, u drugu ruku borili protiv grupa kao što su mu'tezile i kuramijje. Postoje tri grupe sufija (tesavvufdžija). U prvoj grupi su oni koji slijede hadis i sunnet. U drugoj grupi su krivovjernici kao što su kuramijje. U trećoj grupi su sljedbenici knjiga **Ihvan-us-safa(a)** i riječi Ebul Hajjana. Ibni Arabi, Ibni Seb'in, i njima slični, su usvojili filozofske riječi i napravili ih izjavama ljudi tesavvufa. Ibni Sinina knjiga **Ahirul- išarat ala-makamil arifin** u sebi sadrži mnoge takve izjave. Takođe je i imam Gazali rekao ovakve stvari u nekim od svojih knjiga, kao na primjer u knjizi **El- kitabul-madnun** i **Miškat-ul-envar**. U stvari, njegov prijatelj Ebu Bekr ibnul-Arabi mu je rekao da se je on odao filozofiji, i pokušao je da ga neuspješno spasi od toga. S druge strane imam Gazali je rekao da su filozofi kafiri. On je pred kraj svoga života pročitao [Sahih] **Buhari**. Neki su rekli da ga je to navelo da on odustane od svojih ideja koje je pisao. Izvjesni drugi ljudi su rekli da su ove izjave pripisane imamu Gazaliju sa ciljem da ga okleveću. U ovom pogledu postoje različiti izvještaji o imamu Gazaliju. Maliki alim, Muhammed Mazeri, koji je obrazovan u Siciliji i andaluzijski alimi Turtuši, Ibn-ul- Dževzi, Ibnu Ukajl, kao i mnogi drugi, su rekli mnoge stvari.'

Gore navedene Ibni Tejmijjine riječi nam jasno pokazuju njegove pokvareno i zlo mišljenje o alimima ehli sunneta. On čak ljaga i one najveće među ashabima kiram. On je žigosao većinu alima ehli sunneta kao otpadnike. U međuvremenu - dok je on teško ocrnio velikog veliju, kutba arifa, hazreti Ebul Hasen-iš-Šazilija, na račun njegovih knjiga **Hizb-ul-kebir** i **Hizb-ul-bahr**, i dok je blatio velikane tesavvufa kao što su Muhjiddin ibnul Arabi, Omer-ibn-il-Farid, Ibnu-seb'in i Halladž Husejn bin Mansur - alimi njegovog vremena su jednoglasno izjavili da je on griješnik i jeretik, otpadnik (bid'at

sahibija). U stvari, bilo je i onih koji su izdali fetvu u kojoj su rekli da je on kafir.[79] Pismo koje je 705/1305. godine napisano Ibni Tejmijji glasi, ‘O moj brate po vjeri koji sebe smatraš velikim alimom i imamom ovog vremena! Ja sam te volio samo radi Allahovog zadovoljstva. Ja nisam odobravao alimima koji su bili protiv tebe. Međutim, kada sam čuo neprikladne riječi ja sam bio zapanjen. Sumnja li pametna osoba u početak noći kada sunce zađe? Ti kažeš da si na pravom putu i da činiš **Emr-i bil ma’ruf** i **Nehji- anil-munker**. Allah dželle-šanuhu zna šta je tvoj cilj i namjera. Međutim, ihlas se razumije iz čovjekovih djela. Tvoja djela su skinula koprenu sa tvojih riječi. Prevaren od strane onih koji slijede svoj nefs, i čije su riječi nepouzdane, ti ne samo da blatiš svoje savremenike već takođe nazivaš i mrtve nevjernicima. Nezadovoljan sa napadom na nasljednike selefi salihina ti takođe lažeš i na ashabe kiram, posebno na one koji su među njima najveći. Zar ti ne možeš zamisliti u kakvoj češ ti biti situaciji na Kijametskom danu kada ovi divovi islama od tebe zatraže svoje pravo. U gradu Salihijje si u Džami’ul-džebelu sa mimbera rekao da je hazreti Omer radijallahu teala anh imao pogrešnih riječi i katastrofa. Koje su to katastrofe? O kojim su te to katastrofama izvjestili selefi salihini? Ti si rekao da je hazreti Alija imao više od tri stotine grešaka. Kad bi to bilo točno o hazreti Aliji bi li tvoja ijedna riječ bila točna? Od sada ću biti protiv tebe. Ja ću nastojati da od tvoje pokvarenosti zaštitim muslimane jer si ti prevršio svaku mjeru. Tvoja tortura je dotakla sve, i živo i mrtvo. Mu’mini moraju izbjegavati tvoje zlo.’

Tadžuddin-us-Subki je nabrojao sljedeća vjerska pitanja u kojima se Ibni Tejmijje ne slaže sa selefi salihinima:

1.Ibni Tejmijje je rekao, ‘Talak (razvod braka u islamu) nije stvaran. [U slučaju da se desi] treba platiti keffaret (koji je ravan onome koji se plaća) za zakletvu.’ Nijedan od alima islama koji došli su prije njega nije rekao da se plaća keffaret.[80]

2.On je rekao, ‘Razvod braka (talak) koji je dat ženi koja ima menstruaciju nije stvaran.’

3.On je rekao, ‘Namjerno propuštene namaze ne treba naklanjavati (tj. klanjati na kaza).’

79 Duboko učeni alim islama Abdulgani Nablusi nabraja na 363. i 373. stranici svoje knjige **El-Hadikat-un-nedijje** imena ovih velikana tesavvufa. On onda dodatno piše da su oni evlije i da su oni koji se o njima loše izražavaju, neznalice i nesvjesni.

80 Talak je definiran i objašnjen u petnaestom poglavlju šeste knjige i u šestom poglavlju pete knjige **Endless Bliss**.

4.On je rekao, ‘Ženi koja ima haid (menstruaciju) je mubah (dozvoljeno), činiti tavaf (obilaziti) oko Ka’be. [Ako to uradi] ona neće trebati platiti keffaret.’

5.On je rekao, ‘Jedan talak u ime tri talaka je i dalje jedan talak.’ Međutim prenešeno je da je on, prije nego što je ovo rekao, dugim nizom godina više puta rekao da idžma muslimana nije ovaka.

6.On je rekao, ‘Takse koje nisu u skladu sa islamom su halal onima koji ih zahtijevaju.’

7.On je rekao, ‘Kada se od trgovaca ubiru takse one su zekat iako ih oni nisu namijenili [kao zekat].’

8.On je rekao, ‘Voda ne postaje prljava (nedžs) kada u nju upadne miš ili slična životinja i u njoj se udavi.’

9.On je rekao, ‘Čovjeku koji je džunub je dozvoljeno po noći bez gusula klanjati nafilu namaz.’

10.On je rekao, ‘Uslovi koje vakif (onaj ko je posvetio imovinu vakfu) stipulira (tj. ugovara, uslovljava) se ne uzimaju u obzir.’[81]1

11.On je rekao, ‘Osoba koja se ne slaže sa idžmom ummeta ne postaje nevjernik ili grešnik.’

12.On je rekao, ‘Allah dželle-šanuhu je mahall-i havadis i On se sastoji od čestica koje su se sastavile.’

13.On je rekao, ‘Kur’ani kerim je stvoren od Allahovog dželle-šanuhu zata (bića, biti).’

14.On je rekao, ‘Alem, to jeste, stvorenja su vječna sa svojim vrstama.’

15.On je rekao, ‘Allah dželle-šanuhu mora da stvara dobre stvari.’

16.On je rekao, ‘Allah dželle-šanuhu ima tijelo i smijer. On mijenja svoje mjesto.’

17.On je rekao, ‘Džehennem nije vječan. On će se na kraju ugasiti.’

18.On je nijekao podatak da su Poslanici bezgriješni.

19.On je rekao, ‘Resulullah sallallahu alejhi ve sellem je kao i drugi ljudi. Njega nije dopušteno moliti se kroz njegovo posredovanje.’

20.On je rekao, ‘Grijeh je otići u grad Medinu da se posjetiti Resulullah sallallahu alejhi ve sellem.’

21.On je također rekao, ‘Haram je ići tamo i tražiti šefa’at (posredovanje).’

81 Molimo pogledajte 44. poglavlje pete knjige Endless Bliss za više o vakfu, vakifika itd.

22.On je rekao, 'Tevrat i Indžil nisu promijenjeni u riječima. One su promijenjene u značenjima.'

''Neki alimi su rekli da većina od gore navedenih izjava ne pripada Ibni Tejmijji. Nitko nije porekao činjenicu da je on rekao da Allah dželle-šanuhu ima smijer i da je napravljen od ujedinjenih čestica. Međutim, svi su rekli da je on imao puno znanja, dželaleta (veličine), i dijaneta (religioznosti). Čovjek koji ima fikh, ilm (znanje), adl (pravednost) i insaf (razum) mora prvo da razmotri stvar pa da onda o njoj obazrivo sudi. Naročito je potrebno jako detaljno promatranje i potpuna opreznost kada se sudi o muslimanovom kufru, irtidadu (apostasiji, otpadništvu, odmetanju), dalaletu, ili ako on treba da bude ubijen."

Ovih dana je postalo moderno imitirati Ibni Tejmijju. Njegovi imitatori brane njegova otpadnička pisanja i izdaju njegove knjige a posebno njegovu knjigu pod naslovom **Vasita**. Ova knjiga je od početka do kraja puna njegovih ideja koje nisu u skladu sa Kur'ani kerimom, Hadisi šerifom i idžma'om muslimana. Ova knjiga je probudila veliku fitnu (razdor, nered) i podjelu među čitaocima i izazvala neprijateljstvo među braćom. Vehabije koji žive u Saudijskoj Arabiji i neuki vjerski ljudi iz drugih muslimanskih zemalja koji su upali u njihove zamke uzimaju Ibni Tejmijju kao svoju zastavu i daju mu imena kao što su 'veliki mudžtehid' i 'šejh-ul-islam'. Oni su objeručke prihvatili njegove otpadničke ideje i pokvarena pisanja kao vjeru i iman. Mi moramo, da bi zaustavili ovaj užasni tok koji cjepka muslimane i iznutra razjeda islam, čitati cijenjene knjige koje su napisali alimi ehli sunneta koje sa dokazima pobijaju i opovrgavaju ove krivovjernike. Među ovom cijenjenom literaturom je knjiga na arapskom jeziku koja se zove **Šifa-us-sikam fi-zijareti-hajril-enam** koju je napisao veliki imam i duboko učeni alim Takijjuddin-us-Subki, rahmetullahi teala alejh. Ova knjiga do nogu pobija Ibni Tejmijine otpadničke ideje, potpuno otklanja njegovu smutnju, i objelodanjuje njegovu tvrdoglavost. Ona sprečava širenje njegovih zlih namjera i pogrešnih vjerovanja.

POJMOVNIK

Zapisi u svezi sa **Tasawwuf** , najbolje se mogu naučiti iz knjige Hadrata Ahmada al-Farukija al-Sirhindija “ Maktubat**”**.

adillat al-Šarija: četiri izvora islama: **al-Kur ‘ an Al-Kerim**, **Hadise al-šerif**, **ijma al-umma** i **kijas al-fukaha**.

ahl: ljudi; **Ahl al-Bait**, najbliži rođaci Poslanika: (po mišljenju većine **islamskih učenjaka**) ‘Ali (rođak i zet), Fatima(kći), Hassan i Hussein (unuci); **Ahl as-Sunna (t)va-l-džama**.

a’immat al-madhahib: množina **imam mezheba**.

Allah: **Allahu akbar**, **Allah dželle-šanuhu** Allah, koji posjeduje sve vrste superiornosti.

Amin: (upućeno**Allahu dželle-šanuhu)** “Usliši moju molitvu.”

-amru bi-l-ma’ruf (wa-n-nahyu ’ani ’l-munkar): dužnost podučavanja **Allahovih dželle-šanuhu** zapovjedi(i spriječiti ili obeshrabriti druge da čine ono što je zabranio).

-Ansar: Stanovnici Medine koji su prihvatili islam prije osvajanja Mekke.

akaid: vjera, vjerovanja, dogme vjere, vjera.

Arafat: otvoreni prostor smješten 24 kilometra sjeverno od Mekke.

arif: **’alim** onaj koji zna sve što je moguće znati o **ma’rifa**. Pogledati ‘**ma’rifa**’.

Arš: kraj materije koji graniči sa sedam nebesa i **Kursi**, koji je izvan sedmog neba i unutar ‘ Arša.

Al-khab Al-Kahf: sedam vjernika (u špilji u Tarsusu) koji su emigracijom na drugo mjesto postigli visok status kako ne bi izgubili vjeru kad su nevjernici napali njihovu zemlju.

Basmala: arapska fraza koja glasi “Bismi-llahi-R-Rahman-ir-Rahim” (u ime Allaha Milosrdnog, Milostivog).

Batini sljedbenik batinijeve hereze.

- Fadila., **- Vasila.**: dvije vrhunske razine u raju.

Fakih(mn. **fukaha’**) duboki poznavalac **fikha**; **fukaha as-Saba**.

Farz: (radnja, ponašanje, riječ) koja je naređena od strane **Allaha dželle-šanuhu** u **Kur ‘ an-i-Kerimu**.

fetva: i) **ijtihad** (**mudžahida**): 5) zaključak(**muftija**) iz knjiga **fikha** o tome je li dopušteno nešto što nije prikazano u njima ili ne; odgovor koji su islamski učenjaci dali na vjerska pitanja;

Fikh: znanje o tome što muslimani trebaju, a što ne smiju činiti; **ibadat, a'mal**.

Fitna: široko širenje izjava i radnji koje štete muslimanima i islamu.

gusl: pranje cijelog tijela prema definiciji **fikha**.

hadis (i-šerif):;) izjava Poslanika; **Al-Hadis Al-šerif**, svi hadisi u cjelini; u; ii) znanost ili knjige hadisa; **Hadis Sahih**, vjerodostojno preneseni hadis, pouzdan u skladu s uvjetima koje su ustvrdili poznavatelji hadisa.

Hazreti: naslov poštovanja koji se koristi prije imena Poslanika i islamskih učenjaka.

halal: (radnja, stvar) dopuštena u islamu.

Hanafit: (član) **mezheba**, koji je osnovao Abu Hanifa.

Hanbali: (član) **mezheba** koji je osnovao Imam Ahmad ibn Hanbal.

Haram: (radnja, stvar) zabranjena u islamu.

- Hejaz: Regija na Arapskom poluotoku na obali Crvenog mora, gdje se nalaze Mekka i Medina.

ijaza: diploma koja svjedoči o autoritetu vlasnika u području islamskog znanja.

idžma' (al-umma, al-Muslimin): zajedničko djelovanje **Sahabat al-kirama** i **Tabi ' una** ili jednoglasna prosudba o nekom pitanju; takva jednoglasnost ili konsenzus.

idžtihad: (vrijednost ili zaključak koji je izveo **mudžahid** kroz) pokušaj razumijevanja skrivenog značenja **ajeta** ili **hadisa**.

Ibahatis: ljudi, poput vehabija, koji govore **"halal"** o nepravednom ubojstvu ili oduzimanju imovine muslimana, što je **haram**.

Ihlas: (kvaliteta, namjera ili stanje) činiti sve samo radi **Allaha dželle-šanuhu**.

'Ilm: (grana) znanja; **'Ilm**; **Ilm al-hal** (knjige) islamskih učenja (jednog **mezheba**), koji je propisan za proučavanje svakog muslimana;

Ilm al-Kalam: znanje **imana**; **al - ' Ilm al-ladunni**: znanje nadahnuto od strane **Allaha dželle-šanuhu** srcima **evlija.**

imam: i) dokazani **alim**; osnivač mezheba **(imam Al-Mazhab**, **imam-mudžahid)**, **Al-Imam Al-Azam**, ii) voditelj molitve u džematu; iii) kalifa.

inša-Allah: “ako **Allah dželle-šanuhu bude želio**”.

Istigfar moliti Allaha dželle-šanuhu za oprost.

džalala: veličina.

Džemat: zajednica; skup muslimana (osim **imama**) u džamiji; suradnici; savez; **molitva u džematu**.

džunub: stanje muslimana u potrebi **pranja**.

- Ka’ba (Kibla): velika **blagoslovljen** struktura u velikoj džamiji u Mekki.

kalimat: riječ ili izjava.

Keram(mn. **-**at**.) čudo koje je Allahu dželle-šanuhu učinio** preko **Walli-ja.**.

Karim Velikodušan.

hutba: propovijed izrečena od strane **imama** s propovjedaonice tijekom molitava petkom i islamskih blagdana, koja bi se trebala čitati na arapskom u cijelom svijetu (griješna ako se čita na drugom jeziku).

- Kursi.: Pogledaj **Arš**.

Madinat Al-Munavara: osvijetljeni grad Medina.

Mahshar Posljednji sud.

Makkat al-Mukarrama: časni grad Mekka.

makruh: (čin, stvar) neprikladan koji se Poslaniku nije sviđao i od kojeg se suzdržavao.

Maliki: (član) **mezheba** osnovao Imam Malik.

mandub: (čin, stvar) koji donosi **sevab**, ako je počinjen, ali nije ni grijeh ako je izostavljen, niti **kufr**, ako se ne sviđa; **adab**, mustahab.

ma ‘rifa: znanje nadahnuto srcima **Evlija**, o **zatu** i **sifatu** od **Allaha dželle-šanuhu**.

Miladi kršćansko doba; Gregorijanski kalendar.

minber: visoka propovjedaonica u džamiji na koju se penje stubama gdje se čita **hutba**.

Mu’amalat: odjeljak **fikha**.

mubah: (radnja, stvar) i2 (nije propisana niti zabranjena; dopuštena.

mudarris: profesor medrese (islamske škole ili sveučilišta).

mufassir: stručnjak**alim po tafsiru**.

muftija: veliki **alim** ovlašten za izdavanje **fetve**.

Muhadžirun: mekkanski narod koji je prešao na islam prije osvajanja meke.

mu'džiza: čudo stvoreno od **Allaha dželle-šanuhu** kroz Poslanika.

mudžahid: veliki **alim** sposoban za primjenu **idžtihad**; **imam mudžahid-, muftija-mudžahid**.

Munafik: onaj koji se maskira kao musliman, ali negira islam; licemjer.

muršid vodič, ravnatelj.

mutashabih:(dio **ajeta** ili **hadisa**)s nejasnim, skrivenim značenjem; **mutashabihat**.

Mushabbiha: ljudi koji vjeruju da je **Allah dželle-šanuhu** materijalno biće.

Najs: religiozno nečista stvar.

Nefs: sila u osobi koja želi da mu nanese vjersku štetu.

Nass: (generički izraz za) **ajeta** ili **hadise**; **Nass**. d) usporedba ili usporedba pitanja koja se ne odnose na **Nassa** i **idžme** sa sličnim tvrdnjama koje je neko izrekao

kada': izvršenje nakon propisanog vremena, **Ibadet** koji nije izvršen u propisano vrijeme.

kibla: smjer u kojemu se okreće tijekom molitve (u islamu na stranu **Kabe**).

kijas (al-fukaha'): analogija; (zaključak izveden od strane**mudžahida** na temelju onoga što je jasno navedeno u ; (stilu) **idžtihada**.

kutb al - ' arifm: **Valija** najvišeg stupnja.

Rabb: **Allah dželle-šanuhu**, Stvoritelj i "mentor".

Ramazan: sveti mjesec u muslimanskom kalendaru.

Resul: (mn. **resuli**), Pejgamber, Poslanik;

(Rasulullah) Muhammed, Allahov dželle-šanuhu Poslanik.

Rijada: ne raditi ono što voli **nafs**; asketizam.

Sahabi: zajednica onih koji su vjerovali i vidjeli Poslanika; **al-Sahabat al-Kiram**, suradnici **Resululaha**.

Selam: (i) pozdrav, mir, želju za dobro; ii) izraz "Assalamu'alaikum wa rahmatullah", koji se izgovara na kraju **namaza**.

Salih(mn. **sulah'**) onaj koji je pobožan i suzdržava se od grijeha.

Šafi'i: (član) **mezheba** osnovan od strane al-Imama Al-Šafija.

Šeik Al-Islam šef Uprave za islamske poslove.

Siddik: onaj koji je iskreno odan Poslaniku; **Vali** najviši rang.

sufije: muttasavvif je netko tko je prošao obuku i postao savršen u redu **Tasavufa**.

suhba: prijateljska komunikacija; društvo Poslanika ili **evlije**.

sulah': množina od Salih**.**

Sunnet: (radnja, stvar) koja nije propisana od strane **Allaha dželle-šanuhu** a koju je činio i koja se sviđala Poslaniku kao **ibadet.** (postoji **sevab**, ako je činite); voljeno od Poslanika kao **ibadet**, ali nije griješno ako je izostavljeno, ali uzrokuje grijeh ako je trajno izostavljeno i nevjeru ako se prezire); **Sunnet**(s) **farzom**) svi sunneti u cjelini; odn.) (s knjigom ili **Kur ' an i-Kerimom**) **Hadisi i-šerifom**; iii) **Fikh** Islam.

Sura (t): poglavlje **Kur'an i-kerima**.

takva strah od **Allaha dželle-šanuhu**; suzdržavanje od **harama**.

Tasavuf: znanje i (nakon prilagodbe **fikhu**) praksa Poslanikovih običaja koji jačaju **iman**, što olakšava praksu **fikha** i omogućava postizanje **ma ' rife**.

tavaf: **ibadet** obilazak oko **Kabe** u Mekki tijekom **hadža**.

Tavba: pokajanje; **učiniti tavbu** moliti Allaha dželle-šanuhu za počinjene grijehe i obećati mu da ih više nećete počiniti.

sevab: (mjerna jedinica) obećane nagrade koja će se izdati na

sljedećem svijetu od strane **Allaha dželle-šanuhu**kao nagradu što se radi i govori ono što On voli.

'ulema": množina od **alim.**

ummmet: Vjernici koji su slijedili Poslanika; **Umet** muslimanski ummet.

Vahi znanje poslano Poslaniku od strane**Allaha dželle-šanuhu**.

vadžib: (radnja, stvar) koju Poslanik nikada nije izostavio, dakle gotovo jednako obvezujući kao **Farz**, i ne podliježe izostavljanju; **al-Vajib**, **Vajib al-vin ad** "Biće čije je postojanje neophodno, a nepostojanje nemoguće.

Evlija (pl. **evlije**) onaj koga voli i štiti **Allah dželle-šanuhu**.

Vilaja: Biti evlija.

zuhd: ne vezati svoje srce za svjetovne stvari; suzdržavanje od (čak) **mubahsa**.

KNJIGE KOJE JE OBJAVIO HAKIKAT KITABEVI NA ENGLESKOM JEZIKU:

Endless Bliss I 304 str.
Endless Bliss II, 40 str.
Endless Bliss III, 33 str.
Endless Bliss IV, 432 str.
Endless Bliss V, 512 str.
Endless Bliss VI, 352 str.
The Sunni Path, 128 str.
Belief and Islam, 128 str.
The Proof of Prophethood, 144 str.
Answer to an Enemy of Islam, str.
Advice for the Muslim, 352 str.
Islam and Christianity, 336 str.
Could Not Answer, 432 str.
Confessions of a British Spy, 128 *str.*
Documents of the Right Word, 496 str.
Why Did They Become Muslims? 304 str.
Ethics of Islam. 240 str.
Sahaba ‘The Blessed’, 384 str.
Islam’s Reformers, 320 str.
The Rising and the Hereafter 112 str.
Miftah-ul-ianna, 288 str.
Book of Namaz, 240 str.
O Son, 352 str.

NA NJEMAČKOM JEZIKU:

Islam, der Weg der Sunniten, 128 str.

Glaube und Islam, 128 str.

Islam und Christentum, 352 str.

Beweis des Prophetentums, 160 str.

Gestandnisse von einem Britischen Spion, 176 str.

Islamische Sitte, 288 str.

NA FRANCUSKOM JEZIKU:

L’lslam et la Voie de Sunna, 112 str.

Foi et Islam, 160 str.

Islam et Christianisme, 304 str.

L’evidence de la Prophetie, et les Temps de Prieres, 144 str.

Ar-radd al Jamil, Ayyuha’l-Walad (Al-Ghazali), 96 str.

Al-Munqid min ad’Dalal, (Al-Ghazali), 64 str.

NA ALBANSKOM JEZIKU:

Besimi dhe Islami, 96 str.

Libri Namazit, 208 str.

Rrefimet e Agjentit Anglez, 112 str.

NA ŠPANJOLSKOM JEZIKU:

1- Creencia e Islam, 112 str.

NA RUSKOM JEZIKU:

BCOM HYYNAH BEPA, (128) STR.

npK3HaHKH Anr^KKCKoro UlnKOHa, (144) str.

KwaaO-yc-Ca^aa (Mo^KaeeHHKK) KHwaa o HaMa3e, (224) str.

0 Cnh Mom (256) str.

Pe^wan Wc^aM (256) str.

HA BEJirAPCKH E3HK:

Bnpa k Jdc^HM. (128) cap.

HAMA3 KMTAH’b (256) cap.

BOSANSKI JEZIK:

Iman i Islam. (128) str.

Odgovor Neprijatelju Islama, (144) str.

Knjiga o Namazu, (192) str. -124 -

Nije _Mogao Odgovoriti. (432) str.

Put Ehl-i Sunneta. (128) str.

Ispovijesti Jednog Engleskog Spijuna. (144) str.